PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini Abb postale I gruppo - Cena 35 lir | Leto XVII. - Št. 10 (4784) | TRST, četrtek 12. januarja 1961

V mestu. kjer je organizacija KD v rokah dorotejcev in pristašev Scelbe

V Genovi sporazum med KD, PSDI in PSI o sodelovanju v organih krajevne uprave

Potrjen dosedanji župan Pertusio; v občinskem odboru bo 9 demokristjanov, 6 socialistov in 3 socialdemokrati; predsednik pokrajine bo socialist Pastorino ali odv. Macchiavelli - Resolucija levice PSI za 34. kongres stranke

(Od našega dopisnika)

RIM, 11. — Medtem ko so se v Milanu danes komaj začeli razgovori med KD, PSDI in PSI, je v Genovi že prišlo do sporazuma in sedaj le še čakajo na uradno potrdilo tajništev strank. Župan bo spet Vittorio Pertusio, ki je na tem mestu že devet let, podžupana pa bosta socialist Dagnino ali Paolo Macchiavelli in socialdemokrat Bemporad; devet odbornikov bo imela KD, šest PSI in tri PSDI. Kar zadeva pokrajinsko upravo, bo dosedanjega predsednika pokrajine odv. Maggia (KD) zamenjal socialist Achille Pastorino ali odv. Giuseppe Macchiavelli.

Nasprotovanje desnice in klerikalcev sodelovanju s socialisti v Milanu in drugod se vedno bolj stopnjuje. Glasilo italijanske veleburžoazije «Corriere della sera» objavlja danes pismo 30 članov občinskega odbora KD v Milanu političnemu tajniku KD Moru, v katerem protestirajo proti nameravanemu sodelovanju med KD in PSI, češ da so baje njihovi volivci proti takemu sodelovanju itd.

V bistvu gre za iste desničarske kroge KD, iz katerih je prišla tudi nedavna brzojavka občinskega svetovalca KD in bivšega podžupana v Milanu Giambellija. Vse to pa ne more več bistveno vplivati na razvoj dogodkov, ker se bo morala demokristjanska desničarska manjšina podrediti večini, ki se sedaj pogaja s PSI. Kar se tiče upravnega programa v Milanu pa ni verjetno, da bi socialdemokrati in socialisti mogli pristati na zahteve KD, ker so si po številu občinskih svetovalcev enaki: KD 25, PSI 17 in PSDI 8; po številu dobljenih glasov pa sta PSI in PSDI celo močnejša od KD (KD 293.591; PSI 201.872 in PSDI 102.661, skupno 304.533) Če k tem glasovom dodamo še glasove, ki so jih dobili republikanci (10 tisoč 153), potem je jasno, da bo morala KD v večji meri upoštevati zahteve socialdemokratov in socialistov, kakor pa ti dve stranki njene zahteve.

PIETRO NENNI

Po včerajšnjem razgovoru s tajnikom republikanske stranke Realejem, glede katerega je Reale izrazil svoje veliko zadovoljstvo, se je politični tajnik KD Moro danes razgovarjal še z Malagodijem in Saragatom, pozneje pa še z notranjim ministrom Scelbo. Očitno je, da se je politični položaj — zaradi polemik, ki so nastale v zvezi s pogajanji s PSI v Milanu, Firencah in Genovi — nekoliko zaostril in je Moro smatral za potrebno, da z voditelji strank, ki podpirajo sedanjo vlado, izmenja misli in skuša ugotoviti njihovo stališče. Vendar pa za sedaj še ni znakov, da bi liberalci nameravali preiti takoj v opozicijo, tudi če bi se uspešno zaključila pogajanja s PSI v Milanu in Firencah. Zadeva pa bo postala aktualna šele po kongresu socialistične stranke, ker bodo takrat republikanci prevzeli pobudo za sestavo nove vlade, brez liberalcev in z neposredno ali posredno podporo socialistov.

Parlamentarci (poslanci in senatorji) KD so se danes sestali in razpravljali o zakonskem osnutku o reformi senata. Prevladalo je mnenje, da naj imata poslanska zbornica in senat enako življenjsko dobo, namreč pet let, hkrati pa da bi število poslancev in senatorjev ostalo enako, tudi zaradi varčevanja prebivalstva.

Predsednik republike Gronchi je danes sprejel v avdijenco predsednika vlade Fanfanija ki ga je informiral o političnem položaju v zvezi s pogajanji za rešitev vprašanja tako imenovanih težavnih krajevnih uprav in z reakcijo liberalcev na sodelovanje KD s socialisti na področju nekaterih krajevnih uprav.

Danes se je sestalo vodstvo PSI in poverilo Nenniju, De Martinu in Lombardiju nalogo, da pripravijo dokončno besedilo dokumenta, ki bo služil kot kongresna platforma avtonomistične struje PSI. Ta dokument bo glasilo stranke objavilo verjetno v nedeljo.

Levica PSI, ki jo vodi poslanec Vecchietti, je danes predložila svojo resolucijo za bližnji kongres stranke. V tej resoluciji se zatrjujejo med drugim, da je «cilj PSI preobraziti italijansko družbo in delavcem odpreti pot v socializem». Na temelju tega cilja resolucija pojasnjuje razlike, ki obstajajo med PSI in evropskimi socialdemokracijami in poudarja, da so se evropske socialdemokratske stranke «odpovedale socializmu». Ko analizira značilnosti italijanske družbe, resolucija podčrtava «protislovja in neravnovesja gospodarskega sistema dežele» in zatrjuje, da «revolucionarni pritisk dežele ovira na politični ravni demokristjanska politika obrambe konservativnih interesov».

Spričo tega resolucija poudarja, da se pred PSI ne postavlja le vprašanje borbe proti politični dejavnosti KD, ampak da je treba «osvoboditi katoliške množice podrejenosti v katero so ujete». «Ne gre le za nove večine, ki bodo zmožne uresničiti program reform, ampak za to, da se katoliške množice usposobijo za samostojno politično dejavnost». Zaradi tega resolucija smatra za škodljivo in nepravičeno nadaljevanje dialoga na vrhu med PSI in KD». Iz tega stališča izhaja povsem nujno, da kar zadeva splošno politično linijo in konkretno politično dejavnost se politična linija levice PSI v ničesar ne razlikuje od strategije in taktike KPI, ki sicer formalno pristaja na demokratično metodo, v svoji praktični dejavnosti pa jo gazi in zanika.

A. P.

Skupno poročilo o razgovorih Tito-Seku Ture

Zaskrbljenost zaradi mednarodnega položaja

Za osvoboditev Lumumbe - Podpora Alžircem
Izvajanje ženevskih sklepov za Laos

BEOGRAD, 11. — Maršal Tito, Kardelj, Rankovič, Vukmanović, Gošnjak in drugi jugoslovanski visoki funkcionarji in načelniki diplomatskih zastopstev so se danes na vojaškem letališču v Batajnici posiovili od predsednika Gvineje Seku Tureja, ki je s svojim spremstvom po šestdnevnem uradnem obisku v Jugoslaviji odpotoval na uraden obisk v Bolgarijo.

V skupnem poročilu o razgovorih med jugoslovansko in gvinejsko delegacijo sta maršal Tito in Seku Ture z zadovoljstvom ugotovila uspešen razvoj medsebojnega sodelovanja na raznih področjih in odločnost nadaljevanja naporov za zagotovitev miru, izboljšanje mednarodnega položaja, ki se je v zadnjem času kljub prizadevanju miroljubnih sil v svetu poslabšal. Predsednika sta posebno izrazila zaskrbljenost zaradi položaja v Kongu, kjer imperialistične in kolonialistične sile z vmešavanjem v notranje zadeve ogrožajo njegovo neodvisnost. Odgovornost v tej deželi nosi tudi OZN, kajti to, kar se tam dogaja, je v nasprotju z resolucijami Varnostnega sveta in generalne skupščine. Po mnenju Tita in Seku Tureja se položaj v Kongu lahko popravi samo s točnim izvajanjem resolucij OZN, s spoštovanjem suverenosti, integritete in neodvisnosti, z osvoboditvijo Lumumbe in ostalih poslancev.

Tito in Seku Ture sta obsodila tudi trmasto vztrajanje Francije, da vsili svojo rešitev v Alžiriji, in sta odločno podprla borbo alžirskega ljudstva za neodvisnost.

Predsednika Gvineje in Jugoslavije sta pozdravila dejstvo, da se stalno veča število osvobojenih dežel Afrike, in ugotavlja, da bo osvoboditev ostalih krajev prispevala k krepitvi splošne ustaljenosti in miru na svetu.

Glede položaja v Laosu, ki ogroža mir, Tito in Seku Ture menita, da je potrebno preprečiti nadaljnje poslabšanje položaja z doslednim izvajanjem sklepov ženevskega sporazuma.

Seku Ture in Tito sta prav tako proučila najnovejši razvoj odnosov med ZDA in Kubo in izrazila prepričanje, da je nujno potrebno z enakopravnimi razgovori ob spoštovanju pravic za samostojen razvoj rešiti medsebojna sporna vprašanja in prenehati z dosedanjim razvojem odnosov.

Predsednika sta poudarila potrebo nujnih razgovorov za sporazum o splošni nadzorovani razorožitvi in izrazila pripravljenost podpreti vsak napor v tej zvezi. Glede mednarodnih vprašanj sploh sta Tito in Seku Ture poudarila globoko privrženost stvari miru, vsestranskemu enakopravnemu sodelovanju med narodi in državami po načelu, da ima vsaka pravico, da izbere tako razvojno pot, ki je v skladu z njihovim materialnim in zgodovinskim razvojem, kajti s spoštovanjem tega načela se lahko samo koristi napredku, ohranitvi miru in mednarodne varnosti.

Tito in Seku Ture sta ugotovila vsestranski razvoj prijateljstva in sodelovanja med Jugoslavijo in Gvinejo in izrazila prepričanje, da bo nadaljnji uspešen razvoj teh odnosov nov prispevek k utrditvi miroljubne koeksistence in enakopravnega sodelovanja med vsemi narodi.

Jugoslavija je stopila v novo leto z živahno diplomatsko aktivnostjo. Ne pomni se, da je bilo istočasno in v tako kratkem času v Beogradu toliko inozemskih državljanov.

Zaskrbljenost, ki sta jo Tito in Seku Ture izrazila v skupnem poročilu zaradi današnjega mednarodnega položaja, je prišla do izraza tudi v zdravicah, ki sta si jih izmenjala na kosilu državni tajnik za zunanje zadeve Jugoslavije Koča Popović in zunanji minister Indonezije dr. Subandrio, ki ga je danes sprejel predsednik republike maršal Tito.

Danes je bilo objavljeno, da bo v prvi polovici letošnjega leta obiskal Jugoslavijo tudi namestnik predsednika vlade in obrambni minister Indonezije general Nasution.

B. B.

Proglas belgijskih intelektualcev v podporo stavkajočim delavcem

Novo veliko zborovanje v Monsu - V petek konferenca socialističnih poslancev, senatorjev, pokrajinskih svetovalcev in županov - Posredovanje kralja?

BRUSELJ, 11. — Kraij Baudoin je sprejel davi predsednika socialistične stranke Collarda. Popoldne je sprejel predsednika liberalne stranke Motza. Nov kraljev razgovor s Collardom tolmačijo nekateri kot prve znake poizkusov za poravnavo spora.

Danes so se ponovno pojavile govorice, o posredovanju kralja Baudoina, o katerem trdijo, da bi bil pod pritiskom visokih finančnih krogov, ki so zaskrbljeni zaradi velikih izgub, pripravljen tudi likvidirati Eyskensa. Na vsak način je socialistična desnica naklonjena začetku pogajanj, kar dokazujejo tudi včerajšnje izjave predstavnika te desnice Van Ackerja v poslanski zbornici. Govori se tudi, da je Baudoin začel pozivedovanja za morebiten sporazum s socialistično desnico ne oziraje se na vlado. Toda dlje od tega se zadeva ni premaknila. V nekaterih krogih govorijo o morebitnem sklicanju «konference za narodov blagor», katere naj bi se udeležili predstavniki vlade, opozicije, sindikatov in delodajalcev, da bi našli rešitev sedanje gospodarske in socialne krize.

V poslanski zbornici se je nadaljevala razprava o 133 členih «enotnega zakona». Do sedaj jih je bilo sprejetih 59, vključno socialistični spreminjevalni predlog, ki pa nima posebne važnosti in ki je edini spreminjevalni predlog socialistov, ki je bil sprejet.

V zvezi s tem je sindikalni voditelj Renard na današnjem velikem zborovanju v Monsu izjavil, da so te spremembe nepomembne. Dodal je, da gre samo za tehnične spremembe, na katere je vlada pripravljena in da enotni zakon se sploh ne da učinkovito spremeniti, temveč ga je treba enostavno umakniti. Zborovanja se je udeležilo okoli 40.000 ljudi. «To, je izjavil Renard, ni zadnji teden stavke, naša stavka je narodnoosvobodilna stavka, in zaradi tega pravimo, da bomo šli do kraja. Mislim, da boste morali stiskati zobe še nekaj časa. Vztrajali boste dlje kakor vaši nasprotniki, čeprav so ti zelo trdoživi». Renard je ponovno zahteval enostaven umik enotnega zakona in je ponovno zagrozil, da bodo delavci v nasprotnem primeru zapustili tovarne in pogasili visoke peči.

V Liegeu so objavili manifest intelektualcev proti enotnemu zakonu. Podpisalo ga je dvajset univerzitetnih docentov in nad 90 profesorjev in učiteljev v drugih mestnih zavodih. V manifestu izrekajo intelektualci svojo solidarnost z delavskim razredom proti gospodarskemu in finančnemu programu vlade. Med drugim poudarjajo, da je enotni zakon derivat preživele oblike kapitalizma. Težave se lahko rešijo samo z reformo strukture in s temeljito spremembo kapitalističnega režima. Intelektualci poudarjajo, da državne ustanove v svoji sedanji obliki ogrožajo obstoj Valonske.

Davi je bila v Bruslju seja izvršnega odbora socialistične sindikalne federacije. Navzoča sta bila podtajnik Renard in glavni tajnik Major. Razpravljali so o včerajšnjem poteku razprave v poslanski zbornici in o nekaterih znakih popuščanja vlade.

Včeraj je regionalna federacija Splošne zveze dela v Liegeu pod predsedstvom Renarda soglasno sklenila, da bodo stavkajoči zapustili tovarne in pogasili visoke peči. Federacija pa je vendar prepustila poklicnim sekcijam nalogo, da zadevo podrobneje proučijo in da dokončno določijo datum, ko naj se sklep začne izvajati. Renard pa je povabil valonske poslance, senatorje pokrajinske svetovalce in župane na skupen sestanek, ki bo v petek zjutraj v Namuru. O tem so že sinoči razpravljali valonski socialistični poslanci, ko so sporočili, da se bodo odzvali Renardovemu vabilu. Vodstvo sindikatov pa je danes uradno sporočilo, da so na včerajšnji skupni seji sekcij Liegea, Huya in Maremma potrdili sklep o splošni in popolni stavki.

Morala stavkajočih je vsekakor povsod zelo visoka, kakor to dokazujejo vsakodnevne množične demonstracije v glavnih centrih. Vlada je, kakor vsak dan, tudi danes objavila optimistične slike o položaju. Vladi pomaga tudi federacija krščanskih sindikatov, ki je tudi danes s posebno izjavo obsodila ravnanje socialističnih sindikatov, trdeč, da bo podaljšanje stavk «spremenilo Belgijo v gospodarsko in socialno pokopališče». Krščanski sindikati pozivajo belgijske delavse, naj zapustijo «peščico agitatorjev», ki skušajo «ustvariti v deželi revolucionarno in uporniško ozračje».

Ministrstvo za obrambo pa je medtem prepovedalo pošiljanje socialističnega glasila «Le Peuple» vojakom, ki so v Nemčiji.

Samo od de Gaulla je odvisno ali bo v Alžiriji mogoč mir

Ferhat Abas: «Vse je pripravljeno za mir, toda vse je tudi pripravljeno za nadaljevanje vojne proti francoskim kolonialistom» - Prvi sklepi francoske vlade pa kažejo, da misli de Gaulle nadaljevati po napačni poti - Arabski bojkot proti Franciji - Poziv «ulemov» na solidarnost z Alžirci - Tudi vzhodni katoliški kler podpira zahtevo za neodvisnost

Alžirska vlada ponovno obsoja referendum - Dva Alžirca ubita v Alžiru

TUNIS, 11. — Alžirska vlada se je danes ponovno sestala pod predsedstvom Ferhata Abasa ter nadaljevala razpravo o de Gaullovem referendumu in o sklepih konference v Casablanci. Po sinočnji seji vlade je Ferhat Abas izjavil: «Vse je pripravljeno za mir, toda vse je tudi pripravljeno za nadaljevanje vojne proti francoskemu kolonializmu.»

Predstavnik alžirske vlade pa je dodal, da bo de Gaulle sedaj prisiljen pogajati se na podlagi enakopravnosti, ker je osvobodilna vojska premočna in ker je za narodnoosvobodilno fronto danes strnjen in odločen ves arabski svet.

Pozno zvečer so objavili v Tunisu izjavo alžirske vlade, ki pravi med drugim, da je bila de Gaullova politika poražena z množičnim bojkotom, ki ga je alžirsko ljudstvo organiziralo proti referendumu. Izjava dodaja, da je bil referendum «mračna komedija» in «maskerada, ki sta jo organizirali francoska vlada in vojska», ter dodaja, da so v mnogih mestih Alžirci plačali z življenjem svojo odklonitev, da bi sodelovali pri tej maskeradi.

V Oranu je francoska vojska nadaljevala danes akcijo proti domačemu prebivalstvu. Več deset tisoč vojakov in padalcev je obkolilo muslimanski del mesta in nato so začeli preiskovati vse hiše. Vojaški kamioni z zvočniki pa so opozarjali da «de Gaulle ne bo nikoli izročil Alžirije komunistični stranki in njegovi zaveznici alžirski osvobodilni fronti».

V Alžiru pa so francoski vojaki ubili dva Alžirca v muslimanskem delu mesta.

Kakor poročajo iz Kaira, je izvršni svet mednarodne zveze arabskih sindikatov sklenil bojkotirati francoske ladje, letala in blago v arabskih državah. Ni še znano, kdaj bo sklep stopil v veljavo. Sporočili ga bodo vsem arabskim sindikatom in se sporazumeli o organiziranju bojkota.

DE GAULLE

Iz Damaska pa javljajo, da so «ulemi» (muslimanski teologi) v sirski pokrajini ZAR pozvali vse arabske države, naj ravnajo do Francije, kakor da bi bili v vojnem stanju z njo in zato morajo proti njej uvesti gospodarski, kulturni in politični bojkot. Na konferenci, ki je bila v Damasku, so sprejeli 27 resolucij, ki podpirajo borbo alžirske osvobodilne fronte in poudarjajo, da gre za «sveto vojno», pri kateri morajo sodelovati vsi tisti, ki imajo finančne in fizične možnosti. «Vsak musliman, ki se bo boril s francoskimi četami, je rečeno v eni od resolucij, bo veljal za odpadnika od islama».

Konferenca je obsodila atomske poizkuse v Sahari, pozvala je arabske in islamske države, naj pošljejo pomoč in prostovoljce v Alžirijo, ter je pozvala prijateljske države, naj takoj priznajo alžirsko vlado. Na koncu je obsodila podporo, ki jo ZDA, Zahodna Nemčija in NATO dajejo Franciji.

Tudi vzhodni katoliški kler je izrekel solidarnost z alžirskimi borci. Eden najbolj vplivnih predstavnikov vzhodnega katoličanstva škof Zogbi, generalni vikar grško-katoliškega patriarhata za Srednji vzhod, je pripravil v Kairu objavo knjige v arabščini, v kateri podpira tezo, ki so jo nedavno obrazložili francoski kardinali, nadškofje in škofje glede vojne v Alžiriji. V uvodu piše Zogbi, da je za «katoliško moralo sveta pravica vseh narodov, in torej tudi Alžircev, do neodvisnosti, svobode, pravice da sami izkoriščajo bogastvo svoje zemlje in da odločajo o svoji prihodnosti». V knjigi, ki ima naslov «Cerkev in vojna v Alžiriji», pa je tudi rečeno: «Cerkev obsoja reakcijo na terorizem z novim treorizmom».

FERHAT ABAS

Toda iz poročila o današnji seji francoske vlade izhaja, da misli de Gaulle ostati pri svoji trmi. Poročilo pravi med drugim: «General de Gaulle je vzel na znanje pozitiven odgovor glede Alžirije. Poudaril je važnost podpore, ki sta jo on in javna oblast dobila pri svoji akciji za razvoj politike miru in razuma, ki je bila deležna splošne odobritve. General de Gaulle je razen tega poudaril, da se mora zakon, ki so ga Francozi tako slovesno sprejeli, izvajati brez pridržkov tako po duhu kakor po črki.»

Toda najvažnejši del poročila je naslednji: «Predsednik republike je ugotovil, da se je referendum uporabil prvikrat glede predmeta zakonodajne narave, in je poudaril važno vlogo, ki bi jo lahko imela v nekaterih primerih, ko gre za usodo dežele, ta oblika ljudskega glasovanja, ki je najbolj demokratična, kar jih je.»

Opazovalci se sprašujejo, kaj misli de Gaulle s to trditvijo. Sprašujejo se, ali se namerava morda spet zateči k referendumu v drugih odločilnih primerih, kar bi neizbežno pripeljalo do spremembe režima v avtokratski režim. Vendar pa to sporočilo pomeni, da misli de Gaulle iti po svoji poti ne oziraje se na večji ali manjši odpor.

Toda minister za informacije Terrenoire, ki je kakor običajno komentiral sejo vlade, ni glede tega dal nobenih pojasnil. Izjavil je samo, da je de Gaulle že obrazložil bistvo alžirske politike v svojih govorih, in da si vlada v sedanjem trenutku v celoti pridržuje svobodo svoje akcije.

Kot prvi ukrep za izvajanje zakona, ki je bil odobren z referendumom, je minister za alžirske zadeve poskrbel za odobritev ukrepov, na podlagi katerih bodo ustanovljene okrajne skupščine, se bo povečala pristojnost pokrajinskih svetov v Alžiriji, izvedla se bo upravna decentralizacija, ustanovili se bodo deželni sveti, itd. Ti ukrepi, katerih glavni namen je, da «izvoljeni predstavniki» v Alžiriji prevzamejo krajevno in deželno odgovornost, bodo sporočeni v obliki dekretov, ki jih bo objavil minister za alžirske zadeve.

De Gaulle je sprejel danes tudi francoskega predstavnika v OZN Berarda. Njun razgovor je bil v zvezi z nadaljevanjem zasedanja skupščine OZN marca. Tedaj bodo ponovno razpravljali o alžirskem vprašanju in de Gaulle bi hotel do takrat nekaj ukreniti.

V zvezi z nameni generala de Gaulla je maroški voditelj stranke «Istiklal» El Fasi izjavil: «Zmaga de Gaulla nima nobenega pomena za alžirsko narodno stvar. Če bo general ostal pri politiki, ki jo je določil v svojem govoru od 14. novembra in bo ustanovil v Alžiriji lutkovno vlado, bo neizbežno izzval vojno med alžirskimi muslimani in Francozi. Za rešitev alžirskega vprašanja je samo ena možnost, in sicer proglasitev neodvisnosti Alžirije ali pa referendum pod nadzorstvom Združenih narodov, in to po poprejšnjem odhodu francoske vojske». Tudi glasilo vsedržavne zveze narodnih sil At Tahir» piše, da je mir mogoč samo, če se doseže sporazum z alžirsko vlado. Ker mu je francoski narod ponovno izrekel zaupanje, mora de Gaulle voditi razgovore z voditelji alžirske revolucije, če se res želi rešiti začaranega kroga.

—«—

Turbine «Litostroja» za nepalsko hidrocentralo

LJUBLJANA, 11. — Ljubljanska tovarna «Litostroj» je sklenila sporazum o dobavi Nepalu dveh turbinskih agregatov po 3440 kilovatov in ostale opreme za hidrocentralo Trisulj v Nepalu. Poleg Turčije, Pakistana, Sirije in Etiopije je Nepal peta država, kamor je renomirana slovenska tovarna prodala svoje turbine. «Litostroj» je nedavno prejel naročilo za opremo cementarne v državi Asam, medtem ko je Indija naročila 100-tonski žerjav.

Danes seja Varnostnega sveta v zvezi s Kongom

SZ zahteva, naj OZN odvzame Belgiji upravo nad ozemljem Ruanda-Urundi

Nove obtožbe proti Hammarskjoeldu zaradi sodelovanja z Mobutujem
Lumumbova vojska se vedno bolj krepi - Čombe išče nove zaveznike

NEW YORK, 11. — Kakor napovedano, bo jutri izredna seja Varnostnega sveta, ki je bila sklicana na zahtevo sovjetske delegacije v zvezi s Kongom, zlasti pa v zvezi z nedavnim belgijskim napadom na Kongo z ozemlja Ruanda Urundi.

Agencija Tass je objavila danes izjavo, v kateri sovjetska vlada zahteva ukinitev belgijskega skrbništva na ozemlju Ruanda Urundi ter priznanje neodvisnosti temu ozemlju. Razen tega zahteva sovjetska vlada takojšnji umik belgijskih oboroženih sil in belgijskega civilnega osebja iz Konga.

Izjava sovjetske vlade poudarja, da je treba strogo izvajati sklepe Varnostnega sveta in skupščine OZN, in dodaja, da bo treba o teh vprašanjih ponovno razpravljati v Varnostnem svetu, in če bo potrebno, na izrednem zasedanju skupščine.

Izjava pravi dalje, da je potrebno v okviru OZN sprejeti nujne ukrepe za normalizacijo stanja v Kongu v skladu s priporočili konference afriških državnih poglavarjev v Casablanci, ter dodaja, da sta vprašanji Konga in Ruande Urundi velike važnosti za ohranitev miru in varnosti.

Sovjetska vlada ponovno obtožuje Hammarskjoelda sodelovanja z Mobutujem, katerega tolpe napadajo Ruando Urundi z očitno sokrivdo poveljstva OZN v Kongu. Zatem poudarja izjava, da je Hammarskjoeld že prej vedel o rapadalnih načrtih Mobutuja za pokrajino Kivu in Ruando Urundi, ter da je pripomogel k aretaciji Lumumbe in drugih kongoških voditeljev. Izjava pravi, da hočejo kolonialisti in njihovi sodelavci, kakor je Hammarskjoeld, izvajati v Kongu politiko na podlagi diskriminacije, medtem ko je potrebno urediti v Afriki odnose med belci in črnci na podlagi enakopravnosti ter spoštovanja suverenosti afriških držav. Na koncu poudarja izjava, da ne more biti nobene izjeme v pravicah afriških neodvisnih držav, in to velja bodisi za Kongo kakor za Senegal, Nigerijo, Južnoafriško zvezo, Rodezijo in Kenijo, ter zaključuje, da Sovjetska zveza v celoti podpira resolucijo konference v Casablanci o Kongu.

Irski generalni poročnik Sean Mac Keown je prevzel danes vrhovno poveljstvo oboroženih sil OZN v Kongu.

V zvezi s položajem v Severni Katangi sporočajo, da je začelo poveljstvo OZN pošiljati včeraj v Manono ojačenja. Predstavnik OZN v Elisabethvillu je danes izjavil: «Smoter Združenih narodov je preprečiti krvav spopad med Lumumbovimi vojaki in silami katanške vlade ter preprečiti izbruh državljanske vojne». Opazovalci se sprašujejo, ali ne bo ta ponovni videz nepristranosti spet omogočil uporniškim tolpam Mobutuja, da prevzamejo nadzorstvo nad pokrajinami, ki so jih osvobodili vojaki osrednje vlade. Zaskrbljenost je še toliko večja zaradi tega, ker se je zvedelo, da so na meji med pokrajino Kivu in Ruando Urundi začeli belgijski padalci zavzemati položaje in kopati jarke. Zaradi tega so vojaki osrednje kongoške vlade začeli razmišljati o prekinitvi prometa na jezeru Kivu, ki veže Kongo z Ruando Urundi. Prav tako razmišljajo o miniranju mostov, ki vežejo Bukavu z mestom Šangugu v Ruandi Urindu.

Predsednik pokrajinske vlade v Kivu Kašamura je pozval danes OZN, naj odvzame ozemlje Ruande Urundi izpod belgijske uprave. Belgijce je pozval, naj bodo mirni in je dodal, da se jim v Kongu ne bo nič zgodilo, če se ne bodo vmešavali v notranje zadeve. Dalje je Kašamura izjavil, da Mobutu ne predstavlja večgrožnje za osrednjo vlado v Stanleyvillu. Dodal je, da čete osrednje vlade delujejo sedaj z velikim uspehom v Katangi ter da nadzorujejo sedaj dve tretjini Katange in tudi važno jezero Tanganika ter pristanišče Albertville.

Predstavnik OZN je sporočil, da so sedaj tri odredi nigerijskih vojakov v Manonu pod poveljstvom britanskega generala Warda. Dva tisoč vojakov OZN (Nigerijci, Irci in Etiopci) je razmeščenih na neviralnem področju v Severni Katangi, kjer je delovanje uporniKov proti Combeju najbolj aktivno. Razen tega je poveljstvo OZN dalo ukaz bataljonu Marokancev, naj odide v Severno Katango. Razen tega so začeli funkcionarji OZN posredovati pri predstavniki Combeja in pri voditeljih plemena Baluba, da bi preprečili spopad. Znano pa je, da so vsa taka dosedanja «posredovanja» bila vedno v korist Combeju, ki stalno izsiljuje poveljstvo OZN. Combejev obrambni minister je po radiu izjavil, da je sedaj «usoda dežele v rokah vojske». To je izjavil tranajst ur po poteku ultimata, ki ga je Combe sporočil poveljstvu OZN s pozivom, naj izžene vojake osrednje vlade iz Manona. Combe je zagrozil, da bo v nasprotnem primeru njegova vlada «sprejela vse ukrepe, ki bodo potrebni».

Zaradi vedno večjega uspeha Lumumbovih čet, ki so brez odpora prišle v osrčje Katange, je Combe sedaj sprejel predlog Kasavubuja za sestanek kongoških voditeljev pri okrogli mizi. Toda predvsem mu gre za to, da si pridobi zaveznike. Vendar pa je ponovno predlagal, naj bo konferenca 15. februarja v Elisabethvillu. Vse kaže, da je tudi Kasavubu, ki so mu sedaj tudi potrebni zavezniki, sprejel predlog in da ne bo sklical konference 25. januarja v Leopoldvillu.

Značilno je tudi, da se je Combe obrnil na predsednika stranke Balubakat Sendveja s prošnjo, naj bi pri okrogli mizi sprejel politično premirje.

Včeraj pa so Combejeve čete napadle neko vas plemena Baluba, ki se upira proti njegovemu režimu. Vas so do tal požgali in prebivalstvo je zbežalo.

Organizacija za kmetijstvo in prehrano pri OZN (FAO) je sklenila organizirati nujno pomoč prebivalstvu v jugovzhodnem delu pokrajine Kasai, kjer vsak dan umre od gladu dve sto ljudi. V tej pokrajini je okoli tr. sto tisoč ljudi, ki so zapustili svoje domove in od teh se je samo sto petdeset tisoč lahko zaposlilo na neobdelanih zemljiščih. FAO je pozvala vse države članice, naj prispevajo k izvajanju programa pomoči z živili, prevoznimi sredstvi, semeni in z denarnimi prispevki. Program se bo začel izvajati 1. februarja in se bo končal julija.

Nadaljevanje zasedanja CK KP ZSSR

Kmetijski načrt Hruščeva

Hruščev je ostro obsodil vse tiste, ki s potvorjenimi podatki prikrivajo svoje slabo gospodarjenje

MOSKVA, 11. — Danes se je v Moskvi nadaljevalo plenarno zasedanje CK KP SZ. Danes so govorili o drugi točki dnevnega reda, t. j. o kmetijskih vprašanjih. Podanih bo šestnajst poročil, in sicer za vsako republiko eno, za republiko Kazakstan pa dve. Med najnujnejšimi vprašanji sovjetskega kmetijstva so: mehanizacija, tehnični in upravni kadri, izdelovanje novih kmetijskih strojev, beg kmetijskih kadrov v mesta, izdelovanje in razdeljevanje umetnih gnojil, reorganizacija kolhoznih trgov itd. Domnevajo, da bo debata trajala več dni. Na tretji točki dnevnega reda pa je poročilo o konferenci 81 komunističnih strank.

Predsednik vlade Ruske socialistične republike Poljanski je v svojem poročilu o kmetijskem položaju v tej republiki izjavil, da bo mogoče pridelovanje žita še povečati zaradi umetnega namakanja v bazenu Volge na površini dveh milijonov in pol hektarov. Poljanski je dalje ugotovil, da se razpoložljivost traktorjev in kmetijskih strojev stalno veča, toda tovarne za kmetijski material ne morejo zadostiti potrebam kolhozov in sovhozov. Poudaril je tudi, da so bile storjene številne napake v kmetijstvu in v živinoreji, in je obljubil, da se bodo te napake v kratkem popravile.

Prvi tajnik CK KP za Ukrajino Podgorni je izjavil, da je Ukrajina pridelala največjo količino žita vseh vrst predvsem pa koruze. Dodal je, da bodo površino za sejanje žita še podvojili. Dalje je izjavil, da se bo namakalna mreža povečala in da bo namakano področje v Ukrajini leta 1965 znašalo 360 tisoč hektarov. V ta namakalni sistem bo vključen nov kanal na severnem Krimu. Tako Poljanski kakor Podgorni sta poudarjala, da je potrebno povečati pridelek riža

Glavno poročilo o kmetijskem vprašanju je podal Nikita Hruščev, ki je obrazložil «načrt za splošno reformo» sovjetskega kmetijstva. Besedilo poročila še ni znano, toda iz govorov drugih delegatov je moč povzeti vsebino načrta v naslednjem:

Načrt predvideva predvsem reformo funkcij kmetijskega ministrstva v ZSSR, vendar pa podrobnosti niso znane. Drugo važno vprašanje je vprašanje kolhozov in sovhozov. Predvsem gre za neuravnovešenost med bogatimi in naprednimi kolhozi po eni strani in siromašnimi ter zaostalimi po drugi. Ne more se še reči, kaj v tem pogledu predvidevajo teze Nikite Hruščeva. Tretje važno vprašanje je modernizacija kmetijstva s pomočjo električne energije, kar je tesno povezano z nastajanjem novih mest tako imenovanih — kot jih je označil Hruščev — «agrogorodov» ali kmetijskih mest, ki nastajajo neodvisno od obstoja sovhozov in kolhozov. V tem pogledu je značilna že omenjena izjava Poljanskega, ki je dejal, da se za kmetijstvo izkoriščata samo dva odstotka električne energije, čeprav se govori, da je že 60 odst. kolhozov in skoraj 100 odst. sovhozov elektrificiranih, ali vsaj veljajo za take. Dejal je, da ni dovolj napeljati elektriko za razsvetljavo in trditi, da je neki kolhoz s tem že elektrificiran. «Agrogorodi» pa bodo opremljeni z vsemi najmodernejšimi napravami (električnimi napravami, mehaničnimi delavnicami, skladišči itd.) in bodo v veliki meri prispevali k rešitvi tega vprašanja.

Hruščev je danes večkrat prekinil govornike, zlasti ko je šlo za primere nedopustnega stanja ki je nastalo zaradi brezbrižnosti, slabe priprave itd. Zelo ostro je kritiziral tiste primere, ko je šlo za upravnike, ki so člani partije. V svojem poročilu pa je — kot se je izvedelo — obtožil tudi nekatere organizacije, vlade nekaterih republik, zlasti pa vlado Ruske socialistične republike, kjer je kritiziral tudi vodstvo partije.

Hruščev je tudi izjavil, da bi morali vse tiste, ki skušajo varati državo, s tem da se igrajo s številkami o proizvodnji, izključiti iz stranke, «naj zavzemajo kakršno koli mesto». V zvezi z voditelji kolhozov, ki potvarjajo podatke o pridelku, da bi zakrili svoje slabo vodstvo, je Hruščev izjavil: «To je zločin, in taki ljudje bi morali priti pred sodišče.»

Gvineja in Sékou Touré

Včeraj se je končal obisk v Jugoslaviji. Sékou Touré voditelj ponosnega gvinejskega ljudstva, ki si je v boju za svojo neodvisnost pridobilo pomembne izkušnje in je doseglo uspehe, ki po svoji perspektivnosti zbujajo pozornost njegovih prijateljev tako v Afriki kot tudi v drugih delih sveta.

Po številu prebivalcev (tri milijone) in po površini (264 tisoč kv. kilometrov) Gvineja ni velika dežela. Toda pomena gibanja v posameznih državah ni moč meriti s številkami. Republiki Gvineji določajo njeno vlogo ideje, programi in cilji, ki jih ima pred očmi v svojem notranjem razvoju in na širšem področju mednarodnega sodelovanja. V tem zavzema Gvineja važno mesto na afriški celini in v mednarodnem dogajanju.

Pogoji, v katerih je postala neodvisna, so osvobodili Gvinejo vrste obveznosti do bivše kolonialne metropole. Zato je bila orientacija Gvineje od začetka njene neodvisnosti svobodna in smela. Gvineja je lahko prilagodila svojo politiko predvsem koristim gvinejskega ljudstva kot tudi koristim Afrike. Takšna pozicija je olajšala določitev smeri graditve države in svobodno oblikovanje mednarodnih odnosov in obveznosti mlade republike.

Gvineja je danes sredi procesa dekolonizacije in preobrazbe družbenih in gospodarskih struj. Elemente kolonializma ukinjajo in odpravljajo. Porajajo se nove, afriške in gvinejske družbenogospodarske kvalitete. Kakor je dejal predsednik Sékou Touré, to ni kratkotrajen, pa tudi ne preprost proces.

V gvinejskem primeru pa so tudi nekatere zelo važne specifičnosti. Predvsem gre za enotnost ljudstva te države. — Republike Gvineje ne razdvajajo plemenska, regionalna ali strankarska razcepljenost, pojavi, ki so značilni za številna kolonialna področja in mlade afriške države. V boju proti kolonialni nadvladi so se patriotične sile združile in organizirale v Demokratski stranki Gvineje (DPG). Stranka je imela že pred neodvisnostjo svoje organizacije na področju vse države. To je bila prva in edina vsenarodna politična organizacija gvinejskega ljudstva. V zadnjih letih se je organizacijsko, kadrovsko in programsko znatno okrepila.

Na zadnjem kongresu septembra 1959 v Conocryju je generalni sekretar Demokratske stranke Sékou Touré dejal, da DPG v svojem delu in politiki stoji na stališču marksistične analize konkretnega položaja in išče ureditve ne na podlagi dogem, ampak na podlagi socialističnih načel, prilagojenih afriškim razmeram in potrebam Gvineje. Na istem kongresu je označil Demokratsko stranko za nacionalno gibanje, ki združuje ne glede na raso, spol in religijo vse državljane, pripravljene, da se borijo proti kolonializmu, za močno demokratično Gvinejo. V notranji politiki določa program DPG ukinitev plemenskih in rasnih razlik, popolno enakopravnost državljanov, načrtno gospodarstvo, razvoj zadružnega gibanja, industrializacijo države, zboljšanje življenjskega standarda, širok sistem šolstva in zdravstvene službe, afirmacijo afriške in gvinejske kulture.

Na zunanjepolitičnem področju se Demokratska stranka Gvineje zavzema za sodelovanje z vsemi državami, ki spoštujejo suverenost Gvineje innačelo enakopravnosti vseh narodov, velikih in majhnih. Stranka posebno poudarja potrebo po razširitvi in okrepitvi stikov z narodi Afrike in Azije, politiko neodvisnosti in enotnosti Afrike, s stalnimi akcijami za čim hitrejšo osvoboditev in združitev afriških področij. DPG se odločno zavzema za politiko miroljubne in aktivne koeksistence.

Demokratska stranka želi, da bi se gvinejski zunanjepolitični odnosi razvijali na izvenblokovski podlagi. Razen tega v Gvineji nočejo, da bi o Afriki sodili v luči kolonialnih interesov, ampak v luči pravice Afrike do samoodločbe. «Srednje poti ni,» je rekel Sékou Touré, «ker ni kompromisa med kolonialnimi in afriškimi interesi, ki so po svoji naravi in bistvu v nasprotju z interesi kolonializma. Hudo grešijo, če ne upoštevajo afriškega značaja našega delovanja. Želimo, da bi o nas sodili na tej podlagi in v tej luči, ker bomo tudi mi v tej luči presojali in cenili dejanja in odnos držav, s katerimi imamo stike,» je izjavil predsednik Sékou Touré v enem svojih programskih govorov.

Gvineja se za emancipacijo in enotnost Afrike zavzema konkretno ne šele od njene neodvisnosti, izvojevane oktobra 1958. Gvinejske demokratične sile so se že mnogo prej zavedale, da se osamljena afriška gibanja ne bi mogla uspešno upreti kolonializmu. Zato so se gvinejski politični voditelji, zlasti pa sedanji predsednik Sékou Touré zavzeli za ustanovitev političnih organizacij, med katerimi je treba omeniti predvsem Splošno zvezo delavcev črne Afrike (UGTAN). Politična sila Gvineje je bila in ostala v njenem delavskem razredu in kmetih. Največ kadrov v državi je prišlo iz sindikalnega gibanja, ki je bil leta opora gvinejske protikolonialne fronte.

Potem ko je Gvineja dosegla neodvisnost, si je prizadevala in se zelo trudila za najtesnejše sodelovanje z neodvisnimi afriškimi državami. Gvinejski voditelji poudarjajo važnost različnih oblik tega sodelovanja, s perspektivo, da se bodo združili na regionalni, pozneje pa tudi na široki afriški podlagi. Že mesec dni po proglasitvi neodvisnosti je Gvineja z Gano ustanovila unijo Gane in Gvineje. V lanskem decembru se je to sodelovanje razširilo s skupnim sklepom predsednikov republike Gane, Malija in Gvineje o skupnem diplomatskem zastopstvu treh držav in sporazumu o najprikladnejših oblikah za gospodarsko in finančno sodelovanje.

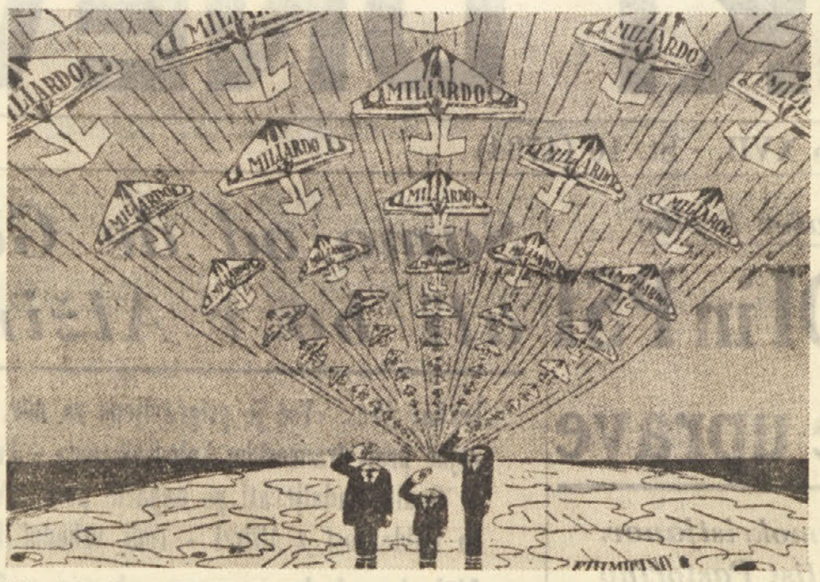

V zadnjem času — pa tudi že prej — se mnogo govori o letališču Fiumicino, ki je napravljeno tako, da je neuporabno, a je stalo težke milijarde. (Pričujočo karikaturo je včeraj objavila «L'Unità»)

Domneve britanskega lista

Nikita Hruščev je izbral Kozlova za naslednika?

To sklepa «Daily Telegraph» po tem, ker bo na prihodnjem kongresu KP SZ Kozlov predložil spremembe statuta partije

LONDON, 11. — Londonski list «Daily Telegraph» piše danes, da je Hruščev nakazal, da je izbral za svojega naslednika Frola Kozlova, ki je sedaj član prezidija ZSSR ter sekretar centralnega komiteja KP SZ.

Omenjeni list piše, da je izbor Kozlova za naslednika Hruščevu nakazan v včeraj objavljenem sporočilu, da bo kongres KP SZ v oktobru in da bo imel Kozlov na tem kongresu eno izmed najbolj važnih poročil, o katerih se bo na kongresu razpravljalo.

Hruščev bo kot prvi tajnik stranke imel referat ter bo predložil program stranke.

Drugi važen argument, in sicer spremembo statuta partije, pa bo predložil Kozlov.

Britanski list spominja, da je na 19. kongresu KP SZ leta 1952, malo pred smrtjo Stalina, ta argument predložil N. Hruščev, medtem ko je imel glavni govor Malenkov. Ta je po smrti Stalina postal ministrski predsednik, pa ga je že kmalu zamenjal Hruščev «S tem, ko je določil Kozlova, da predloži spremembe statuta partije — zaključuje list — je Hruščev pravzaprav partiji in sovjetskemu ljudstvu pokazal na moža, ki ga je izbral za svojega naslednika».

—«»—

Lanska proizvodnja jekla v državah evropske skupnosti

LUKSEMBURG, 11. — Visoka oblast za jeklo je javila, da je lanskoletna proizvodnja jekla v šestih deželah evropske skupnosti presegla vsa dosedanja prvenstva in dosegla količino 72.8 milijonov ton, kar je za 15.3 odst. več kot v letu 1959, ki je že itak predstavljalo leto rekordne proizvodnje. Največji napredek je bil zabeležen v Italiji, na Holandskem in v Zahodni Nemčiji.

V minulem letu je Zahodna Nemčija proizvedla 34,1 milijona ton jekla, t. j. 15.8 odst. več kot leto prej, Francija 17.3 milijona ton, kar je 13.8 odst. več, Italija 8.2 milijona ton, odn. 21.5 odst. več kot leto prej, Belgija 7.18 milijona ton ali 11.2 odst. več kot leta 1959, Luksemburg 4.08 milijona ton odn. 11.5 odst. več, Holandska 1,94 milijona ton odn. 16.1 odst. več kot leto prej.

—«»—

Največja tiskarna na Srednjem vzhodu

KAIRO, 11. — V Embadehu, v predmestju Kaira, so začeli graditi največjo tiskarno na Srednjem vzhodu, ki bo opremljena z najmodernejšimi in najsodobnejšimi tiskarskimi stroji in bo mogla zato natisniti več tisoč izvodov in publikacij na teden in to v arabščini in glavnih evropskih jezikih. Tiskarna ki naj zadosti vsem založniškim potrebam Združene arabske republike in prijateljskih arabskih dežel, bo stala nad 3 milijarde in pol lir in bo nadomestila staro «državno tiskarno». Kairska vlada je poslala v razne evropske države več skupin strokovnjakov, da se še posebej specializirajo v raznih panogah tiskarske industrije.

—«»—

OSLO, 11. — Princesa Margaret je s svojim možem prispela v Oslo, kjer bo prisostvovala poroki princese Astrid. Zbralo se je še mnogo drugih oseb raznih kraljevskih družin, dasi se je prvotno govorilo, da bodo poroko bojkotirale, ker se Astrid poroči z navadnim meščanom.

Caterina Anouilh igra vlogo Armande v očetovi komediji «La petite Molière»

Spet huda nesreča na morju

Potopila se je jahta «Pisces» na kateri je bilo 42 oseb

Do večera so našli 24 trupel ponesrečencev, živ pa je ostal kapitan ladje in dva mornarja - V nevihti je ladja najbrž zadela v kako čer in se razbila

TANGER, 11. — Bojazen, da je treba imeti za izgubljene osebe, ki so se nahajale na jahti «Pisces», ki je preteklo noč ob 4. uri doživela brodolom 10 milj zahodno od Cap Moreau, se je že v veliki meri uresničila. Na jahti je bilo 40 potnikov ter pet članov posadke. Med potniki je bilo mnogo žena in otrok.

Ponesrečeni ladji je kmalu prišlo na pomoč več drugih ladij in čolnov iz maroškega pristanišča Alhucemas, neko letalo in hitri motorni čoln pa iz britanskega oporišča na Gibraltarju. Pri iskanju je sodelovala tudi neka italijanska ladja ter dve francoski ladji. Španska ribiška ladja «Cabo De Gata» ter neki maroški čoln sta najprej uspela najti več trupel. Okrog mesta nesreče se je zbrala kar majhna mornarica, vendar delo ni bilo lahko zaradi zelo močnega vetra. Španska ladja «Cabo De Gata» je rešila kapitana jahte ter dva mornarja. Kapitan ni znal dati nikakega pojasnila, kako je prišlo do nesreče. Domneva se, da je ladja zadela v kako čer blizu Alhucemasa.

Kapitan in oba rešena mornarja so Španci, kakor je Španec tudi lastnik ladje, ki je sicer plula pod zastavo Hondurasa. Potniki na ladji so bili tudi Židje iz Maroka, ki so najbrž hoteli emigrirati v Izrael.

Do večera so našli 24 trupel brodolomcev, ki so jih pripeljali v pristanišče Alhucemas. Ker je nastopila tema, so iskanje prekinili. Pristaniške oblasti v Algecirasu so izjavile, da živega najbrž ne bodo našli nikogar več.

Iz uradnih virov se je izvedelo, da je bil poveljnik ladje z obema preživelima mornarjema aretiran po maroških oblasteh, in to pod obtožbo, da so prevažali skrivne emigrante. Aretacija je sledila večurnem zasliševanju. Jahta «Pisces» je peljala iz Melille in je bila namenjena v Gibraltar. Vsi potniki so bili baje maroški Židje, ki so hoteli priti v Izrael.

Kapitan ladje je izjavil, da je okrog štirih zjutraj nastala na ladji odprtina, ki je povzročila, da se je ladja v nekaj minutah potopila, ne da bi bilo mogoče prej potnike alarmirati. Po informacijah pomorskih oblasti v Alhucemasu so se trije preživeli z jahte «Pisces» rešili z majhnim rešilnim čolnom. Na truplih, ki so jih doslej našli, pa je možno ugotoviti, da je večina oseb imela rešilne pasove. To postavlja kapitana in oba mornarja v čudno luč, če so se poslužili rešilnega čolna, ne da bi ga prepustili potnikom.

—«»—

V Georgiji uspešna rasna integracija

ATHENS (Georgija), 11. — Prvi poskus rasne integracije na ravni višjega šolstva v državi s tako močno segregacijo, kot je Georgija, se je končal s popolnim uspehom. Reakcija belih študentov na univerzi v Athensu do dveh črnih študentov je bila povoljna. Nihče se ni skušal teh dveh študentov izogibati in marsikdo je z njima spregovoril. Študentke so bile zelo pozorne do svoje črne tovarišice in napravile so vse mogoče, da se ne bi počutila osamljena.

Guverner Georgije Ernest Vandivier, ki se je z vsemi sredstvi protivil integraciji, je priznal svoj poraz in ni ukazal univerze zapreti, kot je prej grozil.

—«»—

Kovinski predmet je priletel z neba

TERAMO, 11. — Neki kovinski predmet je padel danes zvečer z neba v bližini vasi Garrano v občini Teramo 9 km od tega mesta ob cesti Teramo-Ascoli. Zaril se je v zemljo več metrov globoko. Zdi se, da je bil predmet, ki ga karabinjerji stražijo, obešen na nekak balon iz plastične snovi, ki se je ob padcu razpočil s silnim treskom, da so ga čuli več kilometrov daleč.

—«»—

Svinje so napadle štiriletno deklico

BORGO S. LORENZO, 11. — Zelo neprijeten dogodek je doživela štiriletna deklica Lucia Giulietti, hčerka spolovinarjev v Borgo S. Lorenzo blizu Firenc.

Včeraj popoldne je nekaj svinj, ki so jih izpustili na prosto v bližnje gozdove, nenadoma podivjalo in ko so pritekle do hiše, so se zaletele v deklico, ki se je igrala pred hiso. Na njene krike so pritekli starši in drugi domači, ki so imeli kaj opraviti, da so svinje pregnali. Deklico so prepeljali v bolnišnico, kjer se bo morala zaradi ran zdraviti dvajset dni.

—«»—

WELLINGTON, 11. — Neka ameriška ekspedicija 11 članov je danes dosegla Južni tečaj po 1.300 km dolgem potovanju na posebnih vozilih z gosenicami. To je že peta ekspedicija, ki je dosegla Južni tečaj po kopnem. (Amundsen 1911, Scott 1912, Fuchs 1958, neka sovjetska odprava leta 1959.)

—«»—

VICENZA, 11. — V novem oddelku neke tovarne za električne akumulatorje v Montecchio Maggiore je izbruhnil požar, ki je napravil škode za več kot deset milijonov lir.

—«»—

STARNBERG (Zah. Nemčija), 11. — Nadvojvoda Oton, vodja habsburške hiše, je dobil sina in s tem naslednika za avstrijski prestol, katerega pa niti on sam niti njegov naslednik ne bosta nikoli več videla, če bodo Avstrijci le količkaj pametni.

Sneg, dež in toča včeraj po Italiji

Nekaj centimetrov snega je padlo celo v Genovi, medtem ko je v Milanu snežilo od prejšnjega večera do včeraj dopoldne

MILAN, 11. — V Milanu je neprestano snežilo od včeraj zvečer do danes dopoldne, ko je okrog devete ure namesto snega začel padati dež. Sneg, ki se je pozneje spremenil v mokro žlobudro, je močno oviral promet, toda zaradi pazljivosti vozačev ni prišlo do resnejših nezgod. Ponekod so bile tramvajske tračnice zaledenele, kar je povzročilo, da so bile nekatere proge začasno prekinjene. Občina je dala v obrat vsa sredstva proti snegu, kolikor jih ima, da so bile vsaj ulice v centru očiščene.

V okolici Milana je 10 cm snega, v Paviji ga je padlo 15 cm. Vlaki do sedaj nimajo posebnih zamud.

Proti Alpam pa je vedno več snega. Tako v Zgornjem Poadižju kot okrog Cortine d'Ampezzo je zopet močno snežilo; novi sneg je padel na podlago, ki je že bila visoka meter in več. Vožnja z avtomobili je zelo težavna tudi z verigami, ker so ceste ponekod vse zaledenele. Visoki prelazi so neprehodni, pa tudi po velikih cestah, kot n. pr. čez Brenner ter po Val Venosta je promet počasen in nevaren.

Mnogo snega je tudi v Dolini Aoste, v ligurskih Alpah ter na Apeninih. Nekoliko je snežilo tudi v Genovi.

Na Abetonu pa že lep čas ne pomnijo, da bi bilo toliko snega kot letos. Že do sedaj ga je bilo nad dva metra, na Selletti in Gomitu pa celo več kot tri metre in pol. Ker še sneži, računajo, da bo sneg dosegel izredne količine. Uprava cest se trudi, da je dohod z vozili mogoč. Hoteli so odprti in lastniki upajo, da bodo imeli dovolj dela, kakor za pretekle praznike, ko je bilo vse zasedeno. Tudi voditelji domačega smučarskega kluba, ki prireja razne — tudi mednarodne — tekme, upajo, da bo sneg ostal in da bo mogoče izvesti ves program.

V Firencah in drugod po Toskani močno dežuje, nad Viareggiom pa je razsajala prava tropska nevihta. Na cestah je bilo toliko vode, da je bil promet z vozili nemogoč. Na poljih, zlasti na cvetnih nasadih in v sadovnjakih je mnogo škode. V Bordigheri pa je ponoči padala toča, ki je na nasadih nageljnov, mimoze, marjetic in vrtnic napravila za 15 do 20 milijonov škode.

Da bi rešila punčko je dala življenje

BOLOGNA, 11. — Majhna deklica je iz ljubezni do svoje punčke izgubila življenje. Patrizia Stefani, ki je imela tri leta in pol, se je pred dnevi igrala s svojo punčko. Pri tem pa je prišla v kopalnico, kjer je bila kad polna zelo vroče vode. Nenadoma je deklici punčka padla v kad in se potopila. Mala Patrizia ni pomišljala na nevarnost in je hotela takoj dobiti punčko iz vode. Ker se je preveč nagnila nad vodo, je padla v kad.

Takoj so jo odpeljali v bolnišnico in tamkaj so si zdravniki na vso moč prizadevali, da bi jo ohranili pri življenju. Toda njene opekline so bile prehude in potem ko je nekaj dni visela med življenjem in smrtjo, je končno v nepopisno žalost vseh, ki so jo poznali, izdihnila.

—«»—

Tri nove žičnice v Sloveniji

LJUBLJANA, 11. — V Sloveniji bodo letos zgradili tri nove žičnice, kar bo prispevalo k povečanju turističnega prometa. Gradnja žičnice iz Kamniške Bistrice na Veliko Planino se je že pričela. V načrtu je sedaj gradnja žičnice na Vogel nad Bohinjskim jezerom in na Okrešelj v Logarski dolini. Z izgradnjo teh žičnic se bo število žičnic v Sloveniji povečalo na šest. Kot je znano ima Slovenija moderne žičnice na Pohorju, na Krvavec in na Vitranc nad Kranjsko goro.

—«»—

Avtomobilska cesta od Alme Ate do Taškenta

MOSKVA, 11. — Novo avtomobilsko cesto, ki povezuje prestolnice treh republik Sovjetske zveze, in sicer Almo Ato, prestolnico Kazahstana, Frunze, prestolnico Kirgizije, in Taškent, prestolnico Uzbekistana, so izročili njenemu namenu. Avtomobilska cesta, ki je dolga 830 km, je bila zgrajena čez puste stepe osrednje Azije po trasi starih karavanskih cest in po gorah Tienšana. Avtomobilska cesta predstavlja prvi odcep transazijske avtomobilske ceste, ki naj bi povezala republike sovjetske Azije s Kitajsko in z Afganistanom na Jugu.

—«»—

V Avstriji bo marca ljudsko štetje

DUNAJ, 11. — Dne 21. marca bo drugo splošno ljudsko štetje v Avstriji. Že sedaj je gotovo, da bo število prebivalcev preseglo sedem milijonov, ker jih je bilo že pri štetju leta 1951 6.933.900. Letos pa bo še drugih šest držav opravilo splošno štetje: Francija, Zahodna Nemčija, Grčija, Anglija, Italija in Jugoslavija. Pred kratkim so v OZN poudarili, da bo v desetletju med 1955 in 1964 toliko ljudskih štetij v raznih državah, da bo registriranih 80 odstotkov svetovnega prebivalstva.

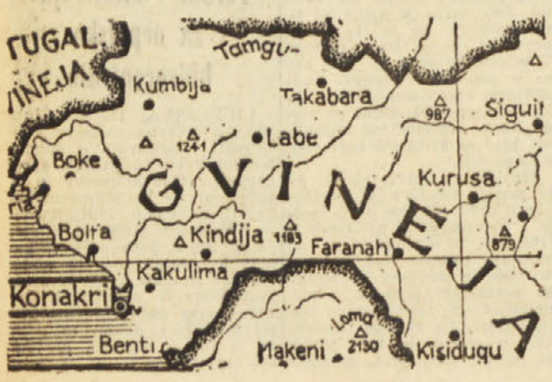

Norveška princesa Astrid, hči kralja Olava, povzroča vroče krvi konservativcem, ker se bo jutri poročila z navadnim — sicer bogatim — zemljanom, ki ni princ in ne grof temveč samo manufakturni veletrgovec. Posamezni protestantski škofje so odklonili vabilo, da bi princeso poročili. Poročil jo bo kraljev prijatelj, škof Fiellby, ki je dobro poznan v krogih odporništva

Čemu bo predsedniku milijon zavojev toaletnega papirja?

KURITIBA, 11. — V prestolnici brazilske zvezne države Parana Kuritibi je prišlo do velikega škandala. Časopisi se sprašujejo, v kakšne namene je dosedanji guverner Mojzes Lupion, ki je bil pri zadnjih volitvah premagan in ki bo moral 31. t.m. odstopiti, kupil v zadnjih dneh svoje oblasti ogromno količino toaletnega papirja za vsoto 35 milijonov kruzeirosov, kar znaša v naši valuti 105 milijonov lir.

Ta nakup je šel v državne namene, toda tisk se sprašuje, kaj hoče guverner s tolikšnim toaletnim papirjem, ki bi ga bilo dovolj za deset, morda za 15 let. Po pisanju tiska je guverner kupil milijon zavojčkov toaletnega papirja po 36 kruzeirosov zavojček, kar je 108 lir v naši valuti, medtem ko bi ga mogel kupiti po 14 kruzeirosov oziroma 42 lir. Cena posameznemu zavojčku je potemtakem za 66 lir višja od cene na trgu in pri tem je verjetno «nekdo» zaslužil 22 milijonov kruzeirosov ali 66 milijonov lir.

—«»—

V ZDA narašča potrošnja mesa

CHIKAGO, 11. — Potrošnja mesa se v ZDA vedno bolj veča in ustanova «American Meat Indstitute» predvideva, da bo v letošnjem letu potrošnja mesa v ZDA dosegla 13 milijard kg, kar je za 600 milijonov kg več kot v letu 1960.

Največje povečanje se predvideva v potrošnji govejega mesa, medtem ko bo potrošnja svinjskega mesa po vsej verjetnosti upadla.

Sovjetski astronomi o novi zvezdi v ozvezdju Herkules

MOSKVA, 11. — Strokovnjaki z astronomskega observatorija v Simferopolsu na Krimu so pod vodstvom profesorja Vladimira Nikonova zaključili prvi del proučevanja nove zvezde v ozvezdju Herkules, ki so jo odkrili leta 1960. S pomočjo 120 spektrogramov je bilo ugotovljeno, da v svojih svetlih momentih nova zvezda oddaja svetlobo okoli 100 milijonov svetlobnih let. Razdalja zvezde od Zemlje znaša približno 500.000.000-krat razdalio Sonca od Zemlje, kar je približno 4.000 svetlobnih let.

Ustrelil ženo in taščo nato pa napravil samomor

Slučajno se samokres ni sprožil, ko je morilec pomeril še na tasta, ki mu je uspelo pograbiti dveletnega otroka in zbežati

CANELLI, 11. — Okrajni sodnik iz Canellija je prišel davi v Loazzolo, da bi uradno dovolil pokop 35-letne Lucrezie Bo, njene 62-letne matere Domenice Bocaccio in 3-letnega Angela Merla. Ta je včeraj obe ženski v njunem stanovanju s petimi streli iz samokresa ubil in nato z zadnjim nabojem napravil še samomor. Tragičen dogodek je vzbudil v kraju samem kot v okolici veliko razburjenje in vse govori samo o tem. Dogodki, ki so do tega privedli, so sicer banalni, toda tudi dovolj pogosti.

Romano Angelo Merlo, se je z Lucrezio Bo poročil leta 1956. v Aqui Terme. Tedaj je bil nameščenec neke zavarovalne družbe v Aqui in do tedaj živel precej bogato življenje. Toda po poroki se je marsikaj spremenilo in njegov tast Valentino Bo mu je večkrat moral posojati denar, da bi se mogel zet izmazati iz neprijetnih položajev. Pred letom dni so se razmere še poslabšale, kajti finančne terjatve so bile že tolikšne, da jim ni mogel zadostiti niti tast, še manj pa zet. Proti zavarovalnemu agentu je bilo sproženih več prijav in še pred kratkim je sodišče v Aqui začelo s sodno preiskavo zaradi nekih malverzacij.

Ko je bila zavarovalna družba likvidirana, sta se zakonca Merlo - Bo vrnila k staršem žene Lucrezie Bo v Maranzano, toda odnosi med zakoncema so postajali iz dneva v dan neznosnejši in tudi rojstvo hčerke Anna Marie ni več razmer veliko popravilo. Po rojstvu hčerke se je Angelo Merlo vrnil spet v Aqui, kjer se je nastanil v stanovanju, ki je bilo last tasta in tašče. Kljub temu da bivši zavarovalni agent ni imel nobenega dela in živel praktično na račun ženinih staršev, je od svoje žene zahteval, da zapusti starše in pride k njemu v mesto. Lucrezia Bo pa tega ni hotela storiti, njeni starši pa so zetu očitali, da ni za rabo in da ne mara za delo.

Vse to je Merla jezilo in vsakokrat, ko je obiskal ženo in njene starše v Maranzanu, je prišlo do prepira in ni bilo redko, ko je ženi grozil, da se bo nad vsemi maščeval.

In predvčerajšnjim je res prišlo do tragedije. Ob 16.30 je prispel v najetem avtomobilu v Maranzano. Na vhodu je srečal tasta in ga pozdravil ter mirno stopil v stanovanje. Tu je kmalu prišlo do prepira, zaradi česar se je neka gostja umaknila iz kuhinje v sobo. Tast, ki je vtem cepil drva na dvorišču, je nenadoma slišal pet zaporednih strelov in v zli slutnji pohitel v stanovanje, kjer je videl na tleh hčer in svojo ženo, ki je še vedno tiščala k sebi komaj enoletno vnukinjo. Ko je zet videl na vratih tasta, je pomeril vanj, toda samokres tedaj ni sprožil. Tast je zgrabil otroka in v strahu zbežal, toda komaj je prišel na prag, je slišal še en strel. Zet si je pognal zadnji naboj v srce. Tasta so nato odpeljali k vaškemu župniku, od tod pa je šel k nekim sorodnikom. Poklicali so karabinjerje, župnika in Rdeči križ, za zakonca in taščo ni bilo več pomoči. Vsi trije so bili že mrtvi.

Znani pisatelj Cronin se nahaja na kratkih počitnicah v Rimu Slika ga kaže na jutranjem sprehodu v parku Villa Borghese

NAMESTO ČRTICE

«Vedno se smejem ko se spomnim...»

Naslov tega članka ali točneje zbirke člankov je vzet iz lista, ki ga izdajajo učenci osemletke «Žarko Zrenjanin» v Beogradu in ki nosi naslov «Naše misli». Sicer pa nismo od tod vzeli le naslov, pač pa je skoro ves tekst iz tega lista.

Želeli bi prikazati, kako naši otroci, če jim dovolimo biti otroci bistro opazujejo, kako kritično oko imajo in kako razvit je njihov smisel za vse, kar je smešnega — kar pa očetje in matere po navadi pozabljajo. No, in tu je nekaj takega, da se na to spomnijo:

MOJA DRUZINA

«Oče in mati sta moderna človeka in zato je moj dom moderen. Na polici imamo moderne knjige. Moderne knjige pa so tiste knjige, ki jih ne razumemo. Na stenah so moderne slike. Oče jih je kupil na razstavi Murtića. Pol leta zatem je prišel Murtić in rekel, da je slika obešena narobe, mi vsi pa smo mislili, da visi slika pravilno. Preje smo mislili, da je na sliki voda in drevje, Murtić pa pravi, da so to planine in oblaki.»

«Moj oče je moderen človek, zato me ne tolče. Živel moj oče!» — (Avtor je učenec 6. razreda.)

MOJ DOM

«Moj dom je v hiši. Hiša ima streho in je tako velika, da se v njej lahko igramo slepe miši. Skozi okno ne smem pljuniti. Vratar je najnevarnejši človek na svetu. Ko bom velik, ga bom premlatil. Moj dom je zelo lep. Najlepša je kuhinja, če je kosilo dobro. Ker je učitelj rekel, da je najboljša naloga kratka naloga, jo zaključujem.»

Da se ne bi iz navedenih tekstov sklepalo, da so naši otroci tako porogljivo duhoviti le do starejših ljudi, navajamo nekoliko primerov, iz katerih se vidi, da ne prizanašajo niti samim sebi.

IZ DNEVNIKA NEKEGA «HAJDUKA»

12.3. — Sestanek. Vedno nas pretepajo, pa nismo krivi. Čore je ukradel klobase s podstrešja in jih zato dobil. Kaj je to pravično?

13.3. — Nismo znali pošteванke in dobili — cvek. In to naj bi bila pravica!

14.3. — Sklenili smo oditi med hajduke.

15.3. — Šli bomo med hajduke.

16.3. — Ante je odklonil iti med hajduke, ker bo imel jutri pečenko in slaščice.

17.3. — Nismo šli v hajduke, ker smo zaspali.

18.3. — Še nadalje prenašamo krivice tega sveta.

Ura zgodovine je takole opisana:

«... Bila je ura zgodovine in to nekaj tednov pred koncem šolskega leta. Zato je učitelj s polno paro izpraševal in ocenjeval.

«Tomić Budislava — je vprašal učitelj — Povej mi nekaj o atentatu na Franjo Ferdinanda!»

Budislavo je to presenetilo. Gledala je po učilnici, kot bi čakala, da bi namesto nje začel pripovedovati nekdo drugi. Dolgo je tako molčala in končno začela:

«No... Bilo je to v Sarajevu, ne pomnim več katerega leta, ker tedaj še nisem bila rojena. Franjo Mihalič je...»

Naprej ni mogla več, ker je ves razred bruhnil v krohot...»

Še dva odlomka iz «Potopisov» teh dečkov in deklic in s tem bomo končali s citati iz njihovega šolskega lista

V VLAKU PROTI ZRENJANINU

«Tečemo k vratom vagona in kričimo ter se preri-vamo. Vsakdo skuša zavzeti čim boljši prostor. To želim jaz, to si želi on, pa tudi ona si to želi. Stečem in moja noga je že na drugi stopnički, toda on me ujame, me ujame za nahrbtnik in potegne dol. On je storil to, kar sem malo prej storil jaz. Priteče tudi ona in jaz in on, ki se na kavalirstvo «razumeva», jo pustiva dalje. V takih trenutkih je to dejansko odveč, toda njo je potegnila dol njena tovarišica. Na sceno stopava spet on in jaz. Na koncu sem se vendarle povzpel v vagon in nato izkoristil vse svoje rokometne in suvaške sposobnosti. Toda, glej ga vraga, vagon je že zaseden...»

«Kričanje in ščebet se sliši z vseh strani. Dolga kolona dijakov se je razlezla po peronu, stiskajoč se in suvajoč množico, toda zaman se skuša preriniti skozi gnečo in priti do vlaka. Končno se množica ustavi pred zadnjima dvema vagonoma. Učitelji preštevajo dijake, da bi videli, ali ni kdo izostal, in jih tovorijo skozi vrata, da bi sledenja zaradi krčevitega suvanja malone že popokala. Končno ugledamo srečne potnike, ki so se že porazmestili po kupejih. Ko so nas ugledali, so se jim lasje naježili. Nekateri so se začeli križati, drugi preklinjati, ker so sedli vprav v ta vagon...»

K temu moramo dodati dve pripombi. Prva: Iz šolskega lista smo navedli le ono, kar je v njem objavljeno v rubriki «Humor». Sicer pa ima list veliko resnega in lepo pisanega teksta, ki nam naše otroke prikazuje tudi v drugi luči.

Druga pripomba: Ta številka «Naših misli» deluje zelo osvežujoče, ker smo se nekako navadili, da v šolskih nalogah, pa naj gre za pisane ali tiskane sestavke, otroci že niso več podobni otrokom, ker postajajo preveč resni, kot bi jih vzgajali v neki pretirani napetosti, ne pa kot svobodna, odkrita in prostodušna bitja. Ta list pa ima pečat avtentičnosti in je zares šolski list, v katerem sodelujejo otroci.

Nihče od citiranih avtorjev nima več kot 13 let.

(Iz beograjske «Borbe».)

— Videš, Jakec, kaku gre socjalizem zmiri naprej. Jen tudi tle pr nas, ke zmiri tolko govorijo kam be odprli, na desno al na levo: zdej so se demokristjani prou odločli, de odprejo na levo. Jen za se bulše zastopet so prfina nardili ku ane komišjone, kamer ke bojo štedirali marksizem jen komunizem jen take reči. Vselih je treba reč, de demokristjani grejo naprej jen de jemajo narbulšo vojo začent delat kej tudi za boge ledi.

— *Bejži, bejži, Mihec, kej govoriš! Tiste komišjone, ke so nardili demokristjani za štedirat komunizem ueh niso nardili miga zatu, ke be jemeli kej simpatije za marksizem jen socjalizem jen take reči ma samo zatu, de bojo bulše delali propagando proti. Uani čejo samo dobro preštedirat taktiko jen propagando od komunistou jen socjalistau, zatu, de bojo dobili bol efektno protipropagando. Znaš de če se češ dobro touč proti anmi sovražniki, je ta prvo, de dobro poznaš njegovo taktiko jen vso njegovo muč. Altroke odprtje na levo!*

— E, ma iest te bom pej nekej povedau. Če mislejo demokristjani taku, se lahko prou fejst urežejo. Lahko je reč: mi štedirmo komunizem zatu, de se bomo bulše toukli proti. Ma ta cajt, ke bojo štedirali Marksa jen Lenina se bo lahko kašen od tisteh, ke te štediraj prepričau, de Marks jen Lenin pravejo prou jen bo kašen od tisteh postou še komunist. Jest mislem, de demokristjani forte falijo, če mislejo, de bojo komunizmi kej škodli, če ga bojo štedirali. Reščirajo, de še kašnega svojih zgebijo. Se spouneš, kaku je biu u stari Austriji tisti poročnik Dub proti, de be njegovi soudatje hodili h babam u tiste zaprte hiše. Jen za bet gvišen, de soudatje ne bojo šli nutre. je šcu nutre uan za ahtat. Jen pole se je končalo taku, da je glih uan naredu tisti greh, ke se je taku bau, de be ga nardili njegovi soudatje. Tle be prou pašau tisti star pregovor, de človek obrača, Buh pej obrne.

— *Ja, Mihec, jest neč ne rečem, de znaš jemet tudi ti prou. Jest sm tou samo reč, de so demokristjani nardili tiste komišjone ses sovraštva jen ne ses interesa te kej navadet jen se morbet kej pobulšat. Ma tu je pej res, de tu je an nužeč, ke reže na oba kraja.*

— Znaš, te sm prou radoveden, kaku bo šou naprej ta njeh študjo. Morbet se bomo še kej smejali na ta račun. Ku je — denmo reč — smešno, de ani veliki kaporjoni od nacistou še zmiri delajo škodo, ceglih so zaptti.

— *A, češ reč tisti trje nacisti, ke so zaprti u Berlin: u anmi pržoni jen ke koštajo državo aneh stupedeset meljonou na leto. Zatu ke zastran njeh zdržavajo an ceu pržon, plačavajo guardjane, kuharce, ministracjon jen vse. Je prou res naumno, de za ane lumpe špendavajo tolko državnega dnarja, dnarja, ke ga morejo spravet vkep vsi ledje, ke plačavajo davke. Kolko ledi be lahko ževelo jen delalo za ta dnar kej pametnega, kej nucnega! Je prou res, de tisti ke ministrirajo državni dnar, forte malo ahtajo, de be ga prou obrneli. Vidi, denmo reč, tisto novo letališče, ke ga delajo pr Rimi. Vsi pišejo, kaku tam ani gospodje mečkajo ses ludskem dnarjem jen kaku si ani delajo soude.*

— Ja, uni dan sm brau tudi od nekšnega zeta od anga ministra, kaku je kupu ano zemlo, ke ni bla neč vredna za malo dnarja. Jen pole, ke je bla zemla njegova, je pej njegov tast minister zrihtau, de so na tisto pusto zemlo napelali cesto jen uado jen gaš. Jen pole je bla tista zemla vredna dosti, dosti več jen taku se je tisti zet naredu — ne meljone — ma miljarde. Si zastopu zdej?

— *Sm zastopu ja. Če si pr koriti, si pr koriti a!*

KOTIČEK ZA DRUŽINO IN DOM

Ko dete spregovori...

Kako si otrok prilašča besedni zaklad - Na kaj moramo posebno paziti?

Kako se mati zveseli, ko se dete prvič posmeje. Radostna je, saj je mlado bitje s smehom izrazilo veselje in zadovoljstvo. Še prijetneje pa je roditeljema, ko ju prvič pokli. če po imenu. Kako sta srečna oče in mati, ko izlušči otrok iz mešanice nerazumljivega čebljanja besedici «oči» in «mama». Zdi se nam, da šele takrat v resnici oživi. Po prvih besedah sledijo druge. Lažje izraze si prilasti pred težjimi, vse pa izgovarja s početka le na pol; nekatere izpremeni tako, da jih razume le tisti, ki je z otrokom v vednem stiku. Vsak otrok potvarja besede po svoje, zato lahko rečemo, da govori sleherni svoj lastni jezik in kdor ga hoče razumeti, se ga mora od njega naučiti. A kakor se dete razvija in raste, tako izboljšuje tudi svojo lastno govorico. Le glejte, kako živo nas gleda naravnost v usta, ko mu izgovarjamo kako besedo.

Zakaj neki? — Otrok opazuje, kako mi pri izgovarjavi pregibljemo usta. Potem poskuša, da bi jo ponovil prav tako tudi on. Če ne uspe prvič, jo ponovi drugič in celo v tretjič, dokler se mu ne posreči, da jo zadene vsaj približno prav.

Otrok se torej trudi, resno trudi, da bi svoj govor čimprej izpopolnil, da bi govoril tako kakor odrasli ljudje. Zato, ko se dete uči govoriti, mu izgovarjajmo besede na glas in razločno, če je treba tudi nekoliko prisiljeno, ponovimo besede dvakrat, trikrat in še večkrat, če je treba.

Trileten otrok navadno že obvlada jezik, a manjkajo mu še izrazi. Koliko stvari in reči vidi vsak dan, katerim še ne ve imena. In tu se prične radovednost. Za vsako novo stvar nas vpraša, kako se imenuje in ko mu povemo, pa ponavlja besedo, da si jo bolje zapomni. Tako si bogati besedni zaklad. — Tudi tu smo lahko malemu radovednežu v pomoč. Ko nas vpraša na pr. o jajcu, povejmo mu, da je v jajcu rumenjak in beljak, okoli pa lupina, dalje da so v jabolku peške, na enem koncu da je muha, na drugem pa pecelj. Ne omejimo se torej samo na imenovanje predmeta samega, temveč naštejmo tudi njegove dele. Tako si bo otrok v kratkem času prisvojil obilo besed in jih bo lahko v govoru uporabljal. Čim več besed kdo zna, tem laže mu teče govor, ali kakor pravimo drugače, laže se izraža. Kdor se zna lepo izražati, velja za izobraženega. Komur primanjkujejo izrazi, ne more ničesar prav dopovedati.

Poleg tega, da navajamo otroka na tekoče izražanje, ga odvajajmo, da ne bo rabil v govoru grdih besed. Najgrše je preklinjanje. Kdor to dela ni omikan, temveč kaže le svojo posurovelost in neotesanost. Otrok se tega hitro navzame in težko ga je odvaditi.

Pravimo, da je jezik materin dar. Darujemo pa vedno le lepe stvari, zato naj pazijo starši, posebno pa matere, da nauče otroke lepega govorjenja. Vsesajo pa naj v mlada srca tudi ljubezen do rodne govorice, na kar se danes žal polaga pri nas vse premalo pozornosti.

D. K.

Ob 20-letnici oborožene vstaje slovenskega ljudstva

Po stezah partizanske Jelovice mimo spomenikov junaških bojev

Prvi partizani že v začetku junija 1941 - Velika «dražgoška bitka» - Težave prve zime in prve dragocene žrtve - Razmah po kapitulaciji Italije - Borbe 31. divizije

Z nastopom nemške okupacije postaja območje Jelovice prav tako zelo pomembno. Revolucionarno delo se odvija naprej, ilegalni sestanki so še številnejši. Organizatorji vstaje se shajajo po že prej izglajenih poteh. V začetku junija 1941 imamo na Jelovici že prve partizane — Jaka Bernard na Oblakovi planini, Oskar Pogačnik na Vodicah ter Ažman Jože na pobočju Jelovice nad Nomenom. V juniju so se jim priključevali novi in novi ilegalci in se prostovoljno odločali za osvobodilni boj. Kaj kmalu so bili dani pogoji za organizacijo vojaških enot.

Med 8. in 12. julijem je prišel na Jelovico Stane Žagar. Pod Malim Gregorjevcem je 17. julija 1941 organiziral sestanek partijskih in vojno revolucionarnih komitejev kranjskega in jeseniškega okrožja. Temu sestanku sta prisostvovala tudi Lojze Kebe in Tomo Brejc in je bil sprejet sklep za začetek vstaje na Gorenjskem.

Po tej pomembni odločitvi so se dogodki na Gorenjskem in Jelovici zelo hitro odvijali, antifašistično razpoloženje pa je rastlo v industrijskih središčih, mestih in na deželi. V ilegalo so vstopali novi borci in se vključevali v čete po Gorenjskem.

29. julija je bila na planini Vodice ustanovljena in zaprisežena Jelovška četa. Takrat imamo tudi množični odhod v partizane iz Krope, Dobrave, Lesc, Ribnega itd. V istih dneh je bila v območju Mohorja formirana II. Kranjska četa, ki je manevrirala in udarjala proti Kranju. Četrtega avgusta je prispela na Vodice Jeseniška četa. Iz teh dveh čet je bil naslednji dan 5. avgusta na Pogrošarjevi planini v Kroparski gori ustanovljen Cankarjev bataljon. Še isti večer so borci Jelovške čete na Mošenjski planini prijeli nemškega župana iz Železnikov Hornickega, ki je vohunil za partizani in ga ustrelili.

Drugi dan po ustanovitvi je bataljon krenil na Rženov rob nad Lipniško planino in se utaboril. Na tem mestu je bil 8. avgusta 1941 napaden in je vodil večjo borbo z mnogo močnejšim sovražnikom. Padlo je 30 Nemcev, partizani pa so izgubili 3 tovariše. Ta rob je zaradi te borbe dobil novo ime «Partizanski vrh».

V drugi polovici avgusta so napravili borci Jelovške čete skupaj s skojevci iz Dobrave pri Kropi akcijo v skladišče za hrano pri predoru med Radovljico in Globokim. Stražarja so zvezali in nato izvršili akcijo z uspehom. Plen pa so odnesli čez provizorični most, ker je bila tedaj zelo nizka Sava.

V oktobru 1941, so partizani požgali žago na Lancevem, ki je rezala les za okupatorja. Kot represalijo so Nemci na pogorišču ustrelili 20 talcev, med njimi tudi narodnega heroja *Rezko Dragar*.

Prehrano so takrat partizani v glavnem dobivali po terenski organizaciji in to predvsem iz Dobrave, Ribnega, kakor tudi iz ostalih obrobnih vasi Jelovice. Brž ko so Nemci zaslutili, da ima nekdo zvezo s partizani, so takoj osumljenega aretirali, ga odvedli v Begunje in ga največkrat ustrelili kot talca. Ker s temi ukrepi niso uspeli izolirati partizane od zaledja, so še bolj povečali teror. Na vrsti je bilo zapiranje, internacije, izselitve itd.

5. dec. 1941 so na Dobravi pri Kropi aretirali 35 družin, jih zaprli v Begunje ali Šentvid in večino od teh odvedli v nemško internacijo. Vrnili so se šele po osvoboditvi. V tem času je prišlo do množične vstaje v Bohinju, zato so Nemci požgali več hiš v Nomenju in dva vaščana vrgli v goreče hiše. Zatem je prišlo do vstaje v Zgornjesavski dolini, predvsem pa je bila množična vstaja v Poljanski dolini, kjer se je odzvalo pozivu okoli 400 ljudi. Zima je predstavljala za partizane poseben problem. V najkritičnejšem zimskem času so se partizani, okoli 200, zatekli na južno pobočje Jelovice v Dražgoše. Tu so dobili vso podporo prebivalcev in od 1. do 9. januarja 1942 prebivali v miru, nato pa so od 9. do 11. januarja vodili znano dražgoško bitko, kjer je padlo več sto Nemcev. Po umiku partizanov iz Dražgoš na Jelovico, so Nemci v svojem maščevanju ustrelili 41 domačinov, vas pa požgali in temelje hiš popolnoma razrušili.

Po prihodu na Jelovico so partizani zasedli tamkajšnje planinske koče. Nato so 13. januarja 1942 nenadoma napadli in obkolili nemški smučarji dva voda borcev Cankarjevega bataljona v koči na Mošenjski planini. Vodila sta ostro borbo celih 12 ur in se končno z izgubo enajstih tovarišev prebila iz obroča. Stalne ofenzivne akcije Nemcev, huda zima in debel sneg (sledovi) so bili za partizane težak problem. To je predstavljalo za okupatorja prednost. Toda osnovni kader je kljub temu ostal.

Ko so gorenjski partizani že skoraj prebili prvo zimo, so doživeli težak udarec na Rovtu pri Planici nad Žabnico, kjer je 27. marca 1942 padel narodni heroj Stane Žagar, član Glavnega štaba Slovenije in CK KPS, skupaj s 15 partizani. Toda kljub težkim žrtvam, ki jih je prizadejala zima, je prihajajoča pomlad prinašala nov polet narodno-osvobodilnega gibanja na Gorenjskem. Takoj nato je bila na Jelovici organizirana nova Selška četa, ki je v glavnem usmerjala svojo dejavnost v Selško dolino. V začetku aprila pa je bila ustanovljena I. grupa z dvema odredoma (Gorenjski, Kokrški,), komandant je bil Jože Gregorčič — Gorenjc in komisar Lojze Kebe — Štefan. Tudi ta je svoj sedež imela nad Jamnikom na Jelovici. V juliju 1942 je začela delovati v Kroparski gori tehnika I. grupe odreda «Meta», ki jo je organiziral Arigler Adolf — Badin. V avgustu 1942 je prišla čez Jelovico tudi II. grupa odredov, ki je bila na poti na Štajersko. Vodil jo je Franc Rozman — Stane, narodni heroj. Takoj po prihodu na Gorenjsko sta izvršili skupaj obe grupi več pomembnih vojaških akcij. Nato so Nemci organizirali nekaj večjih ofenziv, iz katerih se je II. grupa težko izvlekla, to pa posebno še zato, ker ti borci niso imeli posebnih izkušenj v borbi z Nemci. Enote prve grupe odredov pa so prav tako utrpele precejšnje izgube. Ob eni teh ofenziv je padel 9. novembra 1942 na Lipniški planini komandant I. grupe Jože Gregorčič — narodni heroj, skupaj s 25 partizani. V drugi večji ofenzivi v oktobru pa je bil ranjen komisar I. grupe Lojze Kebe — narodni heroj. Tudi ta je nato 20. oktobra umrl v Petračevi sušilnici na Jamniku. Ker je s tem I. grupa odredov izgubila komandanta in komisarja, je bil za komandanta imenovan Stane Kernik — Jelovčan, za komisarja pa Vinko Hafnar. I. grupa odredov je nato delovala do februarja 1943. leta.

Nato je bila reorganizacija in formiran Gorenjski odred, ki je imel svoj sedež v območju Jelovice. Njegova glavna naloga v tem času je bila poleg vojaških akcij, da prepreči mobilizacijo v nemško vojsko. To nalogo je odred izvršil uspešno, naj je do junija 1943 stopilo v partizane mnogo novih borcev. Tako je narastel odred na 9 bataljonov. 13. julija 1943 je sledila nova reorganizacija. V Davči je bila formirana Prešernova brigada, ki je v zvezi s predvideno kapitulacijo Italije takoj odšla v ljubljansko pokrajino. Na Gorenjskem je ostal Gorenjski odred, ki je imel

(Nadaljevanje na 6. strani)

Partizanska smučarska patrulja na pohodu

MODA

Modne vesti iz Pariza za pomlad in poletje 61

V glavnem naj bi vse ostalo «pri starem»

Pariz zavit v meglo in sneg se pripravlja, da pokaže novo modo, ki so jo pripravili pariški modni ustvarjalci za letošnjo pomlad in poletje. Glavne modne revije bodo 24. januarja. Pariške modne hiše molčijo ter ne dajejo nobenih izjav: kljub molku pa vedo Parižani, še bolj pa pariški in drugi novinarji, že mnogo «tajnosti» o novih modnih linijah.

Pravijo, da revolucije, ki so jo nekateri za letos že napovedovali, ne bo. Vse bo ostalo tako rekoč pri «starem» — če se za žensko in žensko modo sploh lahko govori o starosti. Ženska, ki drži na svojo eleganco se bo po novi modi oblačila v oblačila iz lahke svile in drugih mehkih tkanin, kot na primer v muslin, organdis in čisto svilo. V tem so si edini vsi modni eksperti, ki so mnenja, da se ženski takšne tkanine najbolj podajo ter da poderčajo še v večji meri njeno ljubkost in ženskost.

Največje je seveda zanimanje za modno revijo, ki jo pripravlja Diorjeva modna hiša. Odhod dosedanjega voditelja omenjene modne hiše Yvesa Saint Laurenta k vojakom je povzročil, da si je morala Diorjeva modna hiša poiskati novega modnega eksperta. Ta je Marc Bohan, ki ima nalogo, da pripravi sedanjo revijo modelov za pomlad in poletje 1961. Po nekaterih informacijah se bo Bohan držal naslednje modne linije: kratka krila in mladostni kroji. Za obleke in bluze si je izbral rumeno in rdečo barvo, za kostime in dvodelne obleke pa temnosivo flanelo. Bohan je zahteval od teh svojih manekenk da si do nove modne revije odrežejo lase ter da si napravijo kratke pričeske, kot jih zahteva nova moda.

Pierre Cardin pripravlja baje presenečenje glede izbire barv blaga. Omenjeni modni ekspert se je baje odločil za zelo močne barve, ki naj bi spominjale na Gauguinove slike. Njegova glavna manekenka je doma s Haitija, ter bo prikazala obleke in plašče orientalske linije.

Tudi kombineže postajajo vedno lepše in bolj okrašene. Kombineža, ki jo kaže slika je zelo originalno izvezena

Patou bo še bolj poudaril pas ter skrajšal dolžino kril. Njegove barve bodo oranžna, svetlorumena in olivnozelena. Izrezi njegovih oblek bodo kot vedno zelo globoki.

Cristobal Balenciaga ni do sedaj izdaj še nobene svoje tajnosti. Baje se je zakasnil s svojim delom, ker je moral pripravljati obleke za novo belgijsko kraljico Fabiolo. Modni dopisniki pa so izvedeli, da pripravlja novo modno linijo, ki naj bi nosila ime «Fabiola». Pravijo še, da bodo njegovi kostumi in plašči v vzorcu «pieds de coq» (to je «pieds de poule» v nekoliko večji obliki).

Carven, ki je do sedaj oblačil klientke majhnih postav, je zapustil svojo dosedanjo linijo «pagoda» ter se je odločil za novo linijo, ki bo spominjala na dobo Louisa XV.

Tajinstvena in z globokimi izrezi v obliki klicajev bo nova modna linija, ki jo pripravlja Mina Ricci. Glavna značilnost njene linije bodo čim manj poudarjene prsi in globoki izrezi, ki bodo delali žensko bolj ozko in bolj visoko.

Guy Laroche se je poslovil od svoje dosedanje azijske modne linije. Njegove manekenke bodo predstavile obleke v zelo živih barvah, kot na primer v živo rdeči, zeleni in svetloplavi barvi. Pas bo nekoliko nižji, krila pa tako kratka, da se bodo videla kolena. Njegova glavna novost pa bodo trodelni kostimi, o katerih pa se še ne ve mnogo.

V nasprotju z vsemi do sedaj naštetimi modnimi eksperti bo Balmain prikazal dolga krila, kakih 5 do 7 cm pod koleni. Odločil se je tudi za široka nabrana krila ter za pastelne in črno barvo. Njegovi klobuki bodo zelo majhni ter bodo pustili odkrit obraz in pričesko.

Pariški modni eksperti so prepričani, da bo nova moda ugajala vsem ženskam. Treba je videti, če so res na pravi poti.

HOROSKOP

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) Bodite precizni, če hočete svoje načrte izpeljati. Nekoliko težaven bo razplet dogodkov. Neupravičeno ljubosumnje.

BIK (od 21. 4. do 20. 5.) S svojo brihtnostjo si boste zagotovili napredek. Odlična družba z veselim programom po napornem dnevu.

DVOJSKA (od 21. 5. do 22. 6.) Več sreče boste imeli, kot pameti pri današnjih opravkih. Bodite bolj velikodušni in iskreni.

RAK (od 23. 6. do 23. 7.) Zanimiv predlog z novimi perspektivami za vas in vašo okolico, sprejmmite ga. Prijetno v domačem krogu.

LEV (od 23. 7. do 22. 8.) Če se ukvarjate z umskim delom, pazite, da ne napravite kake napake, kajti z vami bodo tokrat zelo strogi. Pismo.

DEVICA (od 23. 8. do 22. 9.) Priložnost, ki je ni dobro zanemariti. Prijateljstvo, ki bi se znalo iz poslovnega spremeniti v tesnejše osebno.

TEHTNICA (od 23. 9. do 23. 10.) Zelo radi prevzemate tudi delo, ki ni vaše. Bodite bolj previdni. Odkritosrčno priznajte svoje duševne težave.

SKORPIJON (od 24. 10. do 22. 11.) Dan bo vsestransko ploden. Uspehi, ki jih boste dosegli, bodo večji kot bi jih bilo pričakovati. Nekdo je vrgel oko na vas.

STRELEC (od 23. 11. do 20. 12.) Le malo novosti in se te ne bodo kdovekaj prijetne. Omejite se na vsakdanje posle, da ne bo kaj navzkriž

KOZOROG (od 21. 12. do 20. 1.) Vaši cilji bodo doseženi, toda le, če bodo v skladu z realnimi možnostmi. V prihodnjih dneh nič nakupov.

VODNAR (od 21. 1. do 19. 2.) Če hočete zavreti upadanje vašega vpliva, se lotite dela. V družini bo prišlo do napetosti in spora.

RIBI (od 20. 2. do 20. 3.) Neuspeh, ki ga boste doživeli, vas bo pripravil do večje previdnosti. V družini in okolju prijetno razpoloženje.

RADIO TELEVIZIJA

Četrtek, 12. januarja 1961

Radio Trst A

7.00: Koledar; 7.30: Jutranja glasba in koledar; 11.30: Glasbeni utrinki; 11.45: Vrtiljak; 12.30: Za vsakogar nekaj; 13.30: Znane popevke; 17.20: Pesem in ples; 18.00: Tone Penko: «Kačji strupi»; 18.15: Umetnost, književnost in prireditve; 18.30: Skladbe G. Frescobaldija; 19.00: Širimo obzorja; 19.30: Pevci, kitare in ritmi; 20.00: Sport; 20.30: Simfonični koncert Tržaške filharmonije. V odmoru «Dušan Moravec in njegova knjiga Meščani v slovenski drami»; ocena prof. Jože Peterlin; 23.00: Dixieland.

Trst

12.25: «Tretja stran»; 14.20: Kot juke-box; 14.55: Lutkovno gledališče: Galmi: «Trnjulčica».

Koper

7.15: Glasba za dobro jutro; 11.00: Otroški kotiček; 11.30: Operne arie; 12.00: Glasba po željah; 12.35: Kronike iz jug. življenja; 13.40: Orkestra Martin L. Mueller; 14.00: Glasba po željah, 14.30: Pogovor z volivci; 15.30: Tečaj italijanščine; 16.00: Izbrane strani; 16.20: Skladatelj L. M. Skerjanc; 17.00: Operne skladbe; 17.40: Za vas pojo; 18.00: Prenos RL; 19.00: Zabavne melodije; 19.30: Prenos RL; 22.15: Orkester Dizzy Gillespie; 22.35: Mozart: Kvartet za klavir; 23.00: Prenos RL.

Nacionalni program

6.30: Vreme na ital. morjih; 9.00: Neapeljske klasične pesmi; 9.30: Dopoldanski koncert; 11.00: Radijska šola; 11.30: Barberi, Latilla, Torielli; 12.00: Godala in solisti; 13.30: Prevedene pesmi; 15.55: Vreme na ital. morjih; 16.00: Program za mladino: «Srce Azije»; 16.45: Vprašanje ital. Juga; 17.20: Baletne skladbe; 17.40: Zanimivosti od vsepovsod; 18.00: Literarna oddaja; 18.30: Enotni razred; 19.00: Oddaja za kmete; 21.00: Bellinijeva opera «Pur tanci».

II. program

9.00: Jutranje vesti; 10.00: New York-Rim-New York; 11.00: Glasba za vas, ki delate; 13.45: Moda; 14.00: Mali orkestri lahke glasbe; 14.45: Vaš juke-box; 15.40: Kratek koncert; 16.30: Ital. folklorne zanimivosti; 17.30: Operni koncert; 20.30: E. Bonneta: «Razporoka s stvarnostjo»; 21.55: Večerna glasba.

III. program

17.00: Boccherinijeve in Schubertove skladbe; 18.00: Angleška kultura; 18.30: Strawinsky: koncert za klavir; 19.15: Zgodovina ital. industrije; 20.00: Vsakovečerni koncert; 22.30: Ob stoletnici G. Mahlera; 23.25: Prejeli smo.

Slovenija

8.05: Glasba ob delu; 8.35: Kvintet Niko Štritof; 8.55: Radijska šola; 9.25: Balade in nokturni; 10.15: Popevke; 10.40: Pet minut za novo pesmico; 11.00: Ruski tečaj za začetnike; 11.15: Harfa in vibrafon; 11.20: Med barokom in romantiko; 12.00: Prešerne viže; 12.15: Kmetijski nasveti; 12.25: Iz Wagnerjevih oper; 13.30: Pesmi dobre volje; 13.45: Zabavni orkester RTV; 14.05: Med popularnimi melodijami; 15.40: Iz svetovne književnosti; 16.00: Od plesišča do plesišča; 16.30: Dva naša solista pred mikrofonom; 17.15: 45 minut turizma in melodij; 18.00: Češki operni pevci; 18.20: Sovjetska zabavna glasba; 18.45: Ljudski parlament; 20.00: Domače pesmi in napevi; 20.45: Francoske pesmi v prozi; 21.25: Pančo Vladigerov: Koncert za violino; 22.15: Po svetu jazza; 22.45: Willon Pijper: Sonata za violino in klavir; 23.05: Nočni akordi; 23.55: Prijeten počitek!

Ital. televizija

13.00: TV šola; 17.00: TV za mladino: Naš mali svet; 18.00: Oddaja za nepismene; 18.30: TV dnevnik; 18.45: Stari in novi šport; 19.00: Angleščina; 19.25: Glasbeni variete; 20.10: Kmetijska oddaja; 20.30: TV dnevnik; 21.15: «Campanile sera»; 22.30: Cinelandia; 23.30: TV dnevnik.

Jug. televizija

8.00: Lena metka — slikanica za naše najmlajše; 8.10: Poklic in prehrana — oddaja za družino; 8.30: Sahmat — iz serije filmov Robin Hood; 9.00: Tehnološka revolucija — III. oddaja iz serije Problemi industrije; 19.30: TV obzornik. Beograd 20.00: TV dnevnik. Ljubljana 20.30: Spoznavajmo svet in domovino; 21.30: Hornist Jože Falout.

film

«Jesenske melodije»

Te dni so v študiju za dokumentarne filme «Zagrebfilma» dokončali kratki igrani film «Jesenske melodije». V tem filmu so v okviru enostavne zgodbe vkomponirane najboljše melodije s festivala zabavnih melodij, ki je bil oktobra v Opatiji. Film je režiral Branko Majer, v filmu pa nastopa nekaj najbolj znanih jugoslovanskih pevcev zabavnih melodij.

Visconti bo režiral film «Gattopardo»

Luchino Visconti bo režiral film po romanu Tomasi di Lampeduse «Gattopardo». Sprva je bila režija dodeljena Ettoru Gianniniju. Ko pa je ta ponudbo odklonil, se je družba Titanus rade volje odločila za Viscontija. Snemanje se bo začelo maja in zunanje scene bodo posnete na Siciliji. Igralci za glavne vloge še niso bili izbrani.

Marlene Dietrich v «Nuerenberškem procesu»

Producent in režiser filma «Nuerenberški proces» Stanley Kramer je sporočil, da bo poleg Burta Lancastra in Spencerja Tracyja nastopila v dramatični vlogi žene nekega visokega nacističnega oficirja znana igralka Marlene Dietrich. Za udeležbo pri tem filmu je morala velika nemška igralka prekniti svojo turnejo po Evropi.

«Carjeve nove obleke»

Zagrebško filmsko podjetje «Zora-film», ki je doseglo lepe uspehe s svojimi srednjemetražnimi filmi za mladino, pripravlja sedaj svoj prvi celovečerni film za otroke in sicer po znani Andersonovi pravljici «Carjeve nove obleke». Premiera filma, ki ga že snemajo, bo predvidoma februarja.

Dva filma o odporništvu v Italiji

Mladi italijanski režiser Nanni Loy pripravlja dva filma o italijanskem odporništvu. Osnutek za prvega se imenuje «Most čez Ariccio», kar pa najbrž ne bo končni naslov za film. Gre za drzen partizanski napad na most preko katerega korakajo nemške kolone in vozijo njihova motorna vozila na fronto. V drugem filmu pa bodo obdelani štirje dnevi partizanske borbe v Neaplju. Scenarij pripravljata Vasco Pratolini in Massimo Franciosa.

«Sladko življenje» vodi tudi v Belgiji

Bruseljski tednik «La cinematographie belge» poroča, da so francoski filmi pobrali skoraj polovico inkasa od 112 filmov, ki so jih prikazovali lani v Bruslju. Med njimi je bilo 44 francoskih, 34 ameriških, 12 italijanskih, 11 belgijskih, 7 nemških, 2 belgijska, en švedski in eden brez označbe narodnosti. Med posameznimi filmi je na prvem mestu glede inkasa Fellinijevo «Sladko življenje» s 5.299.700 franki.

Festival športnega filma

V Cortini d'Ampezzo bo tudi letos Mednarodni festival športnega filma in sicer od 26. februarja do 6. marca. Doslej so prijavile svojo udeležbo že: Francija, Švica, Kanada, Velika Britanija, Južna Afrika, Švedska, Avstralija, Belgija, Japonska, Norveška, ZDA, Nemčija, Avstrija in seveda Italija.

Van Eycke v Sloveniji

Prejšnji teden je dopotoval iz Muenchena v Ljubljano filmski igralec Peter van Eycke, ki bo nastopil v francosko - italijansko - nemškem koprodukcijskem filmu «Zakon vojne», ki so ga začeli prejšnji četrtek snemati na Gorenjskem. V filmu bo Van Eycke igral eno glavnih vlog.

«Otroci reškega pristanišča»

Ekipa zagrebškega režiserja Milana Luksa je pretekle dni v Djakovu, Potnjanih in na Reki posnela gradivo za film «Otroci reškega pristanišča». Film obravnava skrb skupnosti za otroke, ki so jih starši zapustili. Snemal je Mihajlo Ostrovidov. V studiu «Zagreb-filma» dokončuje režiser Kolar montažo dokumentarnega filma «Reka smrti», studio za dokumentarni film pa pripravlja kratek športni film, posvečen proslavi petdesetletnice splitskega «Hajduka».

Francoski filmi kandidati za Oskarja

*Poleg «Resnice» Henryja Georgesa Clouzota, ki bo uradno zastopala Francijo za nagrado Oskar za najboljši inozemski film, bosta za to nagrado kandidirala še filma «Potovanje z balonom» Alberta Lamorissa in kratkometražni film

Vreme včeraj: najvišja temperatura 10.2, najnižja 5.6, ob 19. uri 9.5, zračni tlak 1015.1 pada, veter severovzhodnik 11 km, vlage 85 odst., nebo oblačno, morje rahlo razburkano, padavine 12.9 mm, temperatura morja 10.8 stopinje.

Tržaški dnevnik

Danes, ČETRTEK, 12. januarja Tatjana
Sonce vzide ob 7.44 in zatone ob 16.43. Dolžina dneva 8.59. Luna vzide ob 2.26 in zatone ob 13.01
Jutri, PETEK, 13. januarja Veronika

Iz sindikalnega življenja

24-urna stavka pristaniških delavcev je ustavila vse delo v pristanišču

Poveljnik pristanišča je sprejel delegacijo delavcev - Danes na uradu za delo začetek pogajanj za ureditev novega akordnega sporazuma v podjetju AFA

Federacija pristaniških delavcev — CGIL je včeraj proglasila 24-urno stavko, ki se je pričela ob 8. uri in ki se bo danes ob isti uri zaključila. Stavke so se udeležili vsi pristaniški delavci, tako da je bilo včeraj delo v pristanišču povsem ustavljeno in pristanišče praktično paralizirano.

Stavko so pristaniški delavci proglasili, ker se že dolgo časa zavlačuje ureditev raznih vprašanj in med drugim sestava nove višje tarife. Zaradi tega so stavkali že od 24. do 26. decembra in je takrat kazalo, da se bodo pričela pogajanja, na katerih bodo vsa pereča vprašanja kategorije uredili.

Včeraj je delegacijo delavcev sprejel pristaniški poveljnik, ki je zagotovil, da bo prišlo do pogajanj že 18. t. m.

* * *

Danes bodo na uradu za delo pogajanja za ureditev novega akordnega sporazuma v podjetju AFA. Tudi ta pogajanja se že zelo dolgo vlečejo ter podjetje ni pokazalo dobre volje, da bi se sporazumelo, tako da sta obe sindikalni organizaciji bili prisiljeni zahtevati posredovanje urada za delo. V kolikor bi bilo tudi to posredovanje brezuspešno, bo sledila seveda stavka.

Do spora v tem podjetju je prišlo, ker so postavili nove naprave, ki omogočajo znatno večjo produktivnost dela in ker skuša imeti od tega korist samo podjetje, medtem ko naj bi delavci prejeli celo nekaj manj. Tako je že prišlo do stavke, ko je ravnateljstvo samovoljno spremenilo tarife za akordno delo in so delavci prejeli znatno manj, kot bi morali. Začasno so takrat spor uredili, vendar pa je treba sestaviti nov pravilnik, ki bo upošteval delavske interese.

—«»—

Nov sedež inštituta za ladijske gradnje

Inštitut za ladijske gradnje pri tržaški univerzi je včeraj dopoldne preselil iz starega sedeža v vili Irene na Elizejskih poljanah v nove prostore univerze. Pravzaprav bo imel inštitut prostore na obeh krajih; v vili Irene, kjer so urejeni razni laboratoriji in naprave, bodo študenti imeli praktične vaje in poskuse, v prostorih univerze pa pouk in splošne vaje.

Zgradba v kateri je novi sedež inštituta za ladijske gradnje, je dvonadstropna. V prvem nadstropju ima svoj sedež inštitut za mehaniko, v drugem nadstropju pa inštitut za ladijske gradnje, ki ima zdaj na razpolago 1400 kvadratnih metrov površine. Tu so avle, risalnice, muzej pomorstva, biblioteka itd. V doglednem času bo inštitut dobil na razpolago še 1400 kv. m površine v tretjem nadstropju, ko ga bodo seveda dokončali. V tem nadstropju bo velika dvorana, v kateri bodo študenti risali razne dele ladij v naravni velikosti.

Vodstvo univerze, kakor tudi študentje, so zelo zadovoljni, ker so dobili nov sedež in upajo, da bodo v kratkem prispele še druge naprave, tako da bo inštitut kot svojim nalogam. Samo po sebi je umevno, da je ta inštitut v našem mestu velike važnosti. Študentje, ki diplomirajo na tej fakulteti, nimajo težav pri zaposlitvi in jih vabijo tako domače kot inozemske ladjedelnice.

—«»—

Zemljepisni kongres

Tržaška občina je zagotovila, da bo sodelovala na 18. italijanskem zemljepisnem kongresu, ki bo v Trstu od 4. do 9. aprila in ki se ga bo udeležilo okrog 700 znanstvenikov. En dan kongresa bodo posvetili tržaškim zemljepisnim vprašanjem. V okviru kongresa bo tudi razstava o urbanističnem razvoju Trsta ter fotografska razstava kraške pokrajine.

Zanimivo predavanje o kraških žabah

Po kratkem presledku zaradi praznikov in počitnic se je te dni spet začel ciklus predavanj v prirodoslovnem muzeju, ki jih prireja Odbor za zaščito flore in favne Krasa.

Na prvem predavanju po novem letu je gospod Luciano Sauli med predvajanjem krasnih barvnih posnetkov govoril o kraških žabah in najbolj zanimivih eksotičnih žabah. Govornik je zlasti opisal metamorfozo od jajčec do paglavcev in žab. Opisal je njihovo življenje, kako se hranijo itd. Dejal je, da žabe, ki so zelo koristne kmetijstvu in dajejo s svojim regljanjem svojstveni pečat okolju, polagoma izginjajo tudi na Krasu. Obžaloval je ta pojav in dejal, da se odbor «Pro Natura» že več let vztrajno bori za ohranitev flore in favne našega Krasa. Nato je govornik še opisal razne vrste žab, ki so v Afriki, v Braziliji in drugod po svetu.

—«»—

○ Včeraj je bila na vljudnostnem obisku pri pokrajinskem predsedniku dr. Deliseju gospa Margerida de Nogeira, brazilski generalni konzul v Trstu. Razgovarjala sta se predvsem o trgovinskih vprašanjih, zlasti pa o blagovni izmenjavi med Brazilijo in Trstom.

Na pobudo Neodvisne socialistične zveze

Zanimivo predavanje o resoluciji 81 komunističnih partij v Moskvi

E. Laurenti, tajnik NSZ, je obrazložil glavna protislovja resolucije

Sinoči je v dvorani v Ul. Montecchi 6 tajnik Neodvisne socialistične zveze tov. Laurenti predaval o temi: «Sestanek komunističnih partij v Moskvi in pomen resolucije». Stevilni poslusalci, ki pripadajo raznim političnim strankam in strujam, so z zanimanjem sledili izvajanju govornika, ki je pojasnil zgodovinsko politično ozadje zadnje moskovske resolucije.

Ta resolucija, je poudaril tov. Laurenti že skoraj na koncu predavanja, predstavlja predvsem samo epizodo, ki ni niti zgodovinska in niti trajna. v razvoju nekega procesa. V tej definiciji je treba pravzaprav iskati srž vsega, kar je govornik hotel povedati. Zdi pa se, da je namerno podal to definicijo šele proti koncu predavanja, ker je nekako hotel, da bi poslušalci prišli sami do neizogibne sinteze skozi podrobno analizo objektivnih prilik in potreb, ki so narekovale 81 partijam, da se sestanejo v Moskvi.

Katere so te prilike in potrebe? Tov. Laurenti jih je identificiral v sporu med komunističnima partijama Sovjetske zveze in Kitajske, ki se je odkril v vsej svoji ostrini že za časa kongresa Delavske partije Romunije. Tedaj pa ni bilo mogoče poravnati nasprotujočih si stališč in vsi so soglasno sprejeli predlog, da ponovno obravnavajo odprta vprašanja na moskovskem sestanku.

Katera so bistvena vprašanja, ki delijo predvsem sovjetske in kitajske komuniste? Osnovno vprašanje je vprašanje miru in vojne, vprašanje kompetitivne koeksistence. Medtem ko Hruščev veruje v kompetitivno koeksistenco, Kitajci menijo, da je ta nemogoča ter da se je treba boriti proti imperializmu z največjo neizprosnostjo. Medtem ko sovjetski komunisti upajo, da bodo obdržali svoj vladajoči položaj v komunistični ideologiji s pomočjo miru, zagovarjajo Kitajci nadaljevanje ozračja hladne vojne, ker vidijo v tej močan pogoj za zmago svojih načel in svoje ideologije. Ta okoliščina tudi pojasnjuje, zakaj nekatere komunistične partije podpirajo Hruščeva, a nekatere druge (posebno komunisti v zaostalih in polkolonialnih deželah) kitajske komuniste.

Potrebno pa je poudariti, da je bil tov. Laurenti zelo objektiven pri obravnavanju stališč kitajskih komunistov. Ni pozabil namreč omeniti težke odgovornosti imperialističnih držav v pogledu zaostalosti Kitajske in raznih kolonialnih in polkolonialnih dežel.

V nadaljevanju svojega predavanja je tov. Laurenti pojasnil, da moskovski sestanek dejansko ni rešil osnovnih vprašanj, ki so se postavljala. Dokument, ki je izšel iz njega, daje v bistvu prav i enim i drugim. Daje prav sovjetskim komunistom, ki se zavzemajo za koeksistenco, in daje prav Kitajski, ko objektivno napeljuje vodo na mlin hladne vojne. Daje prav tudi italijanskim komunistom, ko se formalno zavzema za različne nacionalne poti v socializem, čeprav z druge predstavlja dogmatičen dokument, ki mora veljati za vse partije in v vseh pogojih političnе borbe.

Ena izmed najbolj temnih plati moskovske resolucije pa je v dejstvu, da se je kompromis skoval na račun jugoslovanskih komunistov. Spor med sovjetskimi in kitajskimi komunisti se seveda s tem ni ublažil. Ta kompromis pa predstavlja resno oviro za Hruščeva, ker mu je zožil področje, na katerem lahko manevrira, a je hkrati dal kitajskim komunistom močno orožje v borbi proti njemu.

Vendar pa vsebuje moskovska resolucija tudi določene pozitivne plati. Predvsem to, da se je začela temeljito rešiti koncepcija vodilne države. Porodila se je potreba po diskusiji, ki bo edina lahko odprla nove poti za zmago socializma na svetu.

Zaradi pozne ure se diskusija o temi, ki jo je sprožil tov. Laurenti, ni mogla razviti. Vmes je s precej dolgim govorom posegel prof. Monfalcone. Vsi prisotni pa so bili mnenja, da bi bilo potrebno to diskusijo nadaljevati v bližnji bodočnosti.

—«»—

Deček se je oparil z vrelim mlekom

Na dermatološki oddelek so včeraj popoldne sprejeli 8-letnega Marina Pesca iz Ul. Giacinti 4, ki se bo moral zdraviti 10 dni. Kakor je povedala njegova mama, je Marino včeraj dopoldne v kuhinji nerodno zadel ob lonec vrelega mleka na kuhalniku. Lonec se je prevrnil in vrelo mleko je dečka oparilo po desni rami, desni nogi in desnem licu. Povzročilo mu je opekline I. in II. stopnje.

—«»—

Ko je sinoči 41-letna Liliana Padovan iz Ul. Slataper 6 zapirala rolo trgovine v Ul. Carducci, kjer je zaposlena, ki je rolo padel na desno nogo in ji jo nekoliko poškodoval. Odpeljali so jo v bolnišnico, kjer so ji nudili prvo zdravniško pomoč. Okrevala bo v dobrem tednu.

Seznam davkoplačevalcev dopolnilnega davka

Na čelu lestvice je industrijec Tognella z davčno osnovo 50.500.000

Skupna vsota obdavčljivih dohodkov za dopolnilni davek znaša 12 milijard 281 milijonov lir

26. decembra so na županstvu dali na vpogled občinstvu seznam občinskih davkov, izmed katerih je najvažnejši družinski davek. Od ponedeljka pa so v istih prostorih razstavljeni seznami državnih davkov, to je dohodninskega davka, dopolnilnega davka («Vanoni») in drugih manj važnih davkov. Kot v seznamih družinskega davka so na prvih mestih z najvišjim obdavčljivim dohodkom isti davkoplačevalci, čeprav se ta obdavčljivi dohodek nekoliko razlikuje zaradi različnih kriterijev njegovega računanja. Pri družinskem davku se namreč seštevajo dohodki družin v širšem smislu, to je v smislu enotnega gospodinjstva, medtem ko se dohodki za določanje dopolnilnega davka računajo po družinah, to jeločeno, če gre za več družin pod isto streho oziroma v istem stanovanju.

Skupna vsota obdavčljivih dohodkov za dopolnilni davek znaša za 13.010 davkoplačevalcev 12 milijard in 281 milijonov lir. V primeri z lanskim letom se je ta vsota znižala za okrog 3 milijarde in 294 milijonov, ker niso vpisali v sezname zgrešenih ali nepopolnih prijav davkoplačevalcev. Te davke bodo zato vpisali v sezname julija. Za dohodninski davek pa znaša obdavčljivi dohodek 4 milijarde in 301 milijon lir, to je 524 milijonov več kot lani. V sezname je vpisanih za ta davek 10.612 davkoplačevalcev, medtem ko jih je bilo lani 10.330. Kot smo že pisali, bo imela državna blagajna na podlagi teh seznamov od obeh davkov 775 milijonov dohodkov, h katerim pa je treba prišteti še 485 milijonov dohodkov od davkov, ki se nanašajo na pretekla leta.

Tudi za dopolnilni davek kot za družinski bo največ plačal industrijec Piermario Tognella z davčno osnovo 50 milijonov 500 tisoč lir, za kar bo plačal 9 milijonov 817 tisoč lir davka. Sledijo mu industrijec Roberto Hausbrandt s 43.600.000 davčne osnove in 7.970.000 lirami davka, Luisa Doria vd. Feltrinelli 30 milijonov 800.000 davčne osnove in 4.792.000 lir davka, predsednik družbe Assicurazioni Generali Gino Baroncini (mimogrede povedano bivši skvadrist) s 26.400.000 davčne osnove, industrijec Alberto Casali 23 milijonov 200.000 lir, industrijec Carlo Wagner 23.200.000 lir, Luisa Sanguinetti 20 milijonov, Ermanno Hausbrandt 18 milijonov 200.000 lir, brodar Mario Tripcovich 18.200.000 lir, industrijec Ernesto Illy 18 milijonov, spediter Rodolfo Parisi 17 milijonov, Alberto Melchiori 15 milijonov.

Naslednji davkoplačevalci do najmanj 5 milijonov davčne osnove so:

Uradnik RAS dr. Bruno Apollonio 5:100.000, Filippo Artelli 5.500.000, brodar Goffredo Banfield 10.600.000, podjetnik Giuseppe Bartoli 5.200.000, ravnatelj INAM dr. Renzo Bassani 6.600.000, podjetnik Aldo Benoni 8.400.000, Vittoria Berger por. Illy 9.100.000 lir, dr. Arnaldo Bodria 5.700.000, odv. Osvaldo Botta 5.200.000, Isiride Brovedani 7.200.000 lir, podjetnik Renato Brunetti 8 milijonov 700.000, dr. Leone Brunner 5.700.000, zavarovalec Giuseppe Bufano 11.000.000.

Spediter Umberto Canova 9 milijonov 900.000, zdravnik Mario Caravetta 6.200.000, uradnik Salvatore Cirrincione 7.300.000, industrijec Bruno Colombin 11.800.000, uradnik Guido Cullino 5.700.000, trgovec Pietro De Angeli 9.200.000, industrijski funkcionar Savio Antonio Fonda 7.800.000, inženir Umberto Fonda 6.500.000, zavarovalec Mario Frilli 5 milijonov 500.000.

Brodar Carlo Gerolimich 8 milijonov 200.000, brodar Giuseppe Gerolimich 7.800.000, pomorski funkcionar Matteo Giugia 7.500.000, trgovski zastopnik Bruno Gallico 5.800.000, funkcionar IACP Giorgio Ghersiach 5.900.000, trgovec Giuseppe Godina 6.700.000, inženir Ottavio Gullo 18.800.000, Attilio Hilti 5.300.000, industrijec Ladislao Janousek 5.400.000, industrijec Giorgio Kropf 6.600.000, zdravnik Giuseppe Klugmann 5 milijonov 300.000.

Primarij Marino Lapenna 6 milijonov 300.000, podjetnik Aldo Lanari 9.600.000, Industrijec Giovanni Mann 9.000.000, kirurgi Antonio Mezzari 6 milijonov 900.000, inženir Antonio Muzio 5.100.000, industrijec Claudio Nascimbeni 5 milijonov, zavarovalec Fabio Padoa 5.300.000, bančni ravnatelj Bruno Passalacqua 7.700.000.

Borzni agent Giorgio Rizzardi 10.200.000, dr. Oreste Rozzo 7.700.000, Guido Sadar 5.700.000, industrijec inž. Ernesto Sospisio 6.100.000, pomorski agent Alfredo Sperco 5 milijonov 100.000, novinar Giuseppe Stefani 5.600.000, industrijski funkcionar Plinio Stuparich 5.600.000, trgovski zastopnik Guido Slataper 5 milijonov 600.000.

Zdravnik prof. Enrico Tagliaferro 8.700.000, uradnik Pietro Tartarelli 5.300.000, zdravnik Francesco Tecilazich 7 milijonov 500.000, notar Giovanni Tomasi 6.800.000, posestnik Diogene Trevisan 8.000.000, zavarovalec Attilio Valentinuzzi 5.500.000, Romano Vitas 7 milijonov, funkcionar Dario Zaffiropulo 8.900.000.

Iz repentaborske občine

Nova javna razsvetljava na cesti skozi Fernetiče

Dela se bodo začela v teh dneh - Postavili bodo 8 novih fluorescentnih žarnic - Za električni vod iz Repna na Col

Včeraj je ustanova ANAS izdala podjetju SVEM dovoljenje, da lahko postavi nove drogove za električno napeljavo in opravi druga potrebna dela za postavitev novih žarnic na državni cesti skozi Fernetiče.

Sredstva za ta dela je dobila repentaborska občinska uprava na račun javnih del v okviru gospodarskega načrta že pred časom, a jih zaradi birokratičnih težav ni bilo moč takoj izvesti. Sedaj pa so zadnje zapreke odpadle in delavci SVEM bodo v teh dneh začeli pripravljati vse potrebno za novo javno razsvetljavo. Ob bloka do zadnje hiše pri Fernetičih bodo postavili osem fluorescentnih žarnic, kar bo — upajmo vsaj — zadostovalo za popolno razsvetljitev te nadvse važne prometne ceste in seveda naselja ob njem.

Včeraj je občinska uprava poslala pristojnim oblastem v odobritev tudi načrt za podaljšanje električne napeljave od občinskega kopališča v Velikem Repnu do županstva na Colu. Ta kos ceste bodo namreč razsvetlili z žarnicami javne napeljave, istočasno pa bodo nudili stanovalcem obrobnih hiš možnost, da z manjšimi stroški napeljejo luč v svoja nova stanovanja.

S temi deli pa seveda vprašanje javne razsvetljave še ne bo rešeno. Nove žarnice bo treba postaviti še v Velikem Repnu in na Colu, potem pa pregledati še vse druge morebitne potrebe. Ta dela pa bo izvedla že bodoča občinska uprava, saj so v nedeljo volitve in občani bodo izvolili novi občinski svet.

—«»—

Sporočilo bivšim političnim deportirancem v nemških taboriščih

Zveza partizanov Tržaškega ozemlja vabi vse bivše politične deportirance in svojce umrlih ali izginulih v nemških koncentracijskih taboriščih, naj se zglasijo na sedežu zveze v Ulici Montecchi 6-III. nad. v delavnikih od 15. do 18. ure, razen v sobotah, glede važnih sporočil.

—«»—

Smrtne posledice padca na pločniku

Na drugem kirurškem oddelku je včeraj ob 17.45 umrl 44-letni Mario Danese iz Ulice Giuliani 12, ki so ga 4. t.m. ponoči našli ranjenega in nezavestnega na pločniku na Trgu stare mitnice. Imel je hudo rano na glavi in domneva se, da je verjetno nerodno padel.

Koristni naslovi in tel. številke

Občinski davčni urad: Ulica Nordio 11 — Urnik: od 8,10 do 12. V februarju, aprilu, juniju, avgustu, oktobru in decembru, ko zapadejo roki za plačilo davkov, so uradi odprti v dneh od 10. do 18. tudi popoldne, in sicer od 15.30 do 17.30.

Anagrafski urad: Ul. A. Diaz št. 25 - 27 — tel. 35-425. Urnik: od 8,30 do 12.

Občinski trošarinski urad: Ul. del Teatro 4 — tel. 35-520.

* * *

Gasilci — 22-22

Rdeči križ — Trg V. Veneto — 24-024

Prometna policija — 37-777

Silvester Batič iz Lonjerja se je hudo ponesrečil na delu

Nesreča se je zgodila v železarni ILVA - Ko je Batič varil neko kovinasto ploščo, je nenadoma eksplodiralo za njim

Med delom v železarni ILVA se je včeraj ob 16.45 hudo ponesrečil 52-letni Silvester Batič iz Lonjerja št. 308, po domače «Kovačev». Varil je v valjarni kovinasto ploščo z varilnim aparatom, pa je nenadoma eksplodiral železni zaboj za orodje, ki je bil blizu njega.

Ne ve se še za gotovo, kako se je to zgodilo. Morda je bil zaboj umazan od bencina in se je zaradi plamena iz varilnega aparata razvil plin in je nastala eksplozija.

Batiču je zlomilo obe nogi in mu razmesarilo mečo na obeh nogah. Eksplozija mu je tudi napravila veliko rano na hrbtu in mu verjetno poškodovala drobovje. Odpeljali so ga nemudoma v bolnišnico, kjer so ga sprejeli na ortopedski oddelek s pridržano prognozo. Njegovo zdravstveno stanje je zelo resno.

—«»—

Plače rastejo počasneje kot življenjski stroški

Iz Rima poročajo, da je indeks življenjskih stroškov, ki ga računa Centralni statistični urad po podatkih 61 glavnih mest pokrajin, dosegel novembra lanskega leta 68.85 točk, medtem ko je znašal v istem mesecu 1959. leta 67.59 točk. Indeks se je torej povečal v enem letu za več kot za eno točko.

V istem mesecu je dosegel indeks življenjskih stroškov tržaškega področja 65.65, medtem ko je znašal pri nas novembra 1959. leta 65.08.

Primerjave indeksov med posameznimi meseci niso povsem točne in daje znatno ustreznejšo sliko primerjava med mesečnimi povprečji. Tako je bil povprečni indeks prvih enajstih mesecev lanskega leta v italijanskem vsedržavnem okviru 68.85 in je bil za 3,5 odst. višji, kot v istem mesečnem povprečju 1959. leta.

Značilno je, da se v istem razdobju povprečne plače, ki jih prav tako računa Centralni statistični urad, niso povečale v toliki meri, kot so narasli življenjski stroški. Po podatkih Centralnega statističnega urada so namreč narasle plače povprečno v prvih enajstih mesecih lanskega leta, v primerjavi s prvimi enajstimi meseci 1959: za industrijske delavce za 3,2 odst., za uslužbence trgovine za 0,2 odst., za zaposlene v kmetijstvu za 0,7 odst., za delavce prometa za 0,3 odst.

Iz teh primerjav je razvidno, da življenjski stroški mnogo hitreje naraščajo, kot pa plače delavcev in uslužbencev in da se torej v zadnjem letu stvarni dohodki delovnega prebivalstva Italije — znižujejo.

—«»—

Pridržana prognoza za neroden padec

Že 6.t.m. je 81-letna Aurelia Tomasi vd. Saxsida iz Ul. Battisti 20 nerodno padla v kuhinji svojega stanovanja, ko jo je prijela nenadna slabost. Pri padcu se je pobila in ranila po čelu ter si verjetno poškodovala lobanjo. Dobila je tudi rahel pretres možgan, pa so jo šele včeraj popoldne odpeljali v bolnišnico, kjer so jo sprejeli s pridržano prognozo na I. kirurški oddelek.

Smrtna prometna nesreča v predoru Baiamonti

Motorni tovornik je trčil v nekega moškega, ki je vozil ročni voziček in ga pri priči ubil

V predoru Baiamonti se je včeraj popoldne, in sicer ob 14.45, zgodila smrtna prometna nesreča. V omenjeni uri je 54-letni Romano Punter iz Ul. Foschiatti 13 vozil motorni tovornik «Gilera» po omenjenem predoru iz Ul. Baiamonti proti Senenem trgu. Sredi predora jenenadoma zapazil pred seboj nekega moškega, ki je peljal na rokah vozliček. Zavedel se je nevarnosti in je naglo krenil na levo, da bi se mu izognil, toda zaman. S sprednjim delom vozila je zadel v zadnji del vozička in podrl moškega 53-letnega Palmira Scarpo iz Ul. del Pane 5.

Vozilo se je ustavilo kakšnih 15 metrov dlje. Voziček se je zdrobil, Scarpa pa je bil pri priči mrtev, ker si je zlomil tilnik.

Promet skozi predor je bil nekaj časa ustavljen in so vozila preusmerili po drugih ulicah. Truplo nesrečneža so odpeljali v mrtvašnico glavne bolnišnice, kjer je na razpolago sodnim oblastem, motorni tovornik pa so zaplenili.

—«»—

Samomor delavca

Včeraj ob 23.45 so pripeljali z avtom RK v bolnišnico 37-lenega težaka Angela Bersana iz Ul. Cavazzeni št. 1, ki so mu ugotovili prebitje lobanje in druge poškodbe. Bersan je obupal in skočil iz tretjega nadstropja na cestišče v Ul. Cavana. Doma je pustil pisan listek, s katerim je prosil vse, naj mu odpustijo. Dvajset minut po polnoči je izdihnil.

V dneh 6., 7. in 9. t. m. je Združenje poljomiličnih invalidov razdelilo svojim članom 250 darilnih zavojev. Na sliki vidimo deklico, ki je dobila zavoj s koristnimi darili

Slovensko gledališče v Trstu

V nedeljo 15. t. m. ob 16. uri v dvorani na stadionu «Prvi maj», Vrdelska cesta 7

ALEJANDRO CASONA

DREVESA UMIRAJO STOJE

Prevedel: JARO DOLAR
Režiser: BALBINA BARANOVIČ - BATTELINO
Scenograf: arh. SVETA JOVANOVIČ

V vlogi gospe Eugenie nastopa tržaška rojakinja, članica ljubljanske Drame Elvira Kraljeva

NA TO PREDSTAVO OPOZARJAMO PREBIVALCE OKOLIŠKIH VASI, KI NIMAJO PRIMERNIH DVORAN.

Veljajo izkaznice «Z»

Prodaja vstopnic eno uro pred pričetkom predstave pri blagajni dvorane.

PROSVETNO DRUSTVO «SLOVENEC» V BORSTU

vljudno vabi

na kulturni prireditvi

ki bosta v torek 17. t. m. ob 20.30 in v nedeljo 22. t. m. ob 16. uri v Prosvetni dvorani v Borštu

SG iz Trsta v Kopru Portorožu in Izoli

Po uspešni turneji po Sloveniji s priljubljeno «Ano Frank» je Slovensko gledališče iz Trsta gostovalo sinoči v Kopru pred popolnoma razprodano dvorano, tako da so številni obiskovalci ostali brez vstopnic. Danes bodo Tržačani nastopili z «Ano Frank» v Portorožu, jutri pa — na izrecno željo občinstva — še v Izoli, nakar se bodo vrnili v Trst. Kot smo že poročali, je SC iz Trsta v Ljubljani nastopilo trikrat, po enkrat pa v Žireh, Prestranku in Divači z velikim uspehom.

—«»—

IZŽREBANI LISTKI LOTERIJE OBC. UMETNOSTNE GALERIJE

Županstvo sporoča, da so bili izžrebani listki loterije občinske umetnostne galerije, in sicer: prvi je bil izžreban listek štev. 5992, ki dobi kip kiparja O. Dequela; drugi listek štev. 6030, ki dobi sliko slikarja Romea Danea.

Lastnik izžrebanih listkov lahko dvignejo dobitke na magistratu, soba štev. 121, v uradnih urah. S seboj morajo prinesti odrezek listka.

—«»—

Vpisovanje trgovcev v bolniško blagajno

Slovensko gospodarsko združenje sporoča, da je prejelo od pokrajinske komisije uradne obrazce za vpis v bolniško blagajno trgovcev.

Vsi, ki jih zanima vpis, naj se čim prej zglasijo na tajništvu združenja, Ul. Fabio Filzi štev. 8 — tel. 37808.

OD VČERAJ DO DANES

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 11. januarja se je rodilo v Trstu 14 otrok, umrlo je 13 oseb.

RODILI SO SE: Dario Servadei, Roberto Zoli, Stefan Nedoh, Roberto Schiozzi, Sabina Bergo, Bruno Caucci, Andrea Longo, Cinzia Moscato, Auro Mose, Roberto Babich, Ornella Petruzzi, Patrizia Addis, Giorgio Riccobon, Alessandro Bojkow.

UMRLI SO: 72-letna Carolina Schlemmer vd. Tognon, 74-letni Ferdinand Natek, 72-letni Vittorio Bevilacqua, 56-letni Giovanni Hafner, 83-letna Francesca Hofner vd. Berni, 50-letna Irma Semitz, 93-letna Giovanna Sosich, 37-letni Federico Namar, 84-letni Giuseppe Blasutti, 88-letna Maria Hrovat vd. Kaucich, 72-letna Amelia Prelz vd. Ferletti, 87-letna Maria Meden vd. Fonda, 53-letni Alfonso Steffe.

—«»—

NOCNA SLUŽBA LEKARN (Od 1. do 15. januarja)

Cipolla, Ul. Belpoggio 4; Godina Enea, Ul. Ginnastica 6; Pizzul-Cignola, Korzo 14; Croce Azzurra, Ul. Commerciale 26.

GLEDALIŠČA

VERDI

Danes ob 21. uri bo prvi nastop komične skupine *Gino Bramieri - Lina Volonghi* z novim delom Lea Chiossa in Guglielma Zucconija *«Soprog v kolegiju»*, muzikalno komedijo v dveh dejanjih, ki je povzeta po istoimenskem romanu Giovannina Guareschija. Skupini pripadajo: Grazia Maria Spina, Mario Pisu, Renato Di Carmine, Mario Maranzana, Ermanno Roveri, Jenny Folchi, Livia Grazioli, Enrico Ardizzone, Edoardo Borioli, Sandro Pellegrini, Gianni Tonolli, Carla Agostini, Irene Micheli, Danilo Carpenter.

Originalno glasbo Gigija Cichellera izvaja orkester, ki ga vodi Franco Mander, koreografske pripovedi Gise Gaert izvajajo Violetta Montenegro, Irene Ontiveros, Victor Ferrari, Paolo Gozlino in balet «The Marley — Browne Dancers». Umetniško vodstvo ima Mario Maranzana, režira pa Daniele D'Anza.

Prireditev se bo ponovila v petek in v soboto ob 21. uri, v nedeljo pa ob 17. uri. Pri gledališki blagajni se prodajajo vstopnice za prvi dve predstavi.

TEATRO NUOVO

V soboto ob 21. uri bo premiera predstave Dvanajsta noč» Williama Shakespeara. Režija Giovanni Poli.

Rezerviranja in prodaja vstopnic pri gledališki blagajni in v Pasaži Protti.

Cene: 1.100, 650 in 300 lir.

KONCERTI

Jutri ob 21. uri bo v Avditoriju drugi simfonični koncert Tržaškega filharmoničnega orkestra, ki ga bo vodil dirigent Paolo Peloso; sodeloval bo pianist Vittorio Rosetta.

Program: *Rossini:* Pepelka. Simfonija; *De Angelis-Valentini:* Ekloga. (Prva izvedba v Trstu); *Liszt:* Koncert št. 1 za klavir in orkester; *Rimski-Korsakov:* Seherazada. Simfonična suita.

KINO

Fenice 16.00 «Najbolj razkošna ladja armade», easmancolor, Jack Lemmon, Ricky Nelson.

Excelsior 15.15 «Polnočna čipka», Doris Day, Rex Harrison, technicolor.

Filodrammatico 16.00 «1000 trupel za Mr. Joeja». Zabaven film.

Grattacielo 16.00 «Tajnost Pollyanne», technicolor Jane Wyman, Richard Egan, Nancy Olson, Walt Disneyev film.

Arcobaleno 16.15 «Francozinja in ljubezen», Martine Carol, Jean Paul Belmondo. Prepovedano mladini.

Supercinema 16.00 «Malopridneži», Marina Vlady, Robert Hossein.

Alabarda 16.00 «Domov po neurju», Eleonor Parker in Robert Mitchum, Technicolor.

Aurora 16.30 «Strategija ropa».

Capitol 16.00 «S terase», technicolor, Paul Newman, Mirna Loy. Prepovedano mladini. Zadnje predstave.

Garibaldi 16.30 «Il bidone», Fellinijev film. Giulietta Masina, Franco Fabrizi.

Cristallo 16.00 «Delfini», A. M. Ferrero, C. Cardinale. Prepovedano mladini.

Impero 16.00 «Toby Tiller».

Italia 16.00 «Stražnik». Zadnji uspeh Alberta Sordija.

Massimo 16.00 «Joselito», technicolor. Igra mali Joselito. Sledi «Tom in Jerry». Zadnji dan.

Moderno 16.00 «Scaramouche», technicolor. Stewart Granger, Eleonor Parker, Janeth Leight. Zadnji dan.

Astra 16.30 «Skrivnostna bitja».

Astoria 16.00 «Al Capone», Rod Steigler. Prepovedano mladini.

Vittorio Veneto 16.00 «Grešni kozel», Alec Guinness.

Marconi 16.00 «Jutri me bodo obesili», technicolor, Fred MacMurray, Maggie Hayes.

Ideale 16.00 «Kadar lete žerjavi». Sovjetski film.

Savona 16.00 «Nezgode Pippa Pluta in Paperina», Walt Disneyeve risanke v technicolorju.

Odeon 16.00 «Grešno dekle», B. Bardot. Prepovedano mladini.

Skedenj 16.00 «Fantje juke-boxa», Tony Dallara, Betty Curtis, Fred Buscaglione.

IZLETI

Prosvetna društva «Prosek-Kontovel», «Albert Sirk» iz Križa, «Igo Gruden» iz Nabrežine in «Zarja v svobodi» iz Sempolaja, priredijo 22. I. 1961 izlet na sneg v Lokve. Vpisovanje do 18. t.m. v prostorih prosvetnih društev v Sempolaju pa pri Albertu Perčuu, Sempolaj 44. Vabljeni!

SPD — Trst priredi 15. januarja 1961 smučarski izlet v Kranjsko goro. Informacije in vpisovanje v Ul. Geppa 9-II. ob uradnih urah. Vabljeni vsi.

MALI OGLASI

BRUSINI CARLO, Trst, Ul. Battisti 20, prodaja gospodinjske električne predmete — štedilnike na drva, premog, plin, elektriko — trajno goreče peči «ARGON» ter na plin in elektriko. Olajšave pri plačilu. Postrežba plina na dom. — Tel. 29-041.

Kino na Opčinah

predvaja danes 12. t. m. z začetkom ob 18. uri film

«Resnična zgodba Rose Marie»

(La vera storia di Rose Marie)

Igrata BELINDA LEE in PAUL DAHLKE

NAROČNIKI

PRIMORSKEGA DNEVNIKA

ki poravnajo celoletno naročnino za leto 1961 vnaprej, prejmejo v dar še lepo slovensko knjigo.

Uprava PRIMORSKEGA DNEVNIKA

Drago Godina 85-letnik

«Ko je izšla prva številka «Edinosti» sem se rodil tudi jaz,» nam je povedal tovariš Drago Godina menda pred tremi ali štirimi leti, ko je bilo že prepozno, da bi se ga v našem dnevniku spomnili za njegov osemdeseti rojstni dan. Citateljem našega dnevnika ga ni treba še posebej predstavljati, saj skoraj ne mine teden, da ne bi brali njegov prispevek: prejšnja leta s Tržaškega in Goriškega, zadnje čase pa iz Beneške Slovenije in Kanalske doline. Vsi, ki članke z njegovim podpisom s posebnim užitkom prebirajo, si prav gotovo niso mislili, da tako zanimivo in tako sveže temperamentno, tako mladostno piše — najbrž danes — najstarejši slovenski novinar pri svojih petinosemdesetih letih! In ko prihaja s svojih — za njegova leta prav gotovo napornih potovanj vzdolž naše zahodne jezikovne meje v v naši redakciji iz svojih stenografskih zapiskov diktira vse tiste živahne in poučne članke, mu vsi zavidamo, ker vemo, da bo malokomu usojeno toliko življenja, toliko zdravja in toliko volje do dela, predvsem pa toliko skromnosti in zlasti idealizma.

Da, kajti naš zvesti sotrudnik Drago Godina je v prvi vrsti velik, nepoboljšljivo trmast idealist, najbrž že od tistega davnega 8. januarja leta 1876, ko se je v Škednju rodil.

Kmalu po prvi svetovni vojni je napisal in izdal posebno knjigo pod naslovom «Idealizem», leta 1936 pa je v samozaložbi na Dunaju izšla njegova brošura «Die Warenwaehrung», kjer je tudi v nemščini obrazložil svojo idejo o blagovni izmenjavi, pri kateri v bistvu še vedno vztraja in ki jo je pred štiridesetimi leti tolmačil v slovenščini v svojem lastnem listu «Preporod» ter hkrati tudi ustanovil nekako zadrugo za izmenjavo blaga. (Gre za edinstven poskus nepoboljšljivega idealista, ki mu zlepa ni moč najti para!).

*Življenjska pot ga je vodila v boj v delavskih socialističnih vrstah skozi vse težave in napore. Odpotoval je celo v Bolgarijo in Rusijo med prvo svetovno vojno, kjer je spoznal samega Lenina in druge voditelje prve uspešne socialistične revolucije (

VPRAŠANJA IN ODGOVORI

Nekaj pojasnil o konvenciji o socialnem zavarovanju med Italijo in Jugoslavijo

Čitateljica Pavla Kolanc nam je poslala naslednje pismo: «Med Jugoslavijo in Italijo je bila pred meseci podpisana konvencija o medsebojni poravnavi o zadevi socialnega zavarovanja oziroma pokojnin. Ali urejuje ta konvencija tudi pokojnine Tržačanov, ki so po 1947. letu delali v Kopru? Tukajšnji INPS priznava pokojnine socialnega zavarovanja iz Kopra, ne priznava pa jih po 1947. letu». To vprašanje je zelo zanimivo. Zato zanima ureditev socialnega zavarovanja ter podpis konvencije številne prebivalce našega področja, zaradi česar smo zaprosili ravnatelja tržaškega pokrajinskega sedeža INCA Alcea Luchesija, za podrobnejša pojasnila. Ravnatelj se je ljubeznivo odzval in nam poslal naslednji pismeni odgovor:

Med Italijo in Jugoslavijo je bila 14. novembra 1957 podpisana konvencija za ureditev socialno - zavarovalnega položaja uslužbencev obeh držav, ki so bili zaposleni v sosednji državi. Ta konvencija je bila 11. junija 1960 ratificirana in objavljena v uradnem listu italijanske republike 29. avgusta 1960.

Poudariti je treba, da do sedaj ni bil izdan noben ukrep upravnega značaja o izvajanju te konvencije in da takega ukrepa še niso prejele lokalne zavarovalne ustanove. Posledica tega je, da v praksi niso imeli nobene ugodnosti uslužbenci, ki so bili zaposleni v Jugoslaviji in ki bi morali imeti — po konvenciji — pravico do raznih ugodnosti.

Uvodoma je treba tudi ugotoviti, da so v celoti veljavni prispevki, ki so jih uslužbenci plačevali do 1. maja 1945. leta na ozemlju, ki je pripadlo Jugoslaviji na osnovi mirovne pogodbe. To je logično, saj so te prispevke uslužbenci plačevali italijanskemu zavarovalnemu zavodu. Poleg tega lahko — na osnovi upravnega ukrepa — državljani, ki so zapustili omenjena področja, prostovoljno plačajo prispevke za invalidnost in starost (seveda, če so bili zaposleni), za razdobje od 1. maja 1945 do 17. septembra 1947 (ko je bila podpisana mirovna pogodba) in imajo s tem pravico do socialnega zavarovanja.

Konvencija glede zgoraj omenjenih dveh plati ni prinesla nobene izpremembe. S konvencijo se niso uredila socialna zavarovanja za področje imenovano cona «B». Konvencija pa je uredila socialna zavarovanja za vse one, ki so delali, ali ki delajo, odnosno bodo delali na ozemlju sosednje republike. To velja načelno za celotno jugoslovansko področje ter predstavlja izjemo že omenjena bivša cona «B». Oni, ki pa so plačevali prispevke in ki so bili zaposleni na bivšem italijanskem ozemlju, ki je pripadlo Jugoslaviji po mirovni pogodbi, jim te prispevke italijanski zavarovalni zavodi priznavajo do 1. maja 1945, po tem datumu pa njih položaj urejuje konvencija.

Konvencija uveljavlja italijansko zakonodajo glede invalidnosti, starosti, preživelih, nesreč na delu, profesionalnih obolenj, bolezni, tuberkuloze, fizične in gospodarske zaščite mater, brezposelnosti, družinskih doklad, posebnih fondov in prostovoljnega zavarovanja. Na jugoslovansko zakonodajo pa se sklicuje glede socialnega zavarovanja, družinskih doklad in brezposelnosti. Konvencija se uveljavlja za državljane obeh držav, ki so bili, ali ki so zaposleni v sosednji državi in določila te konvencije služijo za kritje izdatkov za socialna zavarovanja.

Glede bolniškega in protituberkuloznega zavarovanja, gospodarske in fizične zaščite mater-delavk imajo jugoslovanski delavci, ki se presele v Italijo, in obratno, vključno njih družine, pravico, če izpolnijo nekatere pogoje, da prejmejo usluge in zaščito po zakonodaji države, v kateri se nahajajo.

Konvencija ureja tudi položaj delavcev, ki so zaposleni v sosednji državi in ki obole zaradi profesionalnih bolezni, ali ki se ponesrečijo na delu. Glede profesionalnih bolezni je dolžna nuditi zaščito ustanova države, na ozemlju katere je bil delavec zaposlen pri delu, katerega opravljanje povzroča nevarnost profesionalnega obolenja. Prispevske za delno ali popolno invalidnost in pokojnine za pokojne plačuje država, na ozemlju katere se je delavec ponesrečil in to po svoji zakonodaji, medtem ko nudi zdravstveno zaščito država, v kateri se ponesrečenec nahaja.

Dajatve, ki so jih vplačali za invalidno in starostno zavarovanje v eni ali drugi državi se upoštevajo in so v celoti veljavne za dosego in določitev višine zavarovanja. V primeru, da ima neki delavec na osnovi vplačanih dajatev pravico prejemati pokojnino v obeh državah, lahko prejema dve pokojnini. V primeru pa da ni dosegel te pravice, mu plača pokojnino država, v kateri je dosegel pravico in prišteje dodatek na osnovi v sosednji državi vplačanih dajatev.

Delavci, ki se presele iz Italije v Jugoslavijo, ali obratno, imajo v domovini pravico do družinskih dokiad za osebe, za katere skrbe, na osnovi zakonov, kjer delajo.

Konvencija ob zaključku ureja izplačevanje brezposelnostnih podpor, ki jih izplačujejo v sosednji državi, če je delavec dosegel pravico do podpore v državi, kjer je delal.

Med zaključnimi členi je določeno, da ni mogoče odbiti prošenj ali dokumentov naslovljene na oblasti ali na zavarovalne ustanove obeh držav, če so te prošnje sestavljene v uradnem jeziku sosednje države.

Končno določa konvencija, da bodo podobno urejeni tudi položaji, do katerih je prišlo še pred njenim podpisom. Poleg tega konvencija predvideva sprejem upravnega sporazuma, ki ga morajo sprejeti upravni organi obeh dežel in ki naj določi praktično izvajanje določil konvencije.

ALCEO LUCHESI

OPOMBA: *Za vse informacije in tudi za sestavljanje prošenj naj se interesenti obrnejo na INCA Ul. Zonta 2, kjer bodo prejeli pojasnila in kjer jim bodo sestavili prošnje ter nudili brezplačno pomoč.*

—«»—

Sestavljanje seznama upravičencev bolniške blagajne trgovcev

Danes popoldne ob 5. uri se bo na trgovinski zbornici sestala pokrajinska komisija za ugotavljanje in sestavljanje seznama upravičencev do bolniške blagajne trgovcev. To bo prvo zasedanje in mu bo predsedoval predsednik tržaške trgovinske zbornice, kot to določa zakon. V tej komisiji je zastopan tudi predstavnik Slovenskega gospodarskega združenja.

Med trgovci se čujejo upravičene pritožbe, da določa zakon o bolniškem zavarovanju za trgovce zelo majhne ugodnosti. Po zakonu se zavarovanje namreč praktično nanaša samo na zdravljenje v bolnišnicah, medtem ko bi morali zdravniško pomoč na domu, v ambulantah in zdravila še nadalje plačevati trgovci sami. Pravilno bi bilo, da bi to pomoč razširili, kar lahko po zakonu naredi vsaka pokrajinska bolniška blagajna.

Z Občin

Za olepšanje vaškega središča in izboljšanje javne razsvetljave

Občine so se v zadnjih letih zredno razvile. Nekaj je k temu pripomogla zasebna gradnja stanovanjskih niš — zlasti vil — največ pa je seveda vplivala gradnja stanovanjskih poslopij za begunce in oddaja stanovanj v hišah, ki so jih zgradili Američani. Tako so se Občine iz nekdanje slovenske vasi spremenile v veliko mešano naselje, ki pa še vedno raste in se razvija.

Le središče Občin je ostalo več ali manj nespremenjeno, vsaj na zunaj. Gostinski obrati, trgovine in podobni lokali so se sicer v zadnjih letih modernizirali, toda tega ni videti na zunaj. In vendar imajo Tržačani Občine za letoviščarski kraj, ki je zlasti v poletnih mesecih poln petičnih meščanov, ki so si tu zgradili svoje vile ali pa vzamejo vile v najem.

Občine so tudi kraj, ki je važno cestno središče. Prav mimo vasi pelje trbiška avtomobilska cesta, vas reže državna cesta Trst - Ljubljana in z nje se odcepi pot proti Bazovici na eni in proti Proseku ter Nabrežini na drugi strani. Vse to bi lahko v veliki meri prispevalo k še večjemu gospodarskemu razvoju vasi oziroma njenih prebivalcev.

Toda v ta namen bi bilo treba nujno izvesti nekaj javnih del. Mislimo predvsem na javno razsvetljavo, ki nikakor ne odgovarja današnjim potrebam in zahtevam. Zvečer so Občine obupno prazne, prav odbijajoče in kogar zanese pot v vas — pa naj bo to v središče ali kam drugam — se čudi nepopolni in malenkosti razsvetljavi. Mislimo, da bi bilo treba javno razsvetljavo čimprej okrepiti — po Narodni, Proseški in Bazoviški ulici pa sedanje žarnice zamenjati s fluorescentnimi, kot so so z velikim uspehom že preizkusili v številnih bližnjih krajih. Tržaško občinsko upravo bi prosili, da to vprašanje čimprej prouči in reši.

Potem je treba omeniti vprašanje križišča Narodne in Proseške ulice. Tu je pred časom zrasla nova stanovanjska hiša s širokim pločnikom, na katerem je ostal stari spomenik. Ta spomenik bi bilo treba čimprej premestiti drugam, križišče pa ustrezno korigirati, kar bi pripomoglo k večji varnosti cestnega prometa in lepšemu estetskemu izgledu vaškega središča.

Občina bi morala prav tako posvečati večjo pozornost čistoči na ulicah in cestah, in to ne samo v vaškem središču, temveč tudi na stranskih poteh. Zaželeno bi tudi bilo večje zanimanje za saditev drevja ob cestah in poteh ter po možnosti ureditev cvetličnih gred.

Toda tudi zasebniki bi morali več storiti za olepšanje svoje vasi. Tako na primer ni v središču Občin — če izvzamemo enega ali dva — nobenega svetlobnega reklamnega napisa. Na račun je bilo slišati že več vprašanj zlasti tujcev, ki se čudijo da nad javnimi lokali sploh ni napisnih tabel, kaj še kakih svetlobnih napisov v odločilni meri vplivala na olepšanje vaškega središča, s čimer bi tudi dosegli večji promet Tržačanov in tujcev, ki potujejo skozi vas.

—«»—

Novo poslopje za pokr. laboratorij

V Trstu so te dni začeli zidati novi sedež pokrajinskega laboratorija za higieno in profilakso med ulicama Lamanna in Veruda. V njem bodo namestili zdravniški in mikrografski laboratorij, ki je zdaj pri Magdaleni, ter kemični in bromatološki laboratorij, ki deluje sedaj v Ulici Cavana. Za gradnjo je nakazal vladni generalni komisariat 110 milijonov lir.

—«»—

Zaostritev spora v podjetju Don Baxter

Včeraj je bil na združenju industrijcev sestanek med sindikalnimi predstavniki in vodstvom podjetja Don Baxter. Podjetje v dolgotrajnih pogajanjih ni popustilo in vztraja da bodo odpustili deset uslužbencev. Predstavniki sindikalnih organizacij so zato zahtevali, da takoj posreduje urad za delo in da pride na urado do novih pogajanj.

Goriško-beneški dnevnik

Seja goriškega občinskega sveta

Župan je obljubil postavitev strehe nad pokritim trgom

Špekulacija skrajne desnice glede proslave ob stoletnici italijanskega preporoda in združitve

V začetku včerajšnje seje goriškega občinskega sveta je svetovalec Rudi Bratuš izjavil, da je bil izvoljen v občinski svet na napredni slovenski listi kot neodvisen katoličan ne pa kot progresivni Slovenec kot je to zapisal neki italijanski dnevnik. Dodal je še, da bi ob zaključku obravnave posameznih postavk proračuna glasoval zanj, če bi bil na seji prisoten.

V nadaljevanju seje je prišla na vrsto resolucija odvetnika Pedronija o prispevku občinske uprave Odboru za proslavo stoletnice italijanske združitve v Turinu. Predlagatelj je zagovarjal stališče, da se skušajo vključiti Istra, Kvarner in Dalmacija samo v razstavo preporoda, medtem ko se hočejo ti kraji izpustiti na razstavi dežel. Zahteval je, naj se na razstavi prikaže državna in etnična celovitost, ki se ne neha pri Svetogorski postaji, ampak v Istri, na Kvarnerju in v Dalmaciji.

Svetovalec KPI dr. Battello je uvodoma omenil politične špekulacije, ki so se manifestirale tako v zvezi s postavitvijo spomenika d'Annunziu kakor sedaj z razstavo v Turinu. Poudaril je, da se resnica o stanju pred sto leti lahko izve iz knjig toliko in toliko zgodovinarjev, med katerimi je citiral Stefanija, ki v svoji knjigi govori o sodelovanju med Slovenci in Italijani.

Diskusija o tem vprašanju se je zaključila z županovo izjavo, da nasprotuje posilnemu vanju zgodovine tako v našo korist kakor tudi v našo škodo.

V resoluciji odvetnika Devetaga, naj se pokrije in asfaltira Pokriti trg je župan odgovoril, da bi temeljito in dokončno uredil tega prostora stala okoli 35 milijonov, ki jih občina ne more potrošiti. Obljubil pa je, da bodo napravili streho pod katero bi prodajalke našle zavetje ob slabem vremenu. Svetovalec je bil z odgovorom zadovoljen.

Končno je prišla na vrsto prefektova okrožnica, s katero se prepoveduje krajevnim ustanovam sprejemanje sklepov, resolucij in stališč, ki niso v skladu z njihovo pristojnostjo. Svetovalcu dr. Battellu, ki je s tem v zvezi zahteval pojasnilo o stališču občinskega odbora, je župan odgovoril, da v [illegible] iem dva- najstletnem delo[illegible] uprava v Gorici ni ni[illegible] zapustila področje, ki ji [illegible] akon določa. Glavno je, [illegible]a se ne sprejemajo sklepi [illegible] nihče pa ne more prepove[illegible]ti sprejemanje stališč o SAFOG, CRDA, letalskih zvezah itd. Svetovalec Battello je rekel, da se strinja z županovim odgovorom, ker župan na takšen način tolmači prefektovo okrožnico.

Na koncu seje so sprejeli še nekaj sklepov upravnega značaja.

—«»—

Prispevek za nakup semenskega krompirja

Pokrajinsko kmetijsko nadzorništvo v Gorici ima na razpolago 2.200.000 lir kot državni prispevek za nakup semenskega krompirja priznanih in za seme določenih vrst. Vsak direkten obdelovalec bo lahko kupil z državnim prispevkom po 2 stota, spolovinar pa po en stot semena. Državni prispevek znaša po 2000 lir za stot ter velja za naslednje sorte krompirja: Tonda di Berlino, Bintje, Esterling, Majestic, Kenebek in še za nekatere druge.

Zainteresirani kmetovalci morajo vložiti prošnjo na posebnem obrazcu, ki ga lahko dobijo na sedežu Pokrajinskega nadzorništva, in to najkasneje do 6. februarja. Tisti, ki jim je bliže, lahko dobijo obrazce in vložijo prošnjo tudi na podružnicah v Ronkah, Gradiški in Krminu.

—«»—

Sponza razstavlja v Pasaži

V razstavni dvorani trgovinske zbornice v goriški pasaži razstavlja do 15. t. m. svoja olja in druge slike Nicola Sponza. Razstavljene slike predstavljajo predvsem pokrajinske in obmorske motive iz Trsta in Benetk. Razstava je odprta vsak dan do 19. ure.

Danes seja CAFO

Danes popoldne bo imelo vodstvo furlanskega vodovoda (CAFO) na županstvu v Gradiški sejo, na kateri bodo obravnavali tekoča vprašanja te ustanove. Med drugim je na dnevnem redu vprašanje nadaljnjih del pri kraškem vodovodu, za katerega je določenih 92 milijonov lir. Dalje bodo razpravljali o gradnji vodovoda v občini Dolenje, o predujmu za letošnja dela v znesku 20 milijonov lir ter o dnevnem redu za bližnji občni zbor konzorcija.

—«»—

Plačilo letne takse za motorna vozila

Pretekli torek opolnoči je potekel rok za plačilo takse za avtomobile. Do 15. t. m. pa je treba plačati letošnjo takso tudi za druga motorna vozila za prevoz blaga. Za motocikle do 50 kub. cm je treba plačati takso do 25. januarja, za motocikle, skuterje in druga podobna vozila pa jo je treba plačati v času od 22. januarja do 10. februarja.

Kar se tiče kolkovanja voznega dovoljenja, je bilo treba to napraviti doslej v istem uradu, kjer se plača prometno takso. Od danes naprej pa bodo to vidiranje opravili pri okencih glavnih uradov avtomobilskega kluba. Za tako vidiranje je čas do 28. februarja, vendar priporočajo, naj bi ne čakali vsi na zadnje dni, da bi ne bilo potem takšnega navala, kot smo mu bili priča pretekli torek.

Vesti iz Krmina

Brezplačen prevoz šolskih otrok bi moral veljati tudi za slovenske šole

Kdaj bodo napeljali vodo na Plešivo in Ceglo - Nova pošta v Bračanu Odkup zemljišča za pokrajinsko razstavo pohištva

Jutri zvečer ob 21. uri se bo sestal občinski svet v Krminu na svojo prvo sejo v letošnjem letu. Na dnevnem redu je 17 točk, med njimi tudi odobritev proračuna za leto 1961 in imenovanje preglednikov občinskega obračuna za lansko leto.

Med drugim bodo občinski svetovalci razpravljali tudi o popravilu občinske hiše v Bračanu, kjer naj bi namestili poštni urad, in o odstopu občinskega zemljišča poštni upravi za zgraditev poštnega poslopja v Krminu samem. Občina namerava dati tudi poseben prispevek Trgovinski zbornici v Gorici za nakup zemljišča od SATCA, na katerem naj bi zgradili prostore za stalno pokrajinsko razstavo pohištva v Krminu, kar bi bilo v korist domači pohištveni industriji, ki je precej razvita ter se bo potem lahko še bolj uveljavila na tržišču.

Na dnevnem redu je nazadnje še podaljšek vodovoda v Plešivo, Ceglo in Pradis, ker to delo še vedno ni zaključeno, pa čeprav je bil sprejet prvi sklep v tem smislu že pred več kot enim letom. Občinski svetovalci bodo namreč morali na jutrišnji seji potrditi sklep občinske uprave, da prevzame nase 100 tisoč lir stroškov, kot je predvideno v predračunu; ta večji znesek je potreben za zamenjavo cevi, ki so že dotrajale. V zvezi s to napeljavo bo morala občinska uprava odkupiti tudi kos zemljišča od bratov Predan, ki je potrebno za vodni rezervoar.

Omenimo naj še, da je na dnevnem redu tudi sklep občinskega odbora, da se prizna poseben prispevek upravniku mestnega avtobusa Armandu Battistutti za brezplačen prevoz revnih otrok iz Plešivega, Cegla in Pradisa, ki obiskujejo italijanske šole v Krminu.

Strinjamo se s tem, da je treba revnim otrokom, ki so oddaljeni od šole, z brezplačnim prevozom olajšati obisk pouka. Vendar pa moramo pri tem ugotoviti, da kaj takega ni nikoli veljalo za slovenske otroke iz teh krajev, ko smo imeli še slovensko osnovno šolo v Krminu in kolikor nam je znano ne velja niti sedaj za tiste otroke slovenskih staršev iz Krmina, ki bi hoteli poslati svoje malčke na osnovno šolo v skoro pet km oddaljeno Plešivo. Tudi v takih primerih bi morala občinska uprava postopati enakopravno z vsemi občani, saj so vsi davkoplačevalci, ki bodo morali nositi to breme.

—«»—

IZ BENEŠKE SLOVENIJE

Prizivno voj. sodišče v Veroni je oprostilo karabinjerja ki je služboval v Sovodnjah

Prizivno vojaško sodišče v Veroni je včeraj oprostilo 22-letnega karabinjerja Pietra Alescija iz Messine glede raznih prestopkov proti vojaškemu kazenskemu zakoniku, ki jih je ta po obtožnici zagrešil v aprilu lanskega leta v Sovodnjah v Beneški Sloveniji. 25 oktobra letos je vojaško sodišče v Padovi obsodilo Alescija zaradi inkriminiranih dejanj na 1 leto zapora.

21. aprila lani je poveljnik karabinjerske postaje v Sovodnjah ukazal Alesciju naj nadzoruje cestni promet in javne lokale. Po poveljnikovem mnenju Alesci tega ni storil, temveč je zapustil službeno mesto. Zato je takoj javil prekršek višjemu poveljstvu. Naslednjega dne se je Alesci zelo razburil zaradi te prijave ter je grozil, vsaj tako je obtožnica trdila, da bo svojega poveljnika ubil.

Alescija so še nadalje dolžili, da ni izvršil nekega ukaza, ki mu ga je dal poveljnik. Ko sta se peljala z avtom, je poveljnik zahteval da Alesci, ki je šofiral, zmanjša zaradi varnosti hitrost vozila. Obtoženec se ni hotel pokoriti ter je tako prisilil poveljnika, da je šel naprej peš.

Prizivno sodišče je oprostilo Alescija obtožbe, da je zapustil službeno mesto, ker inkriminirano dejanje ni kaznivo. Ostalih obtožb pa ga je oprostilo, ker inkriminiranih dejanj ni zagrešil.

—«»—

Škrlatinka v občini Moraro

Na področju furlanske občine Moraro so ta teden ugotovili nekaj primerov škrlatinke med otroki. Zato so tamkajšnje zdravstvene in občinske oblasti odredile prekinitev šolskega pouka v dneh 9., 10. in 11. t. m. V tem času so temeljito razkužili šolska poslopja, da bi se bolezen še bolj ne razširila.

Sestanek kmetovalcev v Štandrežu

Doseči bolj demokratično delovanje kmečkih bolniških blagajn

Inž. Pečenko je govoril o delovanju in izkušnjah organizacije naših kmetov na Tržaškem

V torek zvečer je bil v Štandrežu sestanek kmetovalcev, na katerem sta govorila poslanec Raffaele Franco in upravni tajnik Kmečke zveze iz Trsta inž. Pečenko. Gosta je kmetovalcem predstavil domačin Tabaj.

Poslanec Franco je uvodoma navedel nekaj podatkov o stanju italijanskega kmetijstva in se delj časa zadržal na poslovanju in upravljanju kmečkih bolniških blagajn, v katere kmetovalci posameznih pokrajin plačujejo različne prispevke. Tako je prispevek kmetovalcev videmske pokrajine na hektar večji kot na Goriškem; kljub večjim prispevkom imajo slabšo oskrbo kot na Goriškem. To razliko je treba po govornikovem mnenju pripisati dejstvu, da so nekatere kmečke bolniške blagajne na Goriškem v rokah Državne zveze kmetov, ki imajo v njih svoje predstavnike in po njih nadzorujejo delovanje blagajn in trošenje denarja.

Da bi bilo delovanje blagajn demokratičneje, so poslanci, ki zagovarjajo interese Državne zveze kmetov, predložili parlamentu zahteve po razširitvi volilne pravice na vse družinske člane in ne samo na družinskega poglavarja, kot je sedaj, naj se predstavnikom manjšinske liste, ki dobijo manj kot 50 odstotkov glasov, zajamči mesto v odborih blagajn; ker pa se z dosedanjimi prispevki kmetovalcev in prispevkov države ne more zajamčiti zadostna bolniška oskrba, predvsem pa se ne more dajati zavarovancem zdravil brezplačno, naj se zviša državni prispevek vsedržavni bolniški blagajni.

Inž. Pečenko je zbranim povedal nekaj zanimivih primerov o nastanku in delovanju Kmečke zveze in Zveze malih posestnikov, dveh kmečkih organizacij, ki zajemajo in predstavljajo vse naše kmetovalce na Tržaškem. Ko je prešel na zakon o kmečkih bolniških blagajnah, je dejal, da so kljub vztrajnim zahtevam pri vladnem predstavniku ta zakon razširili na Tržaško šele po 4 letih in pol. Zanimivo je bilo to, da se bonomijanska «coltivatori diretti» za to vprašanje sploh ni zanimala in da nosi za tako dolgo zavlačevanje nulto odgovornost, kajti kmetje so trdno prepričani, da bi na Tržaškem takoj izvajali zakon o kmečkem bolniškem zavarovanju, če bi se za to zavzela še tretja organizacija.

Ko so zakon vendarle raztegnili, so ga prikrojili tako, da bodo imeli samo pokrajinsko blagajno, ne pa občinskih. To spremembo zakona so izvršili zaradi tega ker niso hoteli, da bi pet okoliških občinskih blagajn, kot določa zakon izvolila pokrajinskega predsednika, ki bi bil gotovo naš človek in bi bil edini demokratični (in obenem slovenski) pokrajinski predstavnik v državi. Tako se je zgodilo, da volitev še vedno niso imeli. Zakon določa, da je možno imeti komisarja v blagajni najdelj 4 meseca, za naše ljudi na Tržaškem pa so zakon prekršili in jim ga naprtili sedaj že vdrugič: prvič je vladal eno leto, sedaj pa teče že drugo. Ker je realnost takšna kot je in se je ne da spremeniti, so se v poluradnih krogih na Tržaškem pojavile govorice o združitvi tržaške in goriške pokrajine, ki naj bi imeli eno pokrajinsko blagajno. Namera izraža določeno politiko odgovornih vladnih organov, ki favorizira bonomijansko organizacijo in skuša oškodovati naše kmete.

Ob zaključku je dejal, da se je organizacija naših kmetov na Tržaškem vključila v Državno zvezo kmetov, v kateri uživa po členu 4 popolno avtonomijo, ki jo naši tržaški kmetovalci skrbno čuvajo. Vključitev pa je bila potrebna zaradi ščitenja skupnih kmečkih interesov in sodelovanja po tisočih in tisočih vprašanjih praktičnega značaja, ki jih kmetovalec vsak dan srečuje v svojem življenju.

Na koncu je pokrajinski tajnik Državne kmečke zveze Marizza govoril o pripravah za bližnje volitve bolniške blagajne.

PRISPEVAJTE ZA DIJASKO MATICO!

—«»—

Tragičen zaključek padca z motorjem

V torek ob 4 zjutraj je na svojem domu v Martinščini na Krasu podlegel težkim poškodbam, ki jih je dobil pri padcu z motorja delavec Gvido Visintin. Kot znano se je Visintin ponesrečil dne 25. decembra ko se je s svojim motociklom ob 5.30 zjutraj peljal čez most pri Zagraju proti Gradiški. Brž ko je zavil z mosta na cesto proti Zagraju, je zavozil v plast gramoza, kjer je izgubil ravnotežje in se prevrnil z vozilom vred. Pri padcu je Visintin dobil hude poškodbe in prepeljali so ga v goriško bolnišnico, kjer so mu ugotovili več ran na glavi in po telesu. Zdravniki so kmalu spoznali, da mu ne morejo pomagati in zato so ga v torek ponoči poslali domov, kjer je dve uri po prihodu umrl. Njegova smrt je globoko pretresla vse vaščane, ki so mladeniča poznali.

—«»—

Prijela jo je nenadna slabost

Včeraj popoldne okrog 15.30 je bilo nenadoma slabo 17-letni Ani Terpin iz Ul. Ascoli. Z avtom Zelenega križa so jo odpeljali v mestno bolnišnico, kjer so ji nudili prvo pomoč.

Statistični podatki goriške policije

Povečano število tatvin zato pa nekaj manj goljufij

Goriška kvestura je lani izdala ali vidirala nad 60.000 propustnic in izdala 7.000 potnih listov

V preteklem letu je sodna policija zabeležila nekoliko več tatvin kot leta 1959, zmanjšalo pa se je število goljufij. Mladinskega kriminala ni bilo kdove koliko; skupno je bilo prijavljenih 20 mladoletnikov, ki so kradli, povzročali škodo, požare, skrivoma trgovali z nemoralnimi slikami itd. Policija je vse te primere v kali zatrla in posvečala veliko pozornost, da bi se moralna plat našega mesta obdržala na dostojni višini.

Tri mladince so spravili v poboljševalnico, pet so jih poslali k družinam, od katerih so se prostovoljno odstranili, 12 staršev pa so pozvali, naj skrbneje pazijo na svoje otroke.

Vrhu tega so 32 oseb poslali z izgonskim listom v njihov rojstni kraj, 4 osebe pa so podvrgli posebnemu nadzorstvu, kar je sodna oblast tudi potrdila.

V lanskem letu je bilo izvršenih na Goriškem: navadnih tatvin 50, od tega odkritih 11, težjih tatvin 79, odkritih 60, prevar 10, odkritih 9, en nakup ukradenega blaga, ena neizterljivost s prevaro, 8 prilastitev tuje lastnine, namerni požarov 3, nenamerna požara 2, okvar 9, vlomi v tuja stanovanja trije, nasilje zasebnikom eno, grožnje 3, telesnih poškodb na osebah 13, posiljevanj tri, zapeljevanje mladoletnih tri, ugrabitve za spolno izrabo eno, posiljevanje eno, ena sporazumna ugrabitev mladoletnih, dve nesramni dejanji, javne žalitve 10, obrekovanje eno, pretepanji dve, slabo ravnanje v družini 4, prešuštvo eno, ponarejanje privatnih listin eno, ena prodaja pohujšljivih slik, objavljanje pohujšljivih slik dve in žalitve ter odpor proti organom javne varnosti 5. Skupno je bilo aretiranih 67 oseb.

Izredno obsežno je bilo delovanje administrativnega odseka goriške policije. V preteklem letu je izdal 1.380 orožnih listov, 56 obrtnic za uporabo eksplozivov, 590 obrtnic za javne prireditve. Vrhu tega so izdali še 702 druga dovoljenja. Za zaprisežene stražnike so izdali 3767 dekretov in 5637 osebnih izkaznic za potovanje v inozemstvo. V tem času je bilo izdanih tudi 7006 potnih listov.

Zelo pomembno delo je bilo opravljeno v zvezi z izdajanjem in obnavljanjem propustnic italijanskih in jugoslovanskih državljanov na podlagi videmskega sporazuma.

Lani so izdali italijanskim državljanom skupno 26.159, jugoslovanskim državljanom pa

Sklepi pokrajinskega odbora

Potrdili so kolavdacijo cestnih del na Oslavju

Natečaj za pokrajinske uslužbence - Novi licej na Senenem trgu in telovadnica v Ul. Diaz

Na svoji tedenski seji pretekli torek je pokrajinski odbor pod vodstvom dr. Polesija potrdil kolavdacijo cestnih del na Oslavju, med spomenikom in bivšim otroškim vrtcem, ki jih je opravilo podjetje Mattiroli, za katero so potrošili 3.158.000 lir. Prav tako so odobrili izplačilo 856.000 lir za popravilo strehe pri pokrajinskem zavodu za pomoč dojenčkov, delo je lansko leto izvedlo podjetje Blanzan. Na seji so razpravljali tudi o ureditvi staleža pokrajinskih uslužbencev ter s tem v zvezi sklenili razpisati natečaj za mesto socialnega asistenta pri pokrajinski upravi in za mesto tehničnega pomočnika-risarja pri pokrajinskem tehničnem uradu. Podrobnosti o natečaju bodo objavljene v dnevnem časopisju.

Na seji je bilo govora tudi o opremi nove sejne dvorane, ki je sedaj dograjena in jo bodo v kratkem otvorili. Dr. Polesi je obvestil odbor tudi o svečani izročitvi šolskega poslopja na Senenem trgu, kjer bo odslej sedež znanstvenega liceja v Gorici. Ob tej priliki so se šolske oblasti zahvalile pokrajinski upravi, ki je omogočila začetek rednega pouka v novem poslopju že v prvih dneh tekočega leta. V kratkem bodo izročili svojemu namenu tudi novo telovadnico in dvorano na Tehnični srednji šoli «I. Fermi» v Ul. Diaz, za katere gradnjo so potrošili 42 milijonov.

Odobrili so tudi nakup nekaterih revij za leto 1961 za knjižnico goriške gluhonemnice ter se pogovorili o nekaterih problemih javnih del, ki jih bo treba izvesti v bližnji bodočnosti.

Pismo iz Nove Gorice

Tatovi so prišli s kamionom v tovarno da bi odpeljali salonitne izdelke

Budnost nekaterih delavcev tovarne v Anhovem je preprečila tatvino in pomagala spraviti tatove v zapor

Kriminalnih in sploh kaznivih dejanj je v novogoriškem okraju, kakor kažejo statistike, iz leta v leto manj. Vzroke za to je treba pripisati predvsem izboljšani življenjski ravni in skrbi ljudske oblasti ter organov družbene in delavske samouprave za reševanje socialnih problemov tudi tistih posameznikov, ki bi v drugačnih okoliščinah zlahka zašli na stranpota. Se pravi z reševanjem tudi tistih danes že redkih primerov, ki še niso urejeni s sicer zelo obsežno in zelo humano zakonodajo. Na drugi strani pa si je mogoče razložiti ta razveseljiv pojav s tem, da novi družbeni odnosi, v katerih se je radikalno spremenila vloga delovnih ljudi v proizvodnji in upravi — postali so resnični samoupravljavci — vse bolj prihajajo do izraza tudi v zavesti ljudi in njihovem odnosu do družbene imovine.

Vse bolj prihaja v zavest ljudi spoznanje, da proizvodna sredstva, imovina podjetij in družbe sploh niso več neka tuja stvar, sredstva za njihovo izkoriščanje, kot je bilo to v preteklosti. Zato pa tudi ne predmet s katerim bi se nepoštenim potom posameznik lahko okoristil. Nasprotno! Delovni ljudje vedo, da to, kar jim je dano v upravljanje je treba skrbno čuvati in, če je potrebno, tudi braniti tako, kot lastno imetje.

Prav zato goriška javnost tembolj obsoja skupino ljudi, ki se je hotela s krajo v tovarni cementa in salonita v Anhovem med novoletnimi prazniki, okoristiti na račun dela delovnega kolektiva. To pa jim ni uspelo, zahvaljujoč budnosti in skrbi delavca za svojo tovarno.

V noči med 2. in 3. januarjem, se je dogodil v Anhovem primer, ki je vse prej kot značilen za razmere na Goriškem. Tisto noč so v tovarni cementa zalotili skupino ljudi, ki je prišla, baje po dogovoru z nekim čuvajem tovarne, s kamionom v tovarno krast salonitne izdelke in cement. V tovarno so tatiči prišli nekaj pred polnočjo z izgovorom, da gre tovornik le tranzitno skozi tovarno, češ da je namenjen v Gorenjo vas. Čuvaj, ki je vedel za kaj v resnici gre, je pod to pretvezo spustil kamion v tovarno, tam pa so zavili na nakladalno rampo in z vso naglico, da bi blago čimprej odpeljali iz tovarne, naložili na tovornjak strešnih salonitk in cementa v vrednosti 365.000 dinarjev.

Ker je bila kraja organizirana v sporazumu s čuvajem tovarne Testenom, bi tatinska skupina verjetno izvedla svoj načrt do kraja, če jim tega ne bi preprečila delavca Jože Mugerli in Vinko Gabršček, ki sta bila tisti čas slučajno v tovarni, kjer sta si žagala drva. Ko sta odvažala drva iz tovarne je Mugerli opazil pri vhodu sumljivega neznanca. O tem je obvestil glavnega čuvaja. Potem pa je Mugerli tudi opazil, kako je neznanec smuknil v tovarno. Tedaj je Mugerli stekel k čuvaju in ga zaprosil za pištolo, takoj nato pa je skupaj z električarjem Borštnikom oborožen odšel na pregled po tovarni. Opazila sta skupino ljudi na nakladalni rampi, ki so takoj, ko sta se jim približala,zbežali. Mugerli je tedaj spustil v zrak dva strela. Takoj se je začel lov nepridiprevov, še preden so o dogodku obvestili postajo Ljudske milice. S hitrim posegom miličnikov iz Deskel pa so vse udeležence tatinske akcije polovili še preden so se praznih rok vrnili na svoje domove. Sedaj v zaporu čakajo na sodbo, ki bo verjetno prav v kratkem.

V tatinsko afero so zapleteni: Srečko Goljevšek iz Ajbe, Danijel Testen iz Avč, Alojz Gabrijelčič iz Deskel, Stanislav Malnič iz Ročinja, Alojz Ušaj in Alojz Besednjak iz Drage pri Dornberku ter Jože Komel, avtoprevoznik iz Kromberka.

J. J.

KINO

CORSO. 16.30: «Obraz», Max Von Sidow, J. Thulin. Švedski film, režira Ingmar Bergman.

VERDI. 16.30: «Podmornica E-57 se ne preda». Cinemascope. Japonski film.

VITTORIA. 16.30, 21.30: «Stražnik, zbrani stražnik, brigadir in marešalo». A. Sordi, V. Moriconi. Cinemascope. Italijanski film.

CENTRALE. 17.00: «Dolina maščevanja». B. Lancaster, J. Dru. Cinemascope v barvah. Ameriški film.

MODERNO. 17.00: «Miška z železnimi rokami», Ameriška barvna slikanica.

—«»—

DEŽURNA LEKARNA

Danes ves dan in ponoči je odprta lekarna Pontoni-Bassi, Rastel št. 10, tel. 33-49.

—«»—

TEMPERATURA VČERAJ

Včeraj smo imeli v Gorici najvišjo temperaturo 7 stopinj nad ničlo ob 15. uri, najnižjo pa 0 stopinj ob 20.30 uri. Vlaga je dosegla 100%. Dežja je padlo včeraj 8 mm.

Šport Šport Šport Šport

Iz naših športnih krogov

Letos rekordna sezona za vse odseke ŠZ Bor

Tekmovanja bodo v Trstu, v okolici in tudi v sosednji republiki

Športno združenje Bor se vedno bolj razvija v organizacijo, katere delovanje se neprestano širi. Istočasno s tem širjenjem raste seveda tudi število tekmovanj, ki jih morajo opraviti člani združenja. Za letošnjo sezono je predvidenih že toliko srečanj, tekmovanj in udeležb na raznih turnirjih in prvenstvih, da je moral odbor izdelati okvirni tekmovalni načrt za vso sezono.

Le tako je namreč mogoče dobiti pregled nad delovanjem združenja na tekmovalnem področju. V letošnji sezoni bo delovalo v okrilju Bora že sedem sekcij, od katerih so tri že vpisane v CONI: namizni tenis, odbojka in atletika. V vseh sedmih odsekih pa so predvidena ne le srečanja s tržaškimi društvi, ampak tudi s športnimi klubi v sosednji republiki, zlasti z moštvi v obmejnem pasu. Za boljše razumevanje, kako pestro bo letošnje delovanje Bora navajamo nekaj številk.

V namiznem tenisu je predvidenih 11 tekmovanj, v odbojki 7, v atletiki 1, v avtomoto sekciji 5, v streljanju 8, v košarki 2 in v mladinski sekciji vsaj 5. Skupno približno 40. V povprečju bodo torej Borovi tekmovalci zaposleni s tekmovanjem vsako nedeljo, oziroma vsak teden vsaj po enkrat. V resnici pa bo srečanj in tekmovanj še precej več. Za vse sekcije, ki so včlanjene v CONI namreč še ni znano, kakšen bo njihov tekmovalni koledar za srečanja z italijanskimi društvi. Ker bo teh srečanj vsaj 10 do 15, lahko z gotovostjo računamo, da bo Bor zabeležil letos rekordno aktivnost, ki bo izražena s približno 50 do 60 zunanjimi srečanji.

Če si ogledamo tekmovalni koledar po mesecih potem ugotovimo, da bo najaktivnejši marec, ko se bodo tekmovalci Bora udeležili kar 9 srečanj, to je več kot dveh tedensko.

Tekmovalni načrt za januar predvideva le malo manjši spored. Vseh tekmovanj bo 8. V namiznem tenisu je pravkar v teku tekmovanje veljavno za pokal Istranov. Po tem turnirju bo na vrsti srečanje s Koprom.

S tekmovalci in tekmovalkami istega mesta se bodo pomerili tudi Borovi odbojkarji in odbojkarice. Verjetno bodo Koprčani že v tem mesecu vrnili obisk v Trstu.

V streljanju si je vodstvo združenja zamislilo posebno notranje tekmovanje, na katerem bi po doseženih rezultatih vse tekmovalce razdelili na tri kategorije: prvo, drugo in tretjo. Razpis za to tekmovanje bo izšel že v prihodnjih dneh. Priredili pa ga verjetno ne bodo samo v mestu, ampak za meščane v Trstu, za okolico na Proseku ali v Križu, za Brežane pa verjetno v Boršt u. Finale naj bi bil nato v Trstu. V januarju bi po načrtu opravili vsa tekmovanja razen finala.

In končno bodo ponovno prijeli za žogo tudi najmlajši. Prirejen bo turnir za igro «med dvema ognjema» in sicer v Trstu. V naslednjih mesecih pa bo ostali del turnirja v okoliških krajih.

Kot smo torej videli se obeta našim športnikom že v prvem mesecu leta živahno in pestro športno udejstvovanje. Ker je — kot smo videli — tudi za ostale mesece predvidena vrsta tekmovanj, se ŠZ Bor letos resnično obeta rekordna sezona.

o. t.

Letos na sporedu dve kolesarski dirki po Franciji

«Tour de France» za profesionalce 21. etap: od Rouena pa do Pariza

Dirka se bo začela 25. junija in se bo zaključila 16. julija Skoraj istočasno «Tour prihodnosti» za amaterske kolesarje

PARIZ, 11. — Letošnji «Tour de France» za profesionalne kolesarje bo od 25. junija do 16. julija. Dirka po Franciji bo vsebovala 21 etap z enim dnevom počitka, ki bo 8. julija v Montpellieru. Na kronometer bosta dve etapi.

Kolesarji bodo dvakrat šli preko francoskih mej in sicer v Belgijo (Charleroi) in v Italijo (Turin). Letošnja dirka bo potekala, v nasprotju z dosedanjimi, v obratni smeri in sicer od vzhoda do zahoda, kar pomeni, da bodo šli kolesarji najprej preko Alp in šele nato preko Pirenejev.

Skoraj istočasno bo tudi «tour prihodnosti» za diletante, ki bo vseboval samo 14 etap s skrajšanimi progami. Dirka za amaterje se bo začela 2. julija v St. Etiennu in se bo zaključila kot za profesionalce v Parizu:

Etape letošnjega «Toura» za profesionalce so naslednje:

25. junija — 1. etapa: A) Rouen - Versailles 138 km; B) krožna proga okoli Versaillesa na kronometer za posameznike 28 km.
26. junija — 2. etapa: Pontoise - Roubaix 229 km.
27. junija — 3. etapa: Roubaix - Charleroi 195 km.
28. junija — 4. etapa: Charleroi - Metz 242 km.
29. junija — 5. etapa: Metz-Strasburg 221 km.
30. junija — 6. etapa: Strasburg - Belfort 183 km.
1. julija — 7. etapa: Belfort-Chalon sur Saone 212 km.
2. julija: 8. etapa: Chalon sur Saone - St. Etienne 237 km.
3. julija — 9. etapa: St. Etienne Grenoble 229 km.
4. julija — 10. etapa: Grenoble - Turin 245 km.
5. julija — 11. etapa: Turin-Antibes 236 km.
6. julija — 12. etapa: Antibes-Aix En Provence 202 km.
7. julija — 13. etapa: Aix En Provence - Montpellier 177 km.
8. julija — Počitek v Montpellieru.
9. julija — 14.: Montpellier-Perpignan 175 km.
10. julija — 15. etapa: Perpignan - Toulouse 202 km.
11. julija — 16. etapa: Toulouse - Luchon (Super Bagneres) 207 km.
12. julija — 17. etapa: Luchon - Pau 198 km.
13. julija — 18. etapa: Pau-Bordeaux 207 km.
14. julija — 19. etapa: Bergerac - Perigueux na kronometer za posameznike 71,500 km.
15. julija — 20. etapa: Perigueux - Tours 302 km.
16. julija — 21. etapa: Tours-Pariz 247 km.

—«»—

ŽENSKE V GRINDELWALDU

Zmaga Leducove v veleslalomu

GRINDELWALD, 11. — Francozinja Therese Leduc je danes med prvim mednarodnim smučarskim tekmovanjem sezone zmagala v veleslalomu pred Avstrijko Eriko Netzer in 62 tekmovalkami iz 12 držav.

Italianka Giuliana Chenal-Minuzzo, ki je včeraj zmagala v otvoritvenem tekmovanju v slalomu, je startala zelo počasi, a se je proti koncu popravila in je zasedla peto mesto skupno s Švicarko Lilo Michelovo.

Vrstni red tekmovanja žensk v veleslalomu je sledeč:

1. Therese Leduc (Francija) 1'42"8;
2. Erika Netzer (Avstrija) 1'44"2;
3. Barbi Henneberger (Zah. Nemčija) 1'44"3;
4. Heidi Biebl (Zah. Nem.) 1'44"6; 5. Lilo Michel (Šv.) in Giuliana Chenal Minuzzo (It.) 1'46"2; 7. Pia Riva (It.) 1'46"5; 8. Traude Haecher (Avstrija) 1'46"7; 9. Yvonne Ruegg (Šv.), Margrit Gertsch (Šv.) in Edith Zimmermann (Avstrija) 1'47"6; 12. Arlette Grosso (Fr.) 1'47"9; 13. Jerta Schir (It.) 1'48"0; 14. Annelise Meggl (Zah. Nem.) 1'49"2; 15. Daniele Telinge (Fr.) 1'49"6 itd.

Obračun lanskoletnega nogometnega delovanja po svetu

SZ, Jugoslavija in ČSSR najuspešnejše v 1960. letu

Nazadovanje latinskega nogometa in veliko napredovanje jugoslovanskega

RIM, 11. — Športni tednik «Il calcio e ciclismo illustrato», ki je izšel danes, je objavil svoje letne lestvice najboljših nogometnih moštev na svetu v preteklem letu. Na prvem mestu je Sovjetska zveza, na drugem Jugoslavija, na tretjem pa Češkoslovaška.

Tednik pripominja v svojem članku, da so bile v preteklosti Anglija, Italija, Avstrija in Madžarska vodilna moštva v tej športni panogi, medtem ko danes ni mogoče z gotovostjo določiti splošnega prevladovalca. Vseeno so lani zabeležili nazadovanje latinskega nogometa in ogromen vzpon jugoslovanskega.

Lestvica italijanskega tednika je naslednja (v oklepaju mesto v lestvici za 1959. leto):

1. Sovjetska zveza (5.)
2. Jugoslavija (6.)
3. CSSR (8.)
4. Avstrija, 5. Anglija, 6. Madžarska (1.), 7. Zahodna Nemčija (7.), 8. Španija (3.), 9. Švedska (4.), 10. Švica.

Rimski tednik objavlja tudi lestvice objavljene v posameznih športnih časopisih v raznih evropskih državah. Te lestvice so naslednje:

FUTBAL (Beograd): SZ, Jugoslavija, CSSR, Anglija, Avstrija, Švedska, Zah. Nemčija, Španija, Švica.

FRANCE FOOTBALL (Pariz): SZ, Jugoslavija, Švedska, Anglija, Švica, Danska, Zah. Nemčija, Avstrija, Madžarska, Holandska.

NEPSPORT (Budimpešta): SZ, Jugoslavija, CSSR, Madžarska, Anglija, Avstrija, Švedska, Španija, Zah. Nemčija, Belgija.

SPORT MAGAZINE (Nuernberg): SZ, Jugoslavija, CSSR, Švedska, Zah. Nemčija, Anglija, Avstrija, Madžarska, Danska in Španija.

Ob koncu je italijanski tednik objavil tudi rezultate vseh lanskoletnih mednarodnih srečanj, razdeljenih po državah. Ti so:

AVSTRIJA
Francija 2:4, CSSR 0:4, Škotska 4:1, Norveška 2:1, SZ 3:1, Španija 3:0, Madžarska 0:2, Italija 2:1.

BELGIJA
Francija 1:0, Švica 3:1, Cile 1:1, Bolgarija 1:4, Holandska 1:4, Švedska 0:2, Madžarska 2:1, Švica 2:4.

BOLGARIJA
Holandska 2:4, Belgija 4:1, Poljska 0:4, Vzhodna Nemčija 2:0, Zahodna Nemčija 2:1, Turčija 2:1, Francija 0:3.

ČEŠKOSLOVAŠKA
Avstrija 4:0, Romunija 2:0 Romunija 3:0, SZ 0:3, Francija 2:0, Holandska 4:0.

CIPER
Izrael 1:1, Izrael 1:6.

DANSKA
Brazilija 3:4, Norveška 3:0, Grčija 7:2, Madžarska 1:0, Finska 2:1, Švedska 0:2.

FINSKA
Švedska 0:3, Danska 1:2, Norveška 3:6, Francija 1:2, Vzhodna Nemčija 1:5.

FRANCIJA
Belgija 0:1, Čile 6:0, Avstrija 4:2, Jugoslavija 4:5, CSSR 0:2, Finska 2:1, Poljska 2:2, Švica 2:6, Švedska 0:1, Bolgarija 3:0.

WALLES
Severna Irska 3:2, Irska 3:2, Škotska 2:0, Anglija 1:5.

VZH. NEMČIJA
Bolgarija 0:2, SZ 0:1, Finska 5:1, Gana 3:1, Tunizija 3:0, Maroko 3:2.

ZAH. NEMČIJA
Čile 2:1, Portugalska 2:1, Irska 0:1, Islandija 5:0, Sev. Irska 4:3, Grčija 3:0, Bolgarija 1:2.

GRČIJA
Danska 2:7, Zah. Nemčija 0:3.

ANGLIJA
Škotska 1:1, Jugoslavija 3:3, Španija 0:3, Madžarska 0:2, Sev. Irska 5:2, Luksemburg 9:0, Španija 4:2, Walles 5:1.

IRSKA
Čile 2:0, Zah. Nemčija 1:0, Švedska 1:4, Walles 2:3, Norveška 3:1.

SEVERNA IRSKA
Walles 2:3, Anglija 2:5, Zahodna Nemčija 3:4, Škotska 2:5.

ISLANDIJA
Norveška 0:4, Zah. Nemčija 0:5.

IZRAEL
Formoza 1:0, Ciper 1:1, Ciper 6:1.

ITALIJA
Švica 3:0, Španija 1:3, Avstrija 1:2.

JUGOSLAVIJA
Maroko 5:0, Tunizija 5:1, ZAR 1:0, Portugalska 1:2, Anglija 3:3, Portugalska 5:1, SZ 1:2, Francija 5:4, Tunizija 7:0, Madžarska 1:1.

LUKSEMBURG
Anglija 0:9.

MALTA
Tunizija 1:0.

NORVEŠKA
Danska 0:3, Islandija 4:0, Avstrija 1:2, Finska 6:3, Irska 1:3, Švedska 3:1.

HOLANDSKA
Bolgarija 4:2, Belgija 1:2, Švica 1:3, Belgija 4:1, CSSR 0:4, Mehika 1:3, Švica 4:3, Maroko 0:0, Surinam 4:3,

POLJSKA
Škotska 3:2, SZ 1:7, Bolgarija 4:0, Francija 2:2, Madžarska 1:4.

PORTUGALSKA
Zahodna Nemčija 1:2, Jugoslavija 2:1, Jugoslavija 1:5.

ROMUNIJA
CSSR 0:2, CSSR 0:3.

ŠKOTSKA
Anglija 1:1, Poljska 2:3, Avstrija 1:4, Madžarska 3:3, Turčija 2:4, Walles 0:2, Severna Irska 5:2.

ŠPANIJA
Italija 3:1, Anglija 3:0, Peru 3:1, Čile 4:0, Argentina 0:2, Anglija 2:4, Avstrija 0:3.

ŠVEDSKA
Irska 4:1, Finska 3:0, Norveška 1:3, Belgija 2:0, Danska 2:0, Francija 1:0.

ŠVICA
Italija 0:3, Belgija 1:3, Čile 4:2, Holandska 3:1, Francija 6:2, Belgija 4:2.

TURČIJA
Škotska 4:2, Bolgarija 1:3.

MADŽARSKA
Anglija 2:0, Škotska 3:3, Tunizija 10:1, Danska 0:1, Jugoslavija 1:1, Belgija 1:2, Poljska 4:1, Avstrija 2:0.

SOVJETSKA ZVEZA
Poljska 7:1, CSSR 3:0, Jugoslavija 2:1, Vzh. Nemčija 1:0, Avstrija 1:3.

Nadaljevanje namiznoteniškega tekmovanja za pokal «Istria»

Tudi v drugem delu turnirja Borovi predstavniki uspešni

V petek zvečer začetek turnirskega dela v igri parov

Namiznoteniški pokal Istranov je privabil na torišče turnirja naravnost rekordno število nastopajočih. Po lanskoletnem mrtvilu in po letošnjem skromnem začetku, ni nihče pričakoval in niti upal na tako številno udeležbo predvsem mladih igralcev.

Zadnje čase je bil uradni tržaški namizni tenis omejen le na skupinico razmeroma dobrih igralcev, ki so tvorili skoraj zaokroženo družbo.

Borov nastop je to družbo razširil in pripravil pot mnogim mladim tekmovalcem. Marsikdo se tudi sprašuje zakaj ne nastopajo najbolj znani igralci Bora Grbec, Merlak in Kovačič. Za odgovor je treba najprej pojasniti ustroj tega turnirja.

Pokal Istria bo pripadel društvu, ki bo na treh turnirjih nabralo največ točk. Prvo tekmovanje je sedaj v teku, drugo bo marca, tretje pa aprila. Vsa turnir se deli na dva dela: za posameznike in za dvojice. Tu moramo pripomniti, da so namiznoteniški igralci v Italiji razdeljeni v tri kategorije, vsaka kategorija pa še dalje trenutno na pet razredov. V Trstu imamo le nekaj igralcev druge kategorije, vsi ostali pripadajo tretji. Tako sta na primer naša igralca Grbec in Merlak v kategoriji 3/2, to se pravi v 2. razredu 3. kategorije. V skupini 3/3 je Kovačič, vsi ostali pa so v skupinah 3/4 ali 3/5 ali še niso niti klasificirani kot je, na primer naš Tomšič. Po tej obrazložitvi se lahko povrnemo k pravilniku turnirja.

V prvi fazi nastopajo le nekvalificirani igralci in pripadniki skupin 3/5 in 3/4. Prvi in drugi te skupine sta prepuščena k drugemu kolu, kjer smejo nastopati le 3/3 in 3/2. Zmagovalec in drugoplasirani igralec imata pravico do nastopa v zaključnem delu s 3/1 in z igralci druge kategorije. Igralec je izločen iz nadaljnjega dela po dveh porazih ali po predaji s forfaitom. Točkujejo pa po naslednjem sistemu: igralec, ki je bil v prvem kolu izločen zaradi dveh zaporednih porazov, dobi pet točk, vsako nadaljnje kolo pa doprinese nadaljnjih pet točk.

Na turnirju Istranov nastopajo poleg Bora še naslednja društva: RAS s 4 igralci, Soffitta s 3, ki bodo nastopili samo v zadnjem delu turnirja posameznikov in igre parov, Montuzza s 4, Centro giovanile studenti s 16 in organizatorji z 8 tekmovalci: skupno torej nastopa na tem turnirju 57 igralcev.

Centro giovanile studenti je presenetil s svojimi od 12 do 14 let starimi igralci, ki mnogo obetajo. Njihov najboljši predstavnik v tem prvem delu je brez dvoma Bernetti, medtem ko bo njihov najmočnejši igralec Birsa nastopil šele v drugem delu, ki se bo začel v ponedeljek ob 20.30 v prostorih Edere. V tem delu bodo nastopili poleg Birse in prvih dveh plasiranih iz prve faze še Emili (Montuzza), Floramo A. (RAS), Runco in Martinolli (Istria) ter Borovi igralci Grbec, Kovačič in Merlak.

V teh prvih borbah turnirja so prav mladi igralci prišli najbolj do izraza in so tudi pripravili največja presenečenja. Prvi med njimi je brez dvoma Boris Košuta, ki je v dveh setih prepričljivo odpravil Dominicija, katerega so šteli za favorita za prva mesta. Košutova zmaga je tembolj razveseljiva, ker je ta igralec prvič nastopil na uradnem tekmovanju. Tudi mladi Milič je žel odobravanja številnih prisotnih, ki so mu tudi ob njegovih posrečenih udarcih spontano ploskali.

V torkovem nadaljevanju je bilo precej medsebojnih borb med Borovimi igralci. Če je to nudilo Borovcem gotovost za dober plasma nekaterih igralcev, pa je z druge strani zaprlo pot bolj številni udeležbi v nadaljnjih kolih tekmovanja. Zreb namreč ni bil Boru naklonjen, ker bi bila drugače danes razlika v točkah med našim športnim združenjem in drugoplasiranim klubom še izdatnejša.

Med včerajšnjim nadaljevanjem turnirja sta se plasirala za nadaljnje tekmovanje dva Borova igralca in sicer Tomšič in Ukmar.

—zlo

V PETEK IGRE PAROV

V petek ob 20.30 se bo začel turnir v igri parov. Borovi igralci bodo nastopili v naslednjih parih:

Sčuka-Lasič — Dominici-Pierberger
Stanissa-Košuta B. — Kuferzin-Vitez
Košuta E.-Tomšič — Ukmar-Milič B.
Sirca-Puntar — Krevatin-Krevatin
Merlak-Sosič — Kovačič-Grbec

Posega in Jurkič sta po žrebu pripuščena k nadaljnjemu kolu, kjer se bosta srečala z zmagovalnim parom dvoboja Sčuka - Lasič — Dominici - Pierberger. Srečanja bodo v prostorih organizatorjev v Ul. S. Pellico.

Za prvenstvo rezervnih moštev

Triestina B-Mestrina 1:0

Edini gol je dosegel v drugem polčasu Viviani

Triestina B je v zadnji tekmi prvega dela prvenstva rezervnih moštev vendarle prišla do zmage v edinim golom, ki ga je v 13' dosegel Viviani. Triestina je nastopila proti Mestrini, ki je polna svežih in mladih sil. Zato so bili gostje bolj razigrani in živahni kot domačini, ki so se le težko znašli na blatnem igrišču.

V vrstah Triestine je bila krilska vrsta zelo dobra, zaradi česar se je gostom le redkokdaj posrečilo ogrožati Luisona, ki je včeraj branil vrata domačega rezervnega moštva. Nasprotno so Tržačani večkrat vnesli zmedo med nasprotno obrambo, ki pa je znala vedno čistiti tako, da praktično ni bila nikoli na tem, da kloni. Zadnja ovira za Tržačane pa je bil odličen vratar gostov Liberalato, ki je večkrat posegel v borbo s posrečenimi in odličnimi paradami.

Gostje so začeli tekmo brez treme in so tudi prvi izvedli izreden nevaren napad. Malo je manjkalo, da niso že v 13' prvega polčasa prišli do dosežka, ki bi bil lahko odločilnega pomena. V napadu, pri katerem je sodelovala celotna prva vrsta, so se gostje nevarno približali Luisonu, kateremu ni preostalo drugega kot steči iz vrat in odvrniti nevarnost z žogo. Toda žoga ni šla daleč in ko je srednji napadalec gostov prišel do nje, je spustil silovit strel. Smer je bila pravilna, toda žoga ni našla poti v nezavarovano mrežo, temveč se je odbila od prečke.

Tržačani so jezno reagirali s številnimi napadi, med katerimi se je posebno izkazal Scala II. Nasprotno pa sta Demenia in Gregori popolnoma razočarala, medtem ko je bil Colausig na krilu premalo zaposlen. Domačini so raje napadali preko Vivianija, ki je večkrat zapravil ugodne priložnosti. Sploh pa so bili Tržačani pred vratmi gostov preveč konfuzni, da bi uspešno dokončali kako akcijo. Le Scala je neprestano streljal iz raznih daljav, s čimer je večkrat poklical na delo vratarja gostov, ki je bil vedno na mestu in se je izkazal z lepimi plastičnimi plovnimi skoki. Tik pred končnim žvižgom je imela Triestina najlepšo priložnost dneva: Simoni se je znašel z žogo ob robu kazenskega prostora gostov in jo je takoj predložil Colausigu. Ta je opazil prostega Gregorija in tik od njem Vivianija. Čeprav bi lahko streljal, je raje žogo podal na desno. Viviani je bil na mestu, toda njegov strel je bil popolnoma zgrešen.

V drugem polčasu je Triestina izvedla nekaj zamenjav. Isto so storili gostje. Ritem igre ni bil več tako živahen, vendar so Tržačani vendarle prišli do dosežka. Scala je iz razdalje 30 metrov spustil silovit strel. Žoga se je odbila od prečke in se je odbila v polje, kjer je bil pripravljen Viviani. Ta jo je ustavil s prsmi in jo silovito poslal v desni kot mimo vratarja, ki se je prepozno pognal za njo.

Po medlih napadih se je gostom v 42' ponudila izredna priložnost, toda Tržačane je rešila prečka. Srednji napadalec gostov je streljal prosti strel. Žoga je prišla do levega krila, ki je silovito streljal proti golu. Luison se je sicer pognal proti žogi, vendar je ni dosegel. Imel pa je srečo, ker se je žoga odbila od roba prečke in je postala lahek plen tržaških branilcev, ki so rešili nevaren položaj. Od tega trenutka dalje so gostje izvedli jezno ofenzivo, ki pa se je končala brez posledic. Z nekaj sreče bi lahko gostje tudi izenačili, kar so si brez dvoma zaslužili.

Goriški nogomet

Po zmagi v Sovodnjah Juventina v vodstvu

Juventina je res odšla zmagovita iz Sovodenj z rezultatom 2:1, toda moramo reči, da nas ni zadovoljila. Štandreška ekipa je sestavljena iz dobrih elementov, toda v nedeljo so bili preveč mrtvi in so igro izvajali pretežno na sredini igrišča. Nasprotno pa lahko rečemo o Sovodenjcih, da so se dobro odrezali. Če so tekmo izgubili je temu kriv sodnik, ki jim je gol razveljavil. Delno bo tudi krivo, da je sovodenjska ekipa sestavljena iz mladih elementov in zato jim manjka izkušnja.

Juventina preide prva v vodstvo že takoj od začetka igre na zelo lahek način. Žoga, ki je bila namenjena vratarju, se dotakne Podgornika, ki ji tako nehote spremeni smer ter preide do Comella, kateri se znajde sam pred vratarjem in jo z lahkoto porine v mrežo. Sovodenjci sicer ne obupajo ter izvedejo nekaj lepih napadalnih akcij, toda igrajo bolj plaho, kot bi se nasprotnika bali. Podajanja so netočna in zato se obramba Juventine z lahkoto brani.

V drugem polčasu pa igrajo Sovodenjci bolj sproščeno, podajanja so bolj točna in precej časa oblegajo nasprotnikova vrata. Toda v precej hitrem protinapadu zabije Juventina drugi gol. Spet se vržejo belomodri v napad. V enem izmed teh napadov branilec Paškulin ustavi žogo z roko in sodnik prisodi 11-metrovko, katero Podgornik točno realizira. Doseženi gol Sovodenjcem dvigne morale, da vztrajajo v napadu ter zabijejo drugi gol. Toda sodnik ga razveljavi, češ da je bil porinjen v mrežo z roko. In tako so odšli Štandrežci zmagoviti iz Sovodenj s pomočjo sodnika. Zato tudi ni bilo tistega veselja, kot so si ga predstavljali, ker so mislili, da bodo z lahkoto zabili najmanj pet golov. Lahko se reče, da bi si Sovodenjci, pa čeprav rezultat govori v prid Juventini, zaslužili neodločen rezultat.

Postezah partizanske Jelovice

(Nadaljevanje s 3. strani)

nalogo mobilizirati in razvijati vojaško dejavnost. Ko je bataljon Gorenjskega odreda v letu 1943 ustavil v Soteski v Bohinju vlak in vse sposobne moške mobiliziral, so nato Nemci ustrelili 10 talcev.

Ko se je vrnila Prešernova brigada iz ljubljanske pokrajine in se vključila v 31. divizijo IX. korpusa, so vse te enote koordinirano delovale. Prešernova brigada je vršila svoje akcije proti Kranju, Radovljici in Bledu. Večkrat pa je vodila z Nemci ostre boje v Dražgoški gori, v okolici Kotliča, Martinčka, Selške planine in Rovtarice in tja do Kupljenika, Lancovega in Jamnika. 13. novembra so v napadu na Železnike sodelovale Prešernova, Gradnikova in Vojkova brigada. Postojanke niso uspeli zavzeti, ker so Nemci dobili pomoč in so se morali umakniti. 26. januarja 1944 so partizani drugič napadli Železnike. Napadali so Prešernova brigada, Gorenjski odred in del Gradnikove brigade. Toda tudi ob tej priliki niso uspeli zavzeti Železnikov. V tem kraju je padlo 17 partizanov. Jamnik so zaradi stalnega zadrževanja partizanov Nemci v februarju 1944 požgali in porušili, vaščane po odgnali v internacijo. Zelo pomembno vlogo je v tem času tudi odigral minerski vod odreda. Po njegovi zaslugi so bili mnogokrat porušeni objekti na cestah in tudi na železnici in s tem oviran okupatorjev promet. Ko so partizani napadli nemško kolono v juliju 1944 pri Kroparskem mostu, so Nemci ustrelili 15 junija 11 talcev. V maju 1944 je bil formiran na Gorenjskem VDV bataljon, katerega komandant je bil Anton Dežman — narodni heroj.

14. maja 1944 je bil na Mosteh zbor aktivistov za vso Gorenjsko. Temu so prisostvovali Boris Kraigher, Lidija Šentjurc in Janez Hribar. Sprejeti so bili pomembni sklepi za nadaljnje delo KP, OF, predvsem pa naloge v zvezi z izgradnjo ljudske oblasti.

V juniju 1944 je prišla na Gorenjsko celo 31. divizija, ki je vodila zelo ostre boje z Nemci prav na Jelovici. Od 23. do 26. novembra 1944 so partizani ponovno obkolili in napadli Železnike z namenom, da razbijejo nemške postojanke in jih zavzamejo. Borba je trajala vse tri dni in je končno po hudem boju uspeli zavzeti postojanko in Železnike osvoboditi. Leta 1944 se je večkrat zadrževal na Jelovici tudi Škofjeloški odred. Nekajkrat jo je v tem času prekrižaril tudi Jesenško-Bohinjski odred. Oba odreda sta obstajala do osvoboditve.

Zadnji dve leti je prihajalo do vedno bolj množičnega poleta in vedno ostrejšega narodno-osvobodilnega boja. Začel se je boj za dokončno osvoboditev, v katerem je okupator še posebno besnel, zapiral, moril in požigal. Tod gibanja nikakor ni mogel zaustaviti, kajti vsakomur je bilo jasno, da fašizmu že zastaja sapa, da se obzorja svobode že kažejo. Vse se je pripravljalo na končni obračun z okupatorjem, ki je končno tudi na Gorenjskem moral položiti orožje.

Poleg stalnega zadrževanja vojaških enot so bila pobočja Jelovice posejana z mnogimi sedeži zaledniih enot, političnih organizacij, obveščevalnih točk, kurirskih postojank, bolnišnic, partizanskih tehnik itd. Tudi tem zaradi množičnosti in dobre organizacije sovražnik ni mogel do živega. Ohranjamo spomine na vse, kar se je dogajalo v območ. Jelovice od 1941 do 1945 in pri površnem pregledu človeku zdi skoro neverjetno. Toda o vsem tem pričajo mnogi sledovi partizanskih taborišč, ostanki bunkerjev, terenskih delavcev, kurirskih kartvel in podobno. To nam dokazujejo tudi mnogi partizanski grobovi, ki so posejani širom razsežne Jelovice, kakor tudi mnoga spominska obeležja in spomeniki, ki so tem dogodkom posvečeni.

BORIS PAHOR: 44.

Onkraj pekla so ljudje

Roman

«Tako je, ko se smehlja, ko da bi, če bi mogla, zvezala moško telo in se naslajala ob njem na neki poseben, samo nji znan način.»

«Pretiravaš.»

«Kaj najdejo na meni?» je potem jezno rekla. «Tudi Isabelle je tako silila vame.»

«Isabelle?»

«Da. A kaj pravim. Z njo je bilo vse huje.»

«Kdo je Isabelle?»

«Isabelle je *bila*,» je ko sama sebi rekla. «To je bilo takrat, ko sem bila knjižničarka v sanatoriju. Saj sem ti pravila. Prišla je po knjigo, bilo pa je bolj zato, da bi se menila z mano. Sprva nisem opazila. Potem je govorila o prijateljstvu. Saj to ti je všeč, ker je lepo dekle, plavolasa, z velikimi očmi. Zelo lepo igra klavir. In hoče, da jo poslušam, ker da igra samo zame. Prav. Nekaj časa ti je všeč, a potem postane podobno tiraniji. Vse, kar je prav, se ti ne zdi? Pa je bila strašno nesrečna, češ da jo zanemarjam. Da, in potem je tisti zdravnik hotel, da grem na tečaj za bolničarke. Da bi jo ti videl. Pretresljivo je bilo. Da kdo mi je dal pravico odločati brez njene privolitve: da sem se igrala z njenim srcem. Ti, in kaj misliš? Na polmračnem hodniku sva in me stisne k steni, me grabi okoli pasa in išče z ustnicami moja usta. Ti si ne moreš predstavljati. Strašno. In komaj sem se je rešila. Ostudno zame, seveda, ker ona je bila vsa iz sebe in jaz nisem mogla spati tisto noč.»

Za hip je pomolčala. «Greva po ti stranski poti, češ? Je dosti lepše kakor po asfaltu.»

«Da. Ljubše mi je.»

«Viš, in komaj tisti večer sem razumela, zakaj mi je zmeraj razlagala, da so moški grobijani in da samo ženska zna razumeti žensko nežnost.»

Obrnila se je k njemu.

«A ne misliš vendar, da je Claire... kakor Isabelle, upam. Tega ne misliš, Igor?»

«Ne vem. A ne bi rekel. Isabelle je bila, po mojem, dosti bolj čista. Medtem ko je gospodična Riviere prebujena računovodkinja.»

«Tudi ona za sapfično ljubezen? Tako si misliš?»

«Ne mislim nič, ker ne vem nič. Vem samo to, da si ti —»

«Kaj?»

«Pustiva to.»

«Ne. Hočem vedeti, Igor.»

«Prav. Takò je, kakor da si ob starejši sestri, ki te uči skrivnosti zvodništva. In kakor, da si ti marljiva in dovzetna učenka.»

«Takšen vtis si imel? Res, Igor?»

Ob njenem otroškem glasu, se je potolaženo oddahnil.

«Saj sem ti isto enkrat že rekel. In ti si me takrat ravno takò vprašala. 'Takšen vtis si imel, Igor?'»

«Ni res.»

«Pa je.»

«Viš, zdaj boš posplošil, Igor. Zakaj tako? Ne smeš posplošiti.»

«Saj ne.»

Mrak se s pomočjo nizkih oblakov vidno gosti. In je hkrati, kakor da čakajo oblaki, da se bo docela znočilo, da bi šele potem, pri polni temi začeli škropiti zemljo.

«Kaj misliš, Igor?»

«Mislim, da bi te ljubil. Takò nežno, kakor si kakšna Isabelle niti sanjati ne more.»

«In zakaj me ne?»

Ustavil se je.

«Ti,» je rekel in jo prijel za ramena.

«Jaz, Igor?»

«Ustvarjena si takò, da bi človek zdaj stiskal pesti od upora, zdaj želel, da bi te vso vsrkal vase. Razumeš to?»

«Ne govori takò, Igor, ne govori takò.» Naslednji hip pa ni vedel, ali je bil prej njegov korak, ki se je napotil proti zapuščeni vegasti bajti ali se je njena roka prva oprijela njegove desnice. Bilo je, kakor da se je srce matere zemlje odprlo in jima ponudilo svoj najbolj skrit in intimen kot. In ko je odpahnil pol viseča vrata, je ob šumu slame samo za hip prišla v njegove misli podoba o slami v taboriških slamnjačah, hitro potem je bila spet vsenaokoli samo tiha narava, ki čaka na dež kakor nevesta na ženina.

XXXIII.

Kaplje so se osamljene oglašale na leseni strehi kakor stopinje vrabcev.

«Igor. Kaj misliš?»

«Na to, da sem tvoj ponočni gost.»

Premaknila se je in slama je zašumela.

«Samo en način je, da se rešiva tega.»

Potem se je v mraku nasmehnila.

«Da se zaročiva,» je rekla.

Molčal je. Zunaj je bilo slišati reven poskus čričkov, da bi se uprli prihajajočim kapljam.

«Samo če je to zanje,» je nazadnje rekel. «Za jezične strine. Midva morava po najini poti.»

«Oh, imenitno!»

«A to ne sme vplivati na najine misli niti na najino ljubezen. To za naju kakor da ni, ker midva ne potrebujeva tega.»

«To bo imenitno. Skuhala ti bom čokolado na električnem kuhalniku!»

«A ti si moja mala brez zarok. Prav?»

«Oh, Igor, se mi ne zdi res.» In zagozdila je brado med njegovo ramo in njegovo lice. «Se mi ne zdi res.»

Kaplje so se zdaj na gosto usule, zdaj spet redke cepale na les, on pa za hip vidi poševne pljuske med barakami visoko v Vogezih in postrojene vrste zebrastih oblek v nalivih z golimi glavami in z rokami ravno ob telesu v položaju pozor sredi ostrega mraza takò tisoč metrov nad morjem. Samo za hip začuti smrtni mraz in vidi zubelj krematorijskega dimnika v gostih dežnih kapljah, ki jih nosi veter naravnost z Atlantskega oceana v tiste planine. Samo trenutek, potem je spet pod streho francoske bajte in čuti v temi pričujočnost vegastih desk nad glavo in ob sebi. Njihova dobra bližina, si misli. In tudi slama drugačna. Tukaj slama mehka in čista. Sploh tukaj še najbolj umazana stvar čista in skoraj deviška v primeri s stvarmi tam. In Arlette. In njegova roka se hkrati nejeverno in potolaženo dotakne njenih las.

«Danes sem brat Diderota,» je rekel. «Imeniten odlomek o naravi. Takò približno piše: 'Njen mir ni glasovit zgovornost, ampak prepričanje, ki ga počasi vdihavaš vase. In človek skoraj nevede najde soglasje z njo, z naravo, ker se naši čuti, naše misli in naš duh brez vsake ga truda združijo z drevjem, z ravnino, z žuborenjem voda. Vsa bitja so in ti si in zdi se, ko da nas bi sredi polj vse ujčkalo —'»

«Kot nalašč za mrzličnost našega stoletja.»

«Tisti popoldan sredi trav je bilo res, ko da sem ji dihal vase. Vtis, da te zemlja ujčka. In človek je kakor dokončno potolažen, skoraj zadoščen.»

«A brez mene.»

«Ti? Od kraja sem te skušal vključiti v tisto ozračje a zastonj.»

«Zastonj. Igor? Zakaj zastonj?»

«Tiste tvoje modro pobarvane veke so bile zmeraj prezmano. Kakor našminkan obraz igralke.»

«Saj niso bile.»

«Takò si pobarvajo veke otroci na pustni torek.»

«Niso bile pobarvane, Igor.»

«Ko se mulci ob pustu našemijo, imajo takšne veke. Viš, a jaz se nisem spomnil otrok o pustu, če ne, bi vse spremenilo.» je rekel in se nasmehnil. Zares bi bil lahko pomislil na to.

«Niso bile pobarvane.»

To je otročje in srčkano, si misli, a hkrati tudi prav. A ta hip mu je njen otroški naglas všeč kakor skušnjava